

A hand in a dark suit jacket holds a black pen, drawing a vibrant cityscape of business-related icons. The icons, including bar charts, pie charts, lightbulbs, and buildings, appear to be rising from the pages of an open book. The scene is set against a light, textured background.

DEMERSURI DIDACTICE (ONLINE)
STUDII DE SPECIALITATE



Coordonatori:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU (Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, Bacău);
- prof. înv. primar Maria BOTEZATU (Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, jud. Bacău);
- prof. Raluca-Elena MANEA (Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara);
- prof. înv. primar Oltița VORONIUC (Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava).

Referenți științifici:

- prof. dr. Alina PISTOL (Școala Gimnazială „George Enescu” Moinești, Bacău);
- prof. dr. Mirela DUMITRU-SAVIN (Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza” Constanța).

Colectivul de redacție:

- prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU, prof. înv. primar Maria BOTEZATU, prof. psihopedagog Andreea- Anca MIHAI, prof. Oana-Otilia BOUROȘ, prof. înv. primar Rodica-Liliana FĂRCUȚ.

Tehnoredactare: prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU

2022 © pentru prezenta ediție *Editura Educatia Azi*

Site: <https://edituraeducatiaazi.ro/>

Site revista: <https://noidemersurididactice.wgz.ro/>

Adresa editurii: Suceava, str. Nicolae Iorga, nr. 14



UTILIZAREA JOCULUI DE ROL PENTRU ANTRENAREA ABILITAȚILOR DE COMUNICARE ȘI INTERACȚIUNE SOCIALĂ ALE PREȘCOLARILOR

Prof. psihopedagog Andreea- Anca MIHAI
CSEI Sighetu Marmăției, Maramureș

Lucarea de față a fost coordonată de Lect. Univ. Dr. Glava Adina.

Jocul de rol (jocul de creație)

Jocul de rol are o multitudine de funcții în dezvoltarea copilului: dă posibilitatea stabilirii în cele mai bune condiții a relațiilor de grup, are funcție formativă, îmbogățește viața personală prin relațiile pe care le stabilește cu ceilalți copii, prin prietenii pe care le leagă. În lucrarea de față am folosit următoarele forme a jocului de creație: jocurile cu subiecte din viața cotidiană, cele cu subiecte din povești și basme și dramatizările.

Organizarea cercetării

Ipoteză de lucru

✓ Un program educativ structurat coerent și interactiv care să presupună integrarea jocului de rol într-o măsură mai mare decât până acum, în condiții și forme cât mai variate de organizare duce la creșterea semnificativă a calității interacțiunilor sociale și la optimizarea comunicării dintre copii.

Scopul cercetării

Scopul cercetării constă în identificarea modului în care jocul de rol influențează abilitățile de comunicare și interacțiunile sociale la copiii preșcolari.

Metodologia cercetării:

- ▶ Observația pedagogică;
- ▶ Convorbirea;
- ▶ Tehnici sociometrice;
- ▶ Experimentul pedagogic;

Observația pedagogică

Folosind metoda observației, am strâns un bogat material, în urma supravegherii atente a copiilor în cadrul tuturor activităților pedagogice desfășurate zilnic, dar mai ales în cadrul jocurilor de rol ca mijloc de realizare a activităților comune cu toată grupa.

Metoda convorbirii

Metoda convorbirii a fost folosită la pregătirea, desfășurarea și încheierea jocurilor de rol, în unele convorbiri introductive pentru lămurirea regulilor de comportare și în special legate de relațiile dintre copii în timpul jocului.

Tehnicile sociometrice

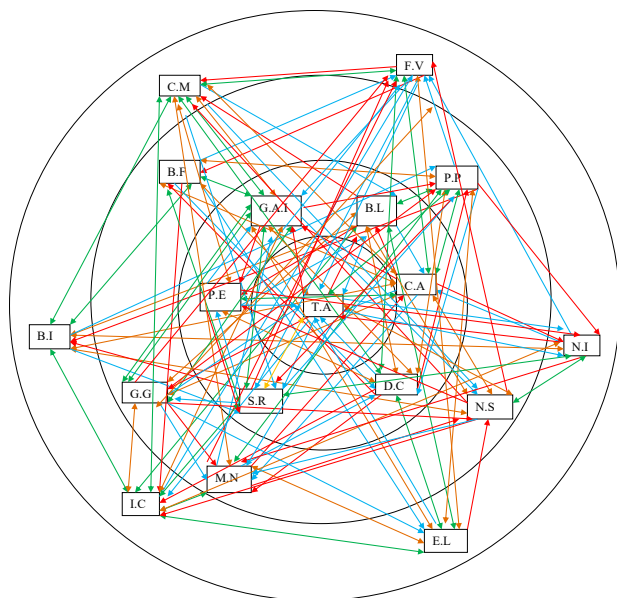
▶ Testul Sociometric

Acest test mi-a oferit doar materialul brut în legătură cu aspectele relaționale ale unui preșcolar și ale grupului în totalitatea sa.

► **Matricea sociometrică**

Elevi	Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
B.I.	1	X	+3	-3	1	2		-2	1		3	-1		+1	3	2			+2
B.L.	2	+3	X		3	3	+2		2	2		-2	-1	+1		-3	1		1
B.F.	3	-3	-2	X	1		-1	+2	2		3	+1			2	3		1	+3
C.A.	4	3	1	+3	X				-2	+1	2			1	+2	-3	-1	3	2
C.M.	5	-3	3	-2	-1	X	1		2		+3	3	+2	1			+1	2	
D.C.	6		+3	+2		-2	X	-3	3	-1	+1			1	3	2	1		2
E.L.	7	-3	-1		1	-2	3	X	2		+3	2	3	1			+2		+1
F.V.	8	-3	1	-2	-1	3	1	+2	X		+3	2			+1				2
G.G.	9	2	+2		+3		-3	3	1	X	2	+1	-2	3			-1		1
G.A.I.	10	3		-2		+1	+3	+2		-3	X	3	-1	2		2	1	1	
I.C.	11	-1	-2		+3	-3		1	2	3	2	X	3	1	1		+2		+1
M.N.	12	-3	1		3	2	+2		-2	+1	+3	1	X	2			-1		
N.S.	13	+3	2		1	-3	+1		1		-1	2	3	X	-2		3		+2
N.L.	14	2	-1		1	2		+1		1	3	-3	-2	X			+3	3	+2
P.P.	15	-2	3	2	2		3	+1	1			+2	-3		1	X		+3	-1
P.E.	16	2	+2	2	-2	+3	-3		3		1		+1		-1		X	3	1
S.R.	17	1		2		2		-3		1		+2		3	3	+3	X		+1
T.A.	18	3	-2	2				1	-3	-1	3	+3	+2		1	2		+1	X
Total alegeri	-	15	17	11	14	6	15	12	11	8	16	11	15	9	5	12	9	12	17
Total respingeri	-	25	12	11	9	17	12	18	15	7	14	16	14	8	16	11	7	8	1
Indice preferential	-	-11	5/17	1/17	5/17	-11/17	3/17	-6/17	4/17	1/17	2/17	-5/17	1/17	1/17	-11/17	1/17	2/17	4/17	16/17

► **Sociograma**



Desfășurarea experimentul pedagogic

Ceea ce mi-am propus eu prin intermediul jocurilor de rol desfășurate la clasă, este să-i determin pe copiii timizi și retrași ca B.I, C.M, E.L, să se integreze mai bine printre colegi lor și să participe activ la jocurile propuse la clasă. Totodată urmesc să le insuflu curaj pentru a veni cu inițiativă și pentru a fi capabili să dețină roluri principale în jocurile propuse la clasă.

Reaplicarea tehnicilor sociometrice la finalul semestrului

Pentru a vedea daca cercetarea de față a avut efectul scontat, la finele semestrului am reaplicat la grupă testul sociometric, pe baza căruia am întocmit o matrice sociometrică și o sociogramă țintă.

Reaplicarea tehnicilor sociometrice la finalul semestrului

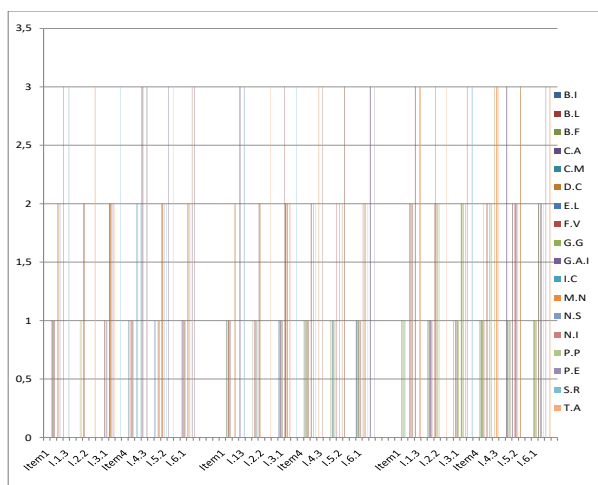
Pentru a vedea daca cercetarea de față a avut efectul scontat, la finele semestrului am reaplicat la grupă testul sociometric, pe baza căruia am întocmit o matrice sociometrică și o sociogramă țintă.

ANALIZA ȘI INTERPRETAREA DATELOR OBȚINUTE

Prin intermediul jocului de rol, am reușit la finele semestrului:

- ▶ Să cresc nivelul de socializare a copiilor prin valorificarea și îmbogățirea experienței de viață a acestora în cadrul jocurilor de rol;
- ▶ Să-i ajut pe copii la dezvoltarea abilităților de comunicare;
- ▶ Dezvoltarea abilităților de interacțiune socială în rândul copiilor;
- ▶ Creșterea gradului de coeziune a grupului de copii

Evoluția copiilor pe parcursul semestrului



Concluzii finale

În urma cercetării pot concluziona că jocul de rol favorizează acumularea unei bogate experiențe sociale, atât prin conținutul celor reflectate în joc cât și prin relațiile reciproce ce se stabilesc între copii în procesul elaborării acestora. El poate fi considerat un mijloc de socializare, un mijloc de integrare a copiilor în condițiile vieții sociale

PROGRAM DE INTERVENȚIE BAZAT PE ART- TERAPIE PENTRU COPIII CU TULBURĂRI COMPORAMENTALE ȘI EMOȚIONALE

Prof. psihopedagog Andreea-Anca MIHAI
CSEI Sighetu Marmăției, Maramureș

1. Delimitări conceptuale

1. a. Poveștile terapeutice

Cunoașterea de sine, inteligența emoțională și acceptarea sunt doar câteva direcții promovate de educația contemporană. Strâns legate de aceste concepte sunt și poveștile terapeutice și asta pentru că specialiștii susțin că „A fost odată”... este fraza salvatoare a multor situații. Experiența didactică mi-a demonstrat faptul că în momentul în care copiii experimentează emoții puternice care nu sunt observate și discutate, în special de către părinte/apartinător, comportamentul micuților suferă modificări. Cu ajutorul povestirii terapeutice, ei sunt capabili să proceseze situația pe deplin și să primească ajutorul pentru a-și accepta sentimentele. Pașca (2004), susține „Cuvântul are putere magică, el poate vindeca, atunci când spus unde, cum și de cine trebuie, recunoscându-i-se astfel valoarea terapeutică, acționează ca o forță” (p. 22).

1. b. Art-terapia

Art-terapia utilizează toate formele expresive: pictura, sculptura, muzica, literatura, poezia, teatrul și dansul ca mijloace de punere în valoare și îmbogățire a personalității fiecăruia, ajutându-l să exprime emoțiile profunde și dificultățile pe care le întâmpină.

2. Prezentarea cazului

P. A., în vârstă de 10 ani, este elev în clasa a III-a, alături de cei doi frați ai lui de 14 respectiv 20 ani, Frații A. se află în grija bunicii paterne, în vârstă de 75 de ani. Bunica încearcă să le ofere nepoților toate condițiile unui trai decent, însă, de cele mai multe ori este depășită de situație, în special, când vine vorba de comportament.

3. Obiective urmărite:

- identificarea emoțiilor proprii și a celor din jur
- dezvoltarea capacității de autocunoaștere, de exprimare a dorințelor, a trăirilor, a sentimentelor, a emoțiilor
- gestionarea crizelor de furie
- conștientizarea efectelor negative ale minciunii
- depășirea blocajelor emoționale;
- educarea anumitor calități: perseverență, curaj, încredere în forțele proprii, răbdare, disciplină;
- creșterea stimei de sine și a sentimentului de apartenență;
- formarea abilităților de relaționare și cooperare;
- îmbogățirea și dezvoltarea proceselor gândirii;
- stimularea creativității;

4. Activități propuse cu trimitere către obiectivele propuse:

Activitatea I

Obiectiv: *Identificarea emoțiilor proprii și a celorlalți*

Metoda: Pictura

Materiale necesare: rozeta, o coală de hârtie alba, 4 tipuri diferite de fizionomii, lipici, pictograme, creioane colorate, acuarelă, pensule

Durata activității 35-40 minute

Descrierea activității:

Activitatea va începe prin alegerea de către copil a unei provocări, învârtind rozeta, sau alegând pur și simplu, în funcție de starea de spirit, de comportamentul din ziua respectivă sau în funcție de problemele cu care a venit de acasă. Rozeta nu este doar tipărită pe hârtie, aceasta putând fi accesată și de pe link-ul:

<https://wordwall.net/resource/27524533/cum-pot-s%C4%83-m%C4%83-lini%C8%99tesc-calmez>.

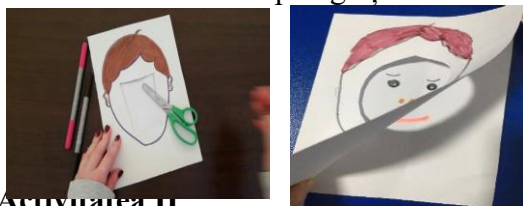


Pentru prima ședință elevul a ales de pe rozetă pictura. Pentru început voi realiza activitatea „Eu sunt...”, în care cu ajutorul jocului educativ îi voi prezenta o serie de pictograme cu emoțiile: FERICIRE; TRISTEȚE, SPERIAT, ENTUZIASM. Îi voi prezenta fiecare emoție, încă o dată. Noi am mai discutat emoțiile și în cadrul orelor de curs, în cadrul diferitelor ore. I-am explicat despre limbajul nonverbal și mimica feței. Cu ajutorul pictogramelor a identificat el care sunt indiciile de pe fața unei persoane în momentul în care este: fericit, trist, speriat sau entuziasmat.

A. mi-a vorbit despre diferite situații în care a experimentat emoțiile descrise.



Pentru a mă asigura că înțeleg cele patru emoții, v-a primi o coală de hârtie iar cu ajutorul unui contur al feței v-a picta fața băiatului exprimând sentimentului din ziua respectivă, ținând cont că a intrat în clasă plângând. Elevul a vorbit în timp ce picta despre faptul că sora lui i-a luat radiera și asta l-a determinat să plângă și să fie trist.



Activitatea II

Obiectiv: Gestionarea crizelor de furie

Metoda: Povestea terapeutică

Materiale necesare: rozeta, termometru emoțiilor, fișă gestionarea furiei

Durata activității 35-40 minute

Descrierea activității:

La începutul orei elevului îi se prezintă rozeta (Anexa I). De data aceasta își alege o poveste terapeutică. Eu îi voi povesti despre Matei, un băiețel de vârsta lui.

Poveste tradusa si adaptata din cartea "101 Healing Stories for Children and Teens" de George W. Burns

După ce a ascultat povestea, lui P i-am prezentat și termometrul emoțiilor și am vorbit despre cum s-a simțit și ce l-a determinat să lovescă dulapul cu picioarele în dimieața respectivă. De asemenea, i-am dat pentru acasă o fișă de gestionare a emoțiilor. Am vorbit pe baza ei și i-am explicat că, ori de câte ori simte că se înfurie, poate să aleagă o activitate de pe fișă pentru a-l ajuta să depășească situația.

5. Concluzii:

Pe parcursul semestrului I, comportamentul lui P a suferit modificări în direcția bună. Episoadele de furie sunt mai rare, a renunțat la lovirea obiectelor de mobilier din clasă, la trântitul ușii și la lovirea colegilor de clasă. De asemenea, nu mai aduce în discuție că ar vrea să se arunce de pe geam. Sunt zile când vine răvășit de acasă dar reușeste, pe parcursul zilei, să-și revină. Faptul că i-am dat posibilitatea ca la fiecare oră să-și aleagă singur activitatea prin intermediul rozetei l-a făcut să simtă că el deține controlul. Deoarece mai tot timpul avea un comportament opozant. Pentru a nu se plictisi i-am pus la dispoziție rozeta și pe site-ul wordwall, el având posibilitatea de a o accesa de la calculator, sub o formă interactivă.

<https://wordwall.net/resource/27524533/cum-pot-s%C4%83-m%C4%83-lini%C8%99tesc-calmez>.

Și fișa de gestionare a emoțiilor dată pentru acasă a fost de un real succes. Crizele de furie de acasă au fost de mai mică intensitate. Prin urmare pot să concluzionez că ședințele în care am inclus terapia prin artă au oferit oportunitatea pentru a crea un mediu stimulativ. Acest mediu poate fi folosit pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărei persoane în parte.

Bibliografie :

- Ioana, Cherechianu, Coroiu Natalia, (2012) *Poveștile terapeutice vin să ne învețe*, Editura Diana, Maria Dorina Pasca, (2004) , *Povestea terapeutică*, Editura Ardealul;
- Mercea, A. (2013). *Terapia prin arte ca metodă de recuperare a adulților cu dizabilități intelectuale*, Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale. Coordonator Adrian Roșan. Departamentul de Psihopedagogie Specială 2013 pag 1-2;
- The art & science of storytelling therapy. (2011). Retrieved from <http://storytellingtherapy.com/>.

VIOLENȚA NU TE FACE MAI PUTERNIC

Prof. Gabriela ANDREI
Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța



“Intoleranța este o formă de violență și un obstacol în dezvoltarea unui adevărat spirit democratic” Mahatma Gandhi(1869-1948)

INFORMAȚII DESPRE APLICANT

Numele instituției/unității de învățământ aplicante: S. G. A. V.

ECHIPA DE PROIECT :

PROF. A. G.

PROF.S. C. O.

PROF.M.S.

PROF. P. A.

PROF. R.M.

PARINTE C. L.

COORDONATORI :

-echipa managerială: A. G.

-reprezentant CP. C. L.

-reprezentant CE.. S. M.

PREZENTAREA PROIECTULUI

ARGUMENT:

Școala are datoria să asigure un climat de securitate, de prevenire și combatere a violenței, colaborând în acest sens cu familia și comunitatea, precum și cu diverse organisme cu atribuții în plan educativ. Misiunea școlii nu este doar de a pregăti forța de muncă. Școala trebuie să profileze caractere, să-i educe tânărului plăcerea de a învăța, dorința de a reuși și de a face față schimbărilor de pe piața muncii. Cauze multiple (neglijarea copiilor, lipsa de informație, agresiunea mijloacelor mass-media, plecarea părinților la muncă în străinătate etc.) conduc la creșterea cazurilor de violență din școli. Complexitatea fenomenului ne determină să vorbim nu doar despre violența în școală, ci și despre violență în general, dat fiind că între acestea există o legătură de determinare. Pe de o parte, de cele mai multe ori, copilul ia primul contact cu violența în cadrul familiei sale, extinzând apoi comportamentele violente asupra altor persoane din mediul extrafamilial. Pe de altă parte, comportamentele violente învățate în mediul extrafamilial se răsfrâng asupra membrilor familiei.

Parteneri : Poliția de proximitate, Comitetul de parinti pe scoala, Consiliul Elevilor Scolii

SCOPUL:

Rezolvarea conflictelor și modelarea gestionării situațiilor conflictuale viitoare. Prevenirea și combaterea agresiunilor fizice, verbale sau de altă natură în mediul școlar

OBIECTIVE:

Crearea a patru masuri alternative pentru rezolvarea conflictelor între elevi .

Cresterea cu 10% a unui comportament asertiv în situații care pot escalada în violență.

Marirea cu 25% gradului de implicare voluntară a elevilor și părinților în activități de prevenire a violenței.

Ruperea *ceroului vicios* al violenței prin practicarea “Celor trei A “ ai non-violenței: **Asertivitate:**

Comunică eficient. Acționează inteligent! **Autocunoaștere:** Cunoaște-te în profunzime!

Autocontrol: Stăpânește-ți emoțiile!

Creea unui panou cu creațiile literare , artistico-plastice pe aceasta tema.

RESURSE :

a) de timp

- Un an școlar

b) umane

- cadre didactice, elevi (inv. gimnazial) , părinți , poliție

c) materiale:

- diplome, aparat foto, o cameră, CD-uri, computer etc

d) informaționale

- albume, casete video, cărți, fotografii,

STRATEGII DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE:

- brainstorming,
- conversația,
- observația,
- exercițiul,
- jocul de rol etc.

GRUP ȚINTĂ: elevi din clasele P-VIII

TIPUL DE ACTIVITATE:

- organizarea și desfășurarea unui program de prevenire și rezolvare a conflictelor din școală ,

DURATA: 1 AN

DESCRIERE:

- Săptămâna nonviolentei (lecții tematice la dirigenție, distribuirea de fluturași în școală , expoziție de desene)
- Masă rotundă, seminarul interactiv „ Autocunoaștere și autodezvoltare-spune Nu violenței”
- Concurs de afișe/postere/desene și concurs de creație literară

DIAGRAMA GANNT

activitati/peroada	septembrie	octombrie	noiembrie	decembrie	ianuarie	februarie	martie	aprilie	mai
consituirea echipei de proiect									
lansarea proiectului									
saptamana violentei									
distribuirea de flaye-re									
expoziție de desen									
patrurile mixte									
evaluare proiectului									

CRITERII DE EVALUARE :

- ✓ Numarul de parinti participant la patrurile mixte
- ✓ Valoarea lucrărilor participante

- ✓ **Creație literară** - originalitate, creativitate, conținut, exprimare etc.
- ✓ **Criterii de evaluare a afișelor:** respectarea temei de concurs, claritatea, originalitate etc

METODE SI TEHNICI DE LUCRU :

- întâlniri de lucru pe platforma Teams,
- dialog pe platforma Teams
- panouri tematice

ECHIPA DE ORGANIZARE ȘI IMPLEMENTARE:

echipa managerială:

consilier /psiholog:

diriginți, învățători

***MONITORIZARE:**

Va fi făcută pe toată durata proiectului

REZULTATE ESTIMATE :

expoziții cu afișe”Tineri împotriva violenței” și „Astăzi nu vorbesc urât”,

50 pliante ” Antrenează-ți minte, nu pumnul”, „Violența e arma elevilor slabi”, „Spune NU violenței” ,

expoziții cu desene

DIRECTOR ,

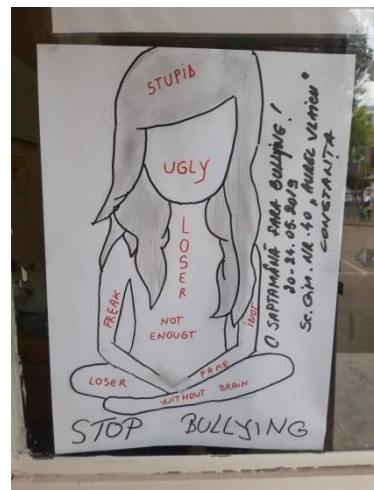
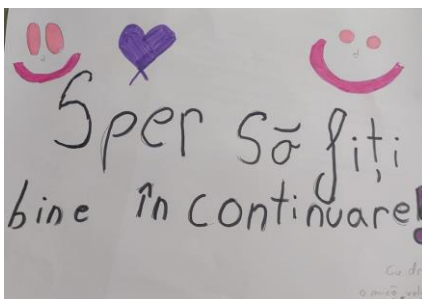
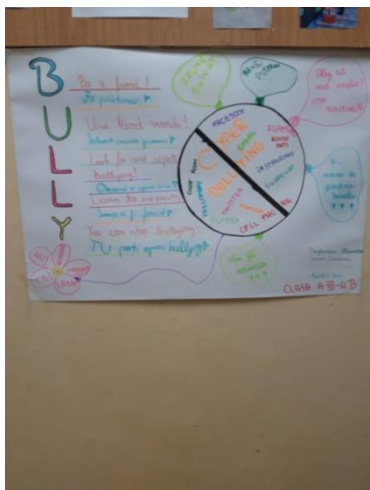
prof. N. M.

CONSILIER EDUCATIV,

prof. A.G.

REPREZENTANT CEAC,

prof.S. C. O.



INTEGRAREA ELEVILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ

Prof. înv. primar Gabriela-Marinela ANDRIESCU
Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu” București, sector 5
Prof. înv. primar Sorina-Daniela ACHELARIȚEI
Școala Gimnazială „Luceafărul” București, sector 5

Trăim într-o lume a diversității umane, o lume plină de provocări, o societate în continuă schimbare în care există din ce în ce mai mulți copii care întâmpină dificultăți în procesul instructiv-educativ din diverse motive. De aceea, școala trebuie să faciliteze schimbarea mentalității și atitudinii față de cerințele speciale de educație ale elevilor aflați în dificultate și față de nevoile familiilor acestora pentru că doar prin eforturile cadrelor didactice cu sprijinul profesorilor de sprijin și al consilierilor școlari se poate susține cauza acestora.

Educația incluzivă presupune o schimbare a școlii, dar și a societății în general, pentru un viitor mai bun, cu scopul de a crea „o societate pentru toți” comprehensivă și integratoare prin însăși natura ei, care să răspundă mai bine nevoilor și potențialului tuturor copiilor, inclusiv celor supradotați, celor care nu se adaptează cerințelor învățământului de masă sau ale copiilor incluși în școli speciale.

Fiecare copil este unic și are anumite particularități individuale, relaționând diferit cu mediul sau cu persoanele din jur, de aceea el necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu CES au și ei aceleași nevoi pentru a crește și a se dezvolta armonios și au anumite necesități particulare, specifice, individualizate pentru că sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității chiar dacă prezintă același tip de deficiență.

„Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școlile de masă/clase obișnuite, la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale.” Prin urmare, în școala unde elevii cu CES sunt integrați trebuie să participe active la activități terapeutice de recuperare, reabilitare, compensare sau de servicii de sprijin.

Prin procesul de integrare socială a acestor copii se formează abilități și capacități, unele conduite și atitudini necesare acestui proces de o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața socială. De asemenea, sub îndrumarea atentă a profesorilor, elevii normali vor percepe și vor înțelege problematica și potențialul de relaționare și de participare la serviciile oferite de către comunitate pentru integrarea copiilor cu CES.

Integrarea presupune să-l ajute pe elevul cu nevoi speciale (CES) sau cu tulburări de învățare pentru a evolua și pentru a înregistra progrese într-o clasă cu elevi de aceeași vârstă școlară, cu sprijin corespunzător, în cazul în care „aptitudinile sale îi permit acest lucru în interesul dezvoltării sale personale.” Trebuie cu prioritate ca orice integrare să fie în profitul elevilor respectivi și nu doar din punct de vedere al unei stimulări sociale. În principiu, trebuie să existe o reală participare a elevilor cu dificultăți și a elevilor CES la activitățile de clasă și cel puțin o participare minimă garantată la activitățile cognitive. **O integrare reală** presupune o pedagogie de incluziune în toate activitățile în măsura posibilului în funcție de aptitudinile acestor elevi. O parte prea mare de învățământ individual constituie iarăși o excludere care singularizează și stigmatizează

elevii în chestiune. Acesta este motivul pentru care este de dorit în măsura posibilului ca profesorii să îi ajute pe elevi în clasa în care aceștia sunt integrați.

În mod particular pentru situația actuală a României, conceptul educației pentru toți, reflectat aici mai ales prin cel al educației incluzive, se traduce în principal prin două opțiuni (trasee) școlare:

- cea a școlii obișnuite, cu prioritate pentru cât mai mulți dintre acești copii;
- cea a clasei sau a școlii speciale - dacă pentru anumiți copii școlarizarea obișnuită nu este benefică; școlarizarea separată trebuie să dispună de condiții de organizare, curriculare și de o calitate a instruirii echivalente celor din școlile generale; școlarizarea specială trebuie de asemenea să fie pe cât posibil temporară și tranzitorie și să fie combinată parțial și/sau alternativ cu frecventarea școlilor obișnuite, cât mai aproape spațial de acestea (Regulile Standard, 1993; Declarația de la Salamanca, 1994).

Un criteriu fundamental de diferențiere a formelor de integrare se referă la durata prezenței copilului cu cerințe speciale în școala obișnuită. Astfel, putem identifica următoarele **forme de integrare a copiilor cu CES**:

- integrare totală* - elevii cu CES petrec tot timpul în școala obișnuită, cu excepția programelor terapeutice care se pot desfășura în spații speciale, destinate acestui scop;
- integrare parțială* - elevii cu CES petrec doar o parte din timp în școala obișnuită, sau la anumite discipline școlare unde pot face față;
- integrare ocazională* – participare ocazională în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole etc.

Integrarea copiilor cu CES în școala de masă are **avantaje**, dar și **limite**.

📌 **Avantajele** ar putea fi :

- oferirea unor experiențe autentice, din viața reală (plimbări și jocuri în parc, vizionare filme la cinema, activități comune extrașcolare);
- dezvoltarea cognitivă, motorie, de limbaj, socială și emoțională este consolidată prin intermediul interacțiunilor semnificative cu cei de aceeași vârstă;
- facilitarea dezvoltării calităților, aptitudinilor și intereselor;
- asigurarea participării în comunitate și șansa de a lega prietenii ; astfel se împiedică existența unei rupturi sociale între copiii tipici și cei atipici;
- creșterea stimei de sine prin cooptarea lor în jocuri, proiecte, activități comune cu copiii tipici;
- creșterea performanței școlare ca urmare a celor enumerate mai sus;
- consolidarea creativității, exploatarea resurselor proprii și empatia;
- acceptarea diversității de către copiii tipici, aceștia devin mai cooperanți și toleranți.

📌 **Limitele** acestei integrări ar fi :

- cadrul didactic din învățământul de masă are un volum prea mare de muncă pentru a reuși să-i cunoască și pentru a adapta programa la nevoile acestor copii;
- lipsa unei pregătiri de specialitate a cadrului didactic în acest domeniu pentru a cunoaște în detaliu caracteristicile fiecărei dizabilități în parte; aceste pregătiri nu se fac în facultate, se fac mai târziu prin intermediul diferitelor cursuri de formare continuă, iar acestea uneori devin o țintă atractivă în goana după credite, nu neapărat și după cunoștințe;
- lipsa psihologilor/ profesorilor de sprijin sau numărul foarte mic al acestora;
- inexistența unor materiale didactice speciale pentru acești copii;
- lipsa unor spații special amenajate în școală, în care copiii hiperactivi sau cu probleme emoționale să se poată retrage pentru a-și consuma/elibera furia/criza în mod controlat, sub supravegherea unui cadru didactic specializat; în eventualitatea unor crize în fața clasei, elevii s-ar speria, acest lucru ducând la respingerea copiilor atipici.

Din experiența personală, în cadrul procesului instructiv-educativ, pot relata că integrarea unui elev cu Sindromul Asperger (SA) poate genera o situație mai specială pentru că, în noul colectiv de copii, la clasa pregătitoare, nu reacționează ca ceilalți (nu va căuta să intre în contact sau să ia parte la activități, așa cum fac majoritatea elevilor), devine anxios când nu se respectă rutina (rutina și abordările organizate ale procesului de învățare sunt caracteristice pentru un astfel de elev). La început de ciclu primar, anul trecut școlar, mai exact, am întâmpinat dificultăți în ceea ce privește integrarea elevului cu SA din cauza manifestărilor sale comportamentale, uneori chiar violente.

Provocarea mea ca și cadru didactic a fost una de amploare, deoarece, în cadrul aceleiași colectiv de elevi, am desfășurat activități educaționale și pentru integrarea celui de-al doilea elev cu CES, care are Sindromul Down (SD). Având un colectiv destul de numeros, atenția mea a fost îndreptată spre dezvoltarea personalității tuturor elevilor, desfășurând activități de grup, jocuri diverse și, cu multă răbdare, cu rolul de a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a copiilor cu CES. Așa am reușit, ca în clasa I, după un an de pandemie, de școală online, să facem progrese destul de mari pentru integrarea acestora în mediul școlar.

Din punctul meu de vedere, toată experiența din învățământ, plus pregătirea profesională nu sunt suficiente pentru a face față acestor provocări. Cu multă dragoste pentru copii, cu răbdare, creativitate și mult timp ce îl dedici pregătirii acestor suflete, se pot depăși niște obstacole inevitabile, care pe moment creează tensiuni între părinți, între aceștia și cadrele didactice. Numai plecând de la acest tip de abordare putem vorbi despre egalitatea de șanse/ de acces; participarea și integrarea școlară și socială. De aceea, „se recomandă activități care să reducă anxietatea, să ofere sprijin în comunicare, sarcini care să includă o anumită rutină și organizare a secvențelor, calm și consecvență din partea educatorului, precum și spontaneitate, imaginație și creativitate pentru a fi în măsură să valorifice rapid, în contexte instructiv-educative variate, elementele sau stimulii uneori bizari de care este atras copilul autist.” (Gherguț, 2013, p. 529)

În concluzie, pot preciza că elevii mei au capătat mai multă înțelegere față de elevii cu CES, dar și față de ei, devinând mai responsabili, mai empatici și astfel devinând practic mai pregătiți pentru integrarea socială activă într-o lume caracterizată de multă diversitate. Au aflat de timpuriu că diferența există, dar că ea nu dăunează nimănui, iar copiii normali pot aprecia mult mai bine potențialul real al copiilor cu CES.

În opinia mea, există copii cu CES care pot fi integrați cu succes în învățământul de masă dacă se îndeplinesc câteva condiții: adaptarea curriculară, adaptarea spațiului, pregătirea specială a profesorilor, suplimentarea numărului de psihologi școlari și profesori de sprijin (Bărbulescu, 2017). Există și copii cu CES care nu pot fi integrați în școala de masă, datorită gradului sever al dizabilității de care suferă.

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcționarea unor parteneriate autentice la nivelul instituțiilor guvernamentale, al asociațiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinților și al comunității locale. Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, trebuie să aibă în vedere: colaborarea cu profesorul de sprijin, consilierul școlar, dar și cu părinții și consilierea acestora; implicarea directă (participant activ) în lucrul efectiv cu copiii.

Voi încheia cu un **DECALOG al INTEGRĂRII**, pe care îl putem respecta nu numai în cadrul instituțiilor școlare, ci oriunde în societate:

1. Să-l vezi pe celălalt ca fiind unic.
2. Să-l privești pe celălalt ca fiind cel puțin egal cu tine.

3. Să gândești ce ai face tu în locul lui.
4. Să-ți amintești că poți fi oricând ca el.
5. Să faci ce crezi că ți-ar plăcea ție, de ai fi ca el.
6. Să fim alături, pentru a nu fi singuri.
7. Să accepți diversitatea, pentru a înțelege unicitatea.
8. Să-i dai mai mult decât aștepți să primești.
9. De cazi, întoarce-te spre ceilalți.
10. Când ești fericit, ajută-i și pe ceilalți să fie la fel ca tine.

Bibliografie:

- Ababi, A. (2011, Octombrie 2). *Nevoile copilului cu cerinte educative speciale (C.E.S.)*. Récupéré sur <https://alexandra-ababi.blogspot.com/>: <https://blogger.com/>
- Bărbulescu, A. (2017, Decembrie 7). *Școala incluzivă*. Récupéré sur <https://www.educatiepentruviata.ro/>: www.liceulnational.ro
- Gherguț, A. (2013). *Sinteze de psihopedagogie specială*. București: Editura Polirom.
<https://cancelarievirtuala.wordpress.com/2013/09/03/integrarea-copiiilor-cu-ces/>

EDUCAȚIE INTELECTUALĂ PRIN ÎNVĂȚAREA ISTORIEI ȘI CULTURII LOCALE

Prof. Angelica PĂUC

**Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău, jud. Bacău
Liceul Teoretic "Henri Coandă" Bacău, jud. Bacău**

Pornind de la afirmațiile lui Maurice Debesse că: "*A educa înseamnă a înalța. A înalța copilul până la starea de om*", și "*Educația nu creează omul, ea îl ajută să se creeze*", subliniem acum una din funcțiile educației, anume, preocuparea de a-l înzestra pe copil cu atributele caracteristice adultului, fără a confunda și a reduce educația doar la învățare, în sensul asimilării de cunoștințe, ci vizând ambele laturi/aspecte ale educației intelectuale, respectiv informarea și formarea intelectuală.

Potrivit literaturii de specialitate, *educația intelectuală* urmărește:

- înzestrarea tinerilor cu un sistem integrativ de cunoștințe științifice pe baza cărora să înțeleagă legile care guvernează natura și dezvoltarea societății spre o bună integrare socio-profesională; dezvoltarea capacităților cognitive, șlefuirea tuturor proceselor psihice; formarea și dezvoltarea motivației pentru activitățile intelectuale; cultivarea unui stil de muncă intelectuală care să conducă către autoinstruire și autoeducație pe tot parcursul vieții. În acest sens, Jerome Bruner spunea că "*obiectivul cel mai general al învățământului este de a cultiva desăvârșirea*". Setea de cunoaștere se manifestă nu numai la vârsta tinereții, ci și la adulți, direct proporțional cu gradul de pregătire și cu motivația creativității.

Observația istoricului Nicolae Iorga care zice că "*învățătura trebuie să fie uneori un drum, totdeauna un orizont*", este pe deplin întemeiată pentru că simpla activitate nu devine formativă

prin ea însăși, ci numai în condițiile dezvoltării unei motivații psihomorale intrinseci, care să potențeze complexa activitate desfășurată în cadrul școlii.

Așadar, să cunoaștem istoria și cultura zonei geografice în care locuim

Bacăul, județ situat în centrul Moldovei sau, altfel spus, în estul României, reprezintă, pentru fiecare locuitor ori trecător, o adevărată surpriză. Descoperim un relief variat ce îmbină armonios câmpia, dealurile, munții, intercalate de ape limpezi și lacuri binecuvântate; relief plin de pitoresc și istorie, cu monumente de artă și istorice, case memoriale, stațiuni balneoclimaterice ce reprezintă un important tezaur pentru băcăuani.

De ce este important să știm aceste lucruri?

Potrivit documentelor, care sunt la îndemâna oricui, aflăm că județul Bacău este o zonă culturală și etnografică care dispune de adevărate comori ale istoriei, culturii și artei populare caracterizate de amprenta unei puternice originalități. În acest sens, enumerăm centre etnografice care probează specificul zonei: Brusturoasa (dulgherit, centru de țesături), Oituz (centre de olărit și împletituri de alun), Cașin (dulgherit, țesături din in, cânepă, lână), Sălătruc (porți din lemn sculptate).

Pentru elevul de orice vârstă, cunoașterea județului, în speță, a județului Bacău, poate deveni parte a unui demers facil, plăcut debordând de noutate și provocare. Doar cunoscându-ne județul, îi vom cunoaște trecutul glorios, istoria, cultura și prezentul care prevestește un viitor pe măsura așteptărilor.

Ce ne oferă județul Bacău?

Să cunoaștem județul devenind turist și ghid entuziast ce întâlnește, rând pe rând, locuri, obiective istorice, edificii religioase, rezervații naturale, oameni cu care ne mândrim. Să le enumerăm:

a) Obiective istorice întâlnite: Ruinele Curții Domnești Bacău (1481); urmele unei așezări dacice de la Horgești (secolul I î.Hr. - II după Hr.); Ocele Romane - Târgu Ocna, Cetăți tip "dava" la Brad și Răcățiu, Ruinele Buda-Blăgești și Lespezi-Gîrleni;

b) Edificii religioase: Biserica de la Borzești (1493, Ștefan cel Mare), Biserica Precista Bacău (1490, Alexandru Voievod), Biserica Cașin și Mănăstirea Cașin, Mănăstirea Ciolpani - Buhuși, Mănăstirea Runc - Buhuși, Mănăstirea Tisa Silvestri - Secuieni, Mănăstirea Bogdana;

c) Rezervații naturale: Parc Dendrologic - Hăghiach, Pădurea - Slănic Moldova, Poiana Sărăriei - Târgu-Ocna, Stejar - Borzești, Parcul de pe fostul Domeniu Ghica - Comănești, Plaiurile și Stâncăriile din Munții Nemira;

d) Monumente, busturi, statui, plăci memoriale: Obeliscul Eroilor Români - Cimitirul Central Bacău, Monumentul Eroilor din Primul Război Mondial - Școala Nr. 10 Bacău, Bustul lui Vasile Alecsandri, Bustul și Statuia lui George Bacovia, Bustul lui Ion Creangă, Bustul lui Mihai Eminescu, Bustul lui Constantin Ene, Bustul lui Spiru Haret, Bustul lui Mihail Kogălniceanu, Bustul lui Costache Negri, Bustul lui Emil Racoviță, Bustul lui Alecu Russo, Placă memorială - Casa de cultură "Vasile Alecsandri" din Bacău, Placă memorială - C.N. "Ferdinand I", Placă memorială - Școala "Al. I. Cuza" Bacău, Placă memorială pe Stejarul Unirii - C.N. "Ferdinand I" Bacău;

e) Case memoriale, muzee: Casa memorială "George Bacovia" - Bacău, Casa memorială "Nicu Enea" - Bacău, Casa memorială "George Enescu" - Tescani, Bacău, Complexul muzeal "Iulian Antonescu" Bacău, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii "Ion Borcea" Bacău, Galeriile de artă, Muzeul Sătesc și Grădina Botanică de la Prăjești;

f) Instituții importante: Biblioteca județeană "Dimitrie Strudza" Bacău, Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău, Filiala Județeană a Arhivelor Statului - Bacău, Teatrul "George Bacovia" - Bacău, Școala Populară de Artă - Bacău, Centrul Internațional de Cultură și Arte "George Apostu" Bacău;

g) Parcuri, locuri de agrement, zone turistice: Insula de Agrement Bacău, Parcul Gherăiești, Parcul Libertății, Parcul Trandafirilor, zona - Slănic Moldova, Poiana Uzului, Poiana Sărată Măgura.

h) Oamenii timpurilor: Ion Borcea, Nicu Enea, George Apostu, George Enescu.

Ce poți face tu?

Sunt multe lucruri pe care le poți face, indiferent în ce loc din județ trăiești:

- să cunoaști județul efectuând drumeții și excursii tip lecție începând cu zona ta;
- să te înscrii ca voluntar (dacă ești elev în clasele gimnaziale, liceale), în asociații care protejează natura, obiective culturale și istorice;
- să acționezi responsabil pentru a proteja natura;
- să vizitezi muzee, case memoriale, obiective și locuri istorice;
- să protejezi locurile încărcate de istorie;
- să consemnezi cele mai interesante mărturii auzite de la bătrânii satului/locului natal;
- să aduni și să scrii povești de viață, urături, strigături, obiceiuri și legende specifice comunității unde (trăi)ești;
- să promovezi obiceiuri și tradiții, cultura și istoria locală.

În concluzie, educația intelectuală ocupă un loc important în ansamblul activității educative, autorii în specialitate considerând-o "axul principal" al întregului demers educativ, întrucât, integrarea activă a individului în societate presupune asimilarea de valori fundamentale acumulate în patrimoniul științific, cultural și spiritual al omenirii cât și asigurarea premiselor necesare pentru realizarea celorlalte componente ale educației: morală, religioasă, estetică, profesională, fizică.

"A învăța să înveți" apare ca o necesitate într-o lume bazată pe știință, preocupată de integrarea activă a tinerilor în procesul muncii, ca posesori de *tehnici de muncă intelectuală independentă* (TMI), care să le asigure adaptarea la *Problematika Lumii Contemporane* (PLC), aflată într-o continuă dinamică.

Bibliografie:

1. Departamentul pentru Adimistrația Publică (1994) - *Județele și orașele României în cifre fapte*, Editura S.C. "Universul" S.A., București;
- 2) Ioan Murariu, Nicu I. Aur (1992) - *Ghid de oraș. Bacău*, Casa Editorială pentru turism și Cultură "ABEONA" S.A., București;
- 3) Văideanu, G. (1988) "*Educația la frontiera dintre milenii*", București;
- 4) Nicola, Ion, (1996) "*Tratat de pedagogie școlară*", E.D.P., București.

FII BUN DE MOȘ CRĂCIUN!

Prof. Oana-Otilia BOUROȘ
Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea

„Fii bun de Moș Crăciun!” este un proiect educațional de activitate extrașcolară inițiat, organizat și desfășurat în luna decembrie, anul 2021, coordonat de către profesor învățământ preșcolar Bouroș Oana-Otilia împreună cu: profesor Ariton George – directorul școlii și preot Paraschiv Theodor, instituțiile implicate fiind Școala Gimnazială Suraia și cele două structuri: Grădinița cu PN nr.1 Suraia, Grădinița cu PN nr.2 Suraia, parteneră fiind Parohia „Sf.Arh.Mihail Și Gavriil” Suraia din județul Vrancea. S-au implicat cadre didactice ale instituțiilor de învățământ, preșcolari, elevi, părinți, precum și comunitatea locală.

DOMENIUL DE ACTIVITATE ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ PROIECTUL:

- domeniul educație civică, voluntariat, proiecte caritabile

TIPUL PROIECTULUI: local

TERMEN DE DERULARE: 09 -15 decembrie 2021

ARGUMENT:

Deși sunt tot mai greu de desfășurat, activitățile extrașcolare vizează antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, dezvoltarea unor aptitudini speciale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, precum și fructificarea talentelor personale. Participanții în acest proiect, elevi și preșcolari, coordonați de cadrele didactice au posibilitatea de a-și promova identitatea prin intermediul lucrărilor, exponatelor realizate.

Motivați de faptul că beneficiarul acestui proiect este un copil de 5 ani cu grave probleme de sănătate, elevii, preșcolarii și cadrele didactice doresc prin mobilizarea lor, precum și a familiilor lor, să realizeze un târg caritabil menit să ajute la strângerea banilor necesari pentru efectuarea unei operații în străinătate.

SCOPUL PROIECTULUI:

Creșterea implicării civice a preșcolarilor, elevilor, cadrelor didactice și a comunității locale prin participarea directă la activități de voluntariat în sprijinul ajutorării unei familii al cărei fiu are grave probleme de sănătate și necesită o operație în străinătate

OBIECTIVE SPECIFICE:

Implicarea a cel puțin 20 de preșcolari, a 100 de elevi și a 5 cadre didactice din cadrul Școlii Gimnaziale Suraia, a Grădinițelor cu PN nr.1 și 2 Suraia, în parteneriat cu Biserica “Sf.Arh. Mihail și Gavriil” Suraia, în pregătirea exponatelor care vor fi expuse și vândute în scop caritabil la Târgul de Crăciun, desfășurat în perioada 13 – 17 decembrie 2021;

Valorificarea în totalitate a produselor confecționate de către voluntari în cadrul expoziției cu vânzare, în scop caritabil;

GRUP ȚINTĂ:

- copilul și familia acestuia, care vor beneficia de sumele încasate din vânzarea produselor/exponatelor; preșcolari; elevi din ciclul primar și gimnazial; cadre didactice din cadrul unităților de învățământ.

PARTICIPANȚI:

- preșcolari;
- elevi din învățământul primar și gimnazial;
- cadre didactice;
- părinți;
- comunitatea locală.

BENEFICIARI/RESURSE UMANE:

- a) beneficiari direcți: preșcolarul Andrei Sebastian Tudose și familia lui;
- b) beneficiari indirecți: preșcolari, elevi, cadre didactice, membrii comunității locale.

RESURSE MATERIALE: spațiu de desfășurare a activităților; materiale specific realizării activităților de educație plastic, activități practice; standuri expoziționale; panouri, CD-uri, aparat foto; panouri; anunțuri.

RESURSE FINANCIARE: sponsorizări, donații.

ETAPELE PROIECTULUI:

1. Prezentarea și popularizarea proiectului, identificarea voluntarilor și organizarea atelierelor de lucru: Înscrierea voluntarilor, organizarea atelierelor de lucru: 24 - 26 noiembrie 2021;

2. Desfășurarea atelierelor de lucru: Cadrele didactice coordonează activitatea preșcolarilor/elevilor în realizarea lucrărilor artistico-plastice și practice. Evaluarea și selecția lucrărilor/produselor care urmează să fie expuse spre vânzare la Târgul de Crăciun: 02 – 14 decembrie 2021

3. Expoziția cu vânzare „Târg de Crăciun” în scop caritabil în cadrul celor trei instituții de învățământ:

09 – 15 decembrie 2021;

- Deschiderea târgului de către reprezentanții instituțiilor de învățământ și a mamei copilului;
- Vânzarea exponatelor de către preșcolari și elevi;
- Predarea sumei încasate reprezentanților desemnați; predarea sumei familiei preșcolarului A.S.Tudose.

4. Expoziția cu vânzare „Târg de Crăciun” în scop caritabil în cadrul Bisericii “Sf.Arh. Mihail și Gavriil”: 12 decembrie 2021;

5. Evaluarea activității și realizarea raportului final

6. Expedierea diplomelor voluntarilor implicați în proiect

Toate lucrările înscrise în proiect vor fi valorificate în cadrul expoziției cu vânzare, organizată în scop caritabil.

Toate cadrele didactice, preșcolarii/elevii participanți vor primi diplome de voluntari în cadrul proiectului.

REZULTATE AȘTEPTATE:

REZULTATE CALITATIVE:	REZULTATE CANTITATIVE:
-realizarea unor lucrări înbinând tehnici artistico-plastice și practice: felicitări, podoabe, ornamente, globuri, coronițe, cadouri de Crăciun; -impactul pozitiv asupra tuturor beneficiarilor; -implicarea activă a reprezentanților comunității locale;	-participarea în proiect a cel puțin 20 de preșcolari, a 100 de elevi și a 5 cadre didactice; -valorificarea produselor activității, promovarea podoabelor, ornamentelor, coronițelor și a cadourilor de Crăciun realizate, vânzarea lor în scop caritabil; -sprijinul material obținut din vânzarea produselor acordat familiei preșcolarului cu

	grave probleme de sănătate; -realizarea unor material foto sau video ce surprind momente relevante din timpul organizării expoziției -postarea pe pagina școlii a rezultatelor proiectului;
--	---

MODALITĂȚI DE EVALUARE ȘI MONITORIZARE A REZULTATELOR:

MODALITĂȚI DE EVALUARE:	INDICATORI DE EVALUARE:
<ul style="list-style-type: none"> - monitorizarea activităților – evaluarea formativă; - expoziția cu vânzare a produselor realizate de elevi și preșcolari; - fotografiile realizate din timpul atelierelor de lucru și a expoziției; - feed-backul participanților; - raport final; autoevaluare. 	<ul style="list-style-type: none"> - numărul voluntarilor participanți; - suma obținută din vânzare; - numărul și varietatea materialelor realizate; - gradul de implicare a voluntarilor participanți.

MEDIATIZARE/DISEMINARE:

- publicarea fotografiilor realizate în timpul atelierelor și a expoziției pe paginile școlii și ale grădiniței;

RESPONSABILITĂȚILE ORGANIZATORILOR:

- întocmesc listele participanților înscriși;
- organizează stand-uri, promovează lucrările puse în vânzare, vând alături de preșcolari și elevi;
- elaborează raportul final al proiectului;

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR: conform etapelor propuse.

Activitatea desfășurată a avut un mare succes și un impact deosebit asupra celor implicați: preșcolari, elevi, părinți, cadre didactice și comunitatea locală. Numărul participanților (preșcolari, elevi, cadre didactice) la realizarea produselor a fost dublu față de ceea ce s-a propus inițial, suma strânsă, conform proceselor verbale, a fost de 2350 de euro și a fost depusă în contul deschis de familia copilului. Absolut toate produsele realizate de către preșcolari și elevi au fost vândute.





PETERECERE ÎN PIJAMALE

PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ

Prof. Oana-Otilia BOUROȘ
Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea



MOTTO:

„Socializarea începe cu primul contact al copilului cu lumea exterioară, moment în care face primul pas spre ceilalți și cu ceilalți”.

DATA: 7 Iunie 2019 - ZIUA PETERECERII ÎN PIJAMALE

COORDONATOR PROIECT:

o prof. învă. preșc. Bouroș Oana-Otilia

COLABORATORI ÎN PROIECT:

o preșcolarii grupei mijlocii «Albinuțele Vesele» de la Grădiniței cu PN nr.2 Suraia, Școala Gimnazială Suraia, județul Vrancea;

o părinții preșcolarilor.

ARGUMENT:

Grădinița este locul cu care intră în contact copilul, după familie, este locul unde ar trebui să se simtă bine, unde să găsească liniște, căldură, dar și plăcerea de a realiza activități instructive și distractive. Cadrele didactice reușesc să aducă preșcolarii în punctul în care să dorească să meargă

la grădiniță, să se simtă valoros și util în spațiul acesteia. Prin activitățile desfășurate, îi determină pe micuți să devină parte integrantă din întregul numit „grupă”, în jurul lui dezvoltându-se o multitudine de acțiuni prin care el, fără să-și dea seama, acționează și obține performanțe. Prin jocurile desfășurate cu ceilalți, preșcolarul își lărgeste sfera cunoașterii lumii înconjurătoare, se implică mai ușor în acțiunile ludice, își împletește cu plăcere rezultatele proprii cu cele de grup, își face prieteni, socializează, se integrează cu ușurință, devine responsabil de ceea ce întreprinde, îi trezesc spiritul de echipă și de competiție, îi sunt astfel insuflăte dorințe de interacțiune, interactivitate zilnică, făcându-l mult mai agil, mai consecvent și mai creativ. Astfel, el își depășește barierele emoționale, tratează cu responsabilitate ceea ce face, iar rezultatele îl vor motiva să continue.

Proiectul propune o activitate atractivă pentru copii, și anume petrecerea serii alături de colegii de grupă, ascultarea unei povești, înnoptarea și trezirea a doua zi într-un cadru diferit de cel al camerei fiecăruia de acasă, și anume cel al grădiniței, împreună cu colegii și d-na educatoare.

COMPETENȚE GENERALE:

- cunoașterea și respectarea normelor de comportare în societate;
- optimizarea sănătății (a nutriției, a îngrijirii, a igienei personale) și a practicilor privind securitatea personală;
- receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute;

COMPETENȚE SPECIFICE:

- depășirea barierelor emoționale;
- formarea deprinderilor de igienă personală corectă;
- educarea abilității de a intra în relație cu ceilalți;
- formarea deprinderilor de păstrare a igienei personale, practice și gospodărești;
- exersarea ascultării active a unui mesaj pentru înțelegerea și receptarea lui (comunicare receptivă);

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- să participe activ la desfășurarea activităților de grup în calitate de auditor, cât și de vorbitor;
- să cunoască și să respecte normele necesare integrării în viața socială, precum și reguli de securitate personală;
- să-și adapteze comportamentul propriu la cerințele grupului în care trăiește (familie, grupă, grup de joacă);
- să capete abilitatea de a intra în relație cu cei din jur, respectând norme de comportament corect și util celorlalți;
- să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles;
- să identifice obiectele de igienă personală folosite seara pentru păstrarea igienei personale;
- să-și formeze deprinderi practice și gospodărești (amenajarea patului, strângerea lenjeriei, etc.)

PARTICIPANȚI: educatoare și preșcolarii grupei mari;

RESURSE PROCEDURALE: convorbirea, exercițiul, jocul de rol;

RESURSE MATERIALE :

- laptop, joc educațional “În vacanța mare”, cd cântece copii, imagini din povestea “Nuielușa de alun” de Călin Gruia, diplome pentru participanți;

-paturi, saltele, lenjerii, pernuțe, pijamale, produse/alimente ce se pot servi seara, fructe;

MODALITĂȚI DE EVALUARE: convorbire, repovestire: “Nuielușa de alun” de Călin Gruia;

Activitatea desfășurată împreună cu preșcolarii grupei mijlocii a fost una dintre cele mai frumoase activități extracurriculare derulată în anul școlar 2018-2019 (7 iunie 2019) și preferata copiilor. Ideea realizării acesteia a venit de la nepoții mei. Am propus-o părinților și copiilor și toți au fost încântați. Împreună cu părinții am amenajat paturile în sala de grupă, am așezat lenjeriile, iar copiii au îmbrăcat pijamalele. Deși pentru mine, ca și cadru didactic, noaptea a fost una albă, a fost o ocazie specială de a petrece timp alături de copiii din grupă și de a-i cunoaște mai bine. Toți copiii s-au bucurat de petrecerea în pijamale ce a urmat. Am râs, am glumit, am cântat, ne-am jucat cu perne, am povestit, etc.

A doua zi, părinții, dar și copiii, la unison au cerut să mai organizez o astfel de activitate. Iată câteva imagini din cadrul activității desfășurate.



ATELIERUL OTILIEI

Prof. Oana-Otilia BOUROȘ
Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea

Proiectul de activitate extrașcolară “Atelierul Otiliei”, coordonat de către profesor învățământ preșcolar Bourouș Oana-Otilia, a fost inițiat încă din luna septembrie anul 2018, desfășurat în anii anteriori pandemiei, întrerupt pe perioada acesteia și reluat în acest an în luna martie în cadrul Grădiniței cu PN nr.2 Suraia, structură a Școlii Gimnaziale Suraia, județul Vrancea.

ARGUMENT: „Arta copilului este expresia directă a copilăriei.” (Andre Marlaux)

Copilul este fascinat de culoare și de ce poate realiza cu ea.

Prin activitățile de educație plastică putem foarte bine stimula creativitatea și expresivitatea preșcolarilor, putem cultiva sensibilitatea și capacitatea de a desprinde, cunoaște și înțelege frumosul din natură, artă și viața socială.

Ideea acestui proiect a pornit de la deschiderea unui atelier de desen și pictură în cadrul grădiniței. Acest atelier este condus sub formă de voluntariat de profesor Bourouș Oana-Otilia, elevă a Școlii Populare de Artă Focșani. Derularea acestui program vine să suplimenteze activitățile comune de educație plastică cu dublu scop: de a completa și fixa conținutul specific al acestora, pe de o parte, și de a antrena și exersa cât mai mult musculatura fină a mâinii, pe de altă parte, totodată punând accent pe valoarea estetică a creațiilor plastice realizate.

DESCRIEREA PROIECTULUI:

1.DENUMIRE PROIECT: «ATELIERUL OTILIEI »

2.DOMENIUL: Estetic și Creativ (DEC)

3.TIPUL ACTIVITĂȚII: Educație artistico-plastică

4.INSTITUȚIA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Grădinița cu PN nr.2 Suraia

5.GRUP ȚINTĂ: preșcolarii în vârstă de 4 -5 ani care fac parte din grupa mijlocie

6.DURATA: semestrul al II-lea

7.AN ȘCOLAR: 2021 - 2022

8.RESURSE UMANE: cadru didactic și preșcolarii.

9.MATERIALE NECESARE: bloc de desen, acuarele / guașe, pensule, hârtie creponată, carton, etc.

10.OBIECTIVE CADRU:

O1 – formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor desene, picturi;

O2 - stimularea expresivității și creativității prin desen, pictură.

11.OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

O1 - Să redea teme plastice specifice desenului;

O2 - Să obțină efecte plastice, forme spontane și elaborate prin tehnici specifice picturii;

O3 - Să exerseze deprinderile tehnice specifice modelajului în redarea unor teme plastice;

O4 - Să recunoască elemente ale limbajului plastic și să diferențieze forme și culori în mediul înconjurător;

O5 - Să cunoască și să diferențieze materiale și instrumente de lucru, să cunoască și să aplice reguli de utilizare a acestora;

- O6 - Să utilizeze un limbaj adecvat cu privire la diferitele activități plastice concrete;
O7 - Să compună în mod original și personal spațiul plastic, utilizând materiale și tehnici diverse alese de el;
O8 - Să interpreteze liber, creativ lucrări plastice exprimând sentimente estetice;
O9 - Să privească și să recunoască creații artistice corespunzătoare specificului de vârstă al copilului preșcolar și preocupărilor acestuia (portrete de copii, jocuri ale copiilor, scene de familie, peisaje, activități cotidiene ale oamenilor).

12.FINALITĂȚI ȘI STANDARDE DE PERFORMANȚĂ:

- cunoașterea materialelor de lucru specifice activităților artistico-plastice;
- utilizarea corectă a instrumentelor de lucru (creion, pensulă, carioca, cretă, etc.) în exprimarea liberă a gestului grafic;
- respectarea poziției de lucru față de suportul de lucru;
- dispunerea alternativă a două sau mai multe elemente decorative;
- executarea liniilor drepte sau curbe închise/deschise;
- trasarea liniilor în duct continuu, în diferite poziții, pentru a reda imaginea unor obiecte (în desene individuale sau colective);
- aplicarea, pe suprafețe diferite, a culorii (cu pensula, buretele, degetul, ghemotocul de hârtie, ștampila);
- obținerea unor efecte plastice prin combinarea culorilor sau alte tehnici (fuzionare, presare, suprapunere, decolorare, stropire, plierea hârtiei);
- realizarea unor compoziții plastice, cu teme date sau la liberă alegere, prin prelucrarea formelor spontane (punct, adăugarea unor linii/puncte) prin intermediul cărora își exprimă sentimente și emoții trăite;
- elaborarea unor creații individuale și colective cu și fără temă dată;
- participarea la crearea cadrului estetic specific ambiental;
- descoperirea semnificației lucrărilor proprii/ale altor copii prin analiza formelor, liniilor, culorilor etc.;
- propunerea unor posibilități de valorificare a lucrărilor (expoziții, aniversari, decorări, concursuri, etc.).

12.CRITERII DE EVALUAR :

- Expoziție cu lucrări ale copiilor;
- Concurs: "Micii pictori";
- Album/portofoliu cu cele mai frumoase lucrări.

13. BIBLIOGRAFIE :

1. Barboni, Elena, 2002, „Pictura mai mult decat o joaca”, Editura Emia, Deva;
2. Bojneag, Maria, 2007, „Educatie plastica”, Editura Tehno-Art, Petroșani;
3. Popa, Valeria, 2000, „Activitatea de educație plastică în grădiniță”, Editura V&I Integral, București.
4. M.E.C.T, 2008, „Noul curriculum pentru învățământul preșcolar”.

TEMATICA ATELIERULUI - SEMESTRUL AL II-LEA:

LUNA	TEHNICI FOLOSITE	TEME
MARTIE	-dactilopictură -pictură pe pânză -tehnica furculiței	„Crenguța înflorită” „Culorile primăverii” „Flori surori”

APRILIE	-pictură pe pânză -ștampilare cu legume -compoziția decorativă (carioca)	„Cuib pentru păsări” „Coșul cu ridichi” „Ouăle de Paști”
MAI	-pictura pe tavă de carton -pictură pe pietre	„Tăvițe pentru prăjituri” „Buburuze și albinuțe”
IUNIE	-tehnica monourmei -pictură pe bucăți de lemn -șprituirea (stropirea cu periuța) -tehnica batik-ului -evaluare: diferite tehnici învățate -evaluare: diferite tehnici învățate	„Pete de culoare” „Expoziție auto” „Cer instelat” „Șervețele colorate” „Micii pictori” „Artă și culoare”



DEZVOLTAREA IMAGINAȚIEI ȘI CREATIVITĂȚII ELEVULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Cătălin MAZILU

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău, jud. Bacău

După cum se știe, *imaginația* se află în strânsă legătură cu *gândirea divergentă*, a cărei principală caracteristică o reprezintă mobilitatea, *cu reprezentarea, cu limbajul, cu procesele mnezice, cu alte laturi ale personalității*, contribuind la statuarea originalității acesteia. De asemenea, există o puternică legătură între *imaginație, stările afective și stările motivaționale* ale individului. Sub diferitele sale forme și prin procedeele sale, *imaginația* este implicată atât în activitățile de învățare cât și în procesul general al adaptării.

Ca și *gândirea*, *imaginația* este puternic afectată la copiii cu deficiență mintală, datorită sărăciei și caracterului lacunar al bagajului de reprezentări, datorită caracterului rudimentar al funcției semiotice și fenomenelor de nedezvoltare a limbajului, datorită capacității mnezice limitate, în ceea ce privește actualizarea și prelucrarea propriilor cunoștințe și, în mod special, datorită inerției gândirii și rigidității reacțiilor adaptative.

Ca urmare a insuficiențelor *imaginației*, aflate în strânsă legătură cu insuficiențele gândirii, și odată cu afectarea puternică a capacității de abstractizare și generalizare, la deficienții mintal sunt aproape inexistente: fantezia, creativitatea, inițiativa, empatia, previziunea etc. Cele prezentate în legatură cu *imaginația* elevilor cu deficiență mintală nu pot fi considerate un îndemn la eliminarea activităților care solicită *imaginația* din programele școlare sau din programul lor zilnic.

Dimpotrivă, desfășurarea corespunzătoare a activităților respective poate contribui la dezvoltarea compensatorie a *imaginației* elevilor cu deficiență mintală - îndeosebi a formelor sale reproductive - ceea ce presupune, însă, respectarea câtorva cerințe importante, referitoare la organizarea și desfășurarea activităților instructiv-educative și formativ-terapeutice:

- stimularea *imaginației* în contextul terapiei complexe, desfășurată sistematic cu elevii cu deficiențe mintale, acordându-se atenție ludoterapiei, socializării, meloterapiei, artterapiei etc.;
- utilizarea procedeelelor activ-participative și intuitiv-practice diminuând folosirea excesivă a metodelor verbale de predare-învățare-evaluare;
- formarea de algoritmi de utilizare a mijloacelor schematice și simbolice, specifice anumitor discipline și activități școlare: citit-scris, matematică, desen, activități cu semne convenționale și hărți simple, schițe grafice la activitățile de atelier etc.;

De asemenea, la elevii cu deficiențe se observă că întârzierile care privesc dezvoltarea cronologică și mintală au ca rezultat diminuarea *imaginației*, a *creativității*. *Creativitatea* poate fi îmbunătățită prin anumite metode și tehnici de învățare folosite de profesori.

Cum pot profesorii încuraja *creativitatea* elevilor cu CES? În timp ce Osborn spunea că *unul din instrumentele cele mai utile pentru organizarea unei activități creatoare constă în Brainstorming*, în cazul elevilor cu deficiențe mintale, profesorii pot încuraja *creativitatea* prin:

- asigurarea unui mediu care permite elevului să exploreze, să se joace fără constrângeri;

- adaptarea la ideile elevului, fără a încerca o structurare a ideilor lui astfel încât să se potrivească cu cele ale adulților;
- acceptarea ideilor neobișnuite ale elevului, fără a judeca modul divergent în care acesta rezolvă o problemă;
- efectuarea de repetiții practice individuale pentru fiecare etapă de lucru;
- oferirea de modele și alternative la sarcinile de învățare, în funcție de posibilitățile lor fizice și intelectuale;
- folosirea sistemului de recompense, încurajări fizice și verbale permanente și nu în ultimul rând, expunerea lucrărilor, pentru a primi aprecieri atât din partea altor elevi, cât și din partea părinților;
- folosirea de modalități creative pentru rezolvarea problemelor ce apar în viața de zi cu zi;
- alocarea de timp suficient elevului pentru explorarea tuturor posibilităților, pentru trecerea de la ideile obișnuite la idei originale;
- inițierea de jocuri didactice pentru a capta atenția elevilor și a-i mobiliza la activitate;
- încurajarea procesului, nu a scopului.

Jocul didactic constituie o eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației elevului, a creativității și imaginației, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile de învățare pe care le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma efortului depus în rezolvarea acestora. Ce anume inhibă creativitatea? În cazul elevilor mici, factorul critic pentru evitarea așa-numitei “fixații a răspunsului corect” îl reprezintă atmosfera non-evolutivă (un elev nu va răspunde dacă nu știe sigur că răspunsul său nu va fi corect). În cazul elevilor cu CES, indiferent de vârstă, o atmosferă non-evolutivă pentru creație poate apărea în momentul când profesorul sau oricine altcineva îi solicită în activități de care ei nu pot fi capabili de rezolvare, fizic și intelectual. În timp ce elevii normali creează din momentul în care vor avea o simplă aprobare a unui răspuns corect, elevilor cu CES le ia un timp până își vor da seama de posibilitățile lor fizice și intelectuale, doar pentru a crea ceva identic cu ceea ce propune profesorul.

Așadar, în cazul elevilor cu CES, creativitatea crește în etape de progres fizic și intelectual. Prin creație, fiecare ființă umană dorește să arate cine este și ce poate face ea în raport cu ceilalți pe un anumit domeniu de activitate. Straduița este mare, efortul de asemenea, dar rezultatele îi fac pe elevi să-și descopere încrederea în forțele proprii și astfel continuă munca. Activitatea cu elevii cu CES se materializează în obținerea produsului finit pe loc, lucru care contribuie la creșterea încrederii și respectului de sine. Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, centrarea învățării pe activitatea practică nu sunt de neglijat când vorbim despre elevi cu CES. De cele mai multe ori, lucrul cu elevi cu cerințe educative speciale, presupune sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile, folosirea învățării afective, adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare-evaluare, cât și sprijinirea elevului să devină membru unui grup. Este indicat să se organizeze activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală (jocuri, excursii, activități extrașcolare, activități sportive, de echipă), să îi sprijinim emoțional, să folosim un limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului acestuia de înțelegere. Colaborarea cu toți factorii implicați, va sprijini școala în demersul didactic desfășurat cu elevii cu cerințe speciale de educație, aflați în dificultate cât și nevoilor de educație ale familiilor acestora.

Bibliografie:

1. Oprea C.L., 2006, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică R.A. București;
2. Druță F., 1997, *Psihologie și educație*, Editura Didactică și Pedagogică R.A. București;

3. Landau Erika, 1979, *Psihologia creativității*, Editura Didactică și Pedagogică București;
4. Roco Mihaela, 2004, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași.

EVALUAREA ÎN URMA EXCURSIEI DE LA TROPEUM TRAIANI.

TEST APLICAT LA CLASA A-IV-A A, PANOU CU FOTOGRAFII REALIZATE DE ELEVI

Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

În urma excursiei realizată la Adamclisi pentru vizitarea monumentului Tropeum Traiani, a fost realizat un test de evaluare care conține itemi cu alegere duală și itemi de completare. Au participat un număr de 20 de elevi de la clasa a-IV-a A.

Test

I. Citește cu atenție enunțurile și încercuiește litera A dacă consideri că este adevărat și cu F dacă consideri că este fals.

A-F Arhitectul monumentului de la Tropeum Traiani a fost Apollodor din Damasc.

A-F Monumentul a fost construit din porunca lui Decebal.

A-F Monumentul a fost construit din porunca lui Traian.

A-F În spatele monumentului se află un mormânt al unui ofițer roman.

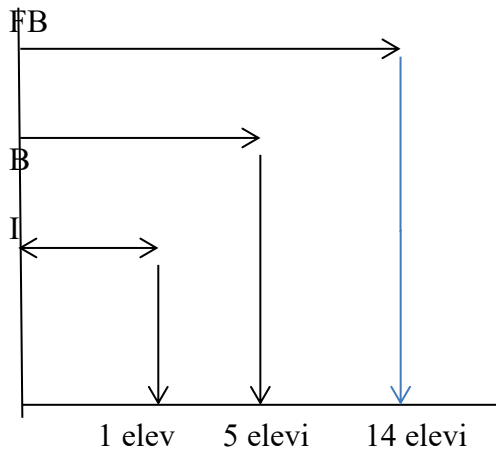
II. Completați spațiile libere cu termenii corespunzători din lista dată:

Monumentul de la Tropeum Traiani se află în localitatea.....A fost ridicat între anii.....Are o înălțime demetri. A fost ridicat în cinstea luptelor dintre.....Dacii sunt prezentați pe monument cu mâinile.....

Lista dată: Adamclisi, Constanța, 106-109, 102-103, 39 metri, 7 metri, daci și romani, daci și etrusci, legate.

Rezultatele testului

20 participanți



I= insuficient

B= bine

FB= foarte bine

Panoul realizat de elevii clasei a-IV-a care au participat la Excursie.

EXCURSIE LA TROPEUM TRAIANI



4.2 Evaluare în urma vizitei la muzeul de istorie din Constanța: Fișe de evaluare și Panou cu fotografii realizat de elevii clasei a-IV-a B



Fișe de evaluare.

Fișa 1.

1. Câte exponate are muzeul?
2. Unde au fost descoperite?
3. Care este cea mai veche piesă?
4. Cum sunt conservate exponatele?
5. Enumerați trei exponate care v-au rămas întipărite în minte.

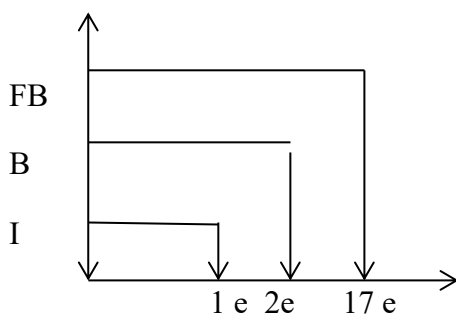
Fișa 2.

1. Recunoașteți doua exponate și completați spațiile libere.

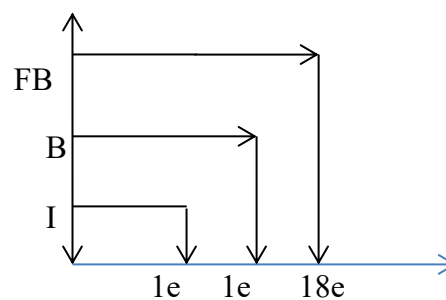
Perioada	Exponatul	Locul unde a fost descoperit	Data când a fost descoperit
Preistorie			
Antichitate			

Rezultatele obținute:

Fișa 1



Fișa 2



Interviu realizat cu unul dintre muzeografi.

Elev: În ce an a fost înființat muzeul?

Muzeograf: muzeul a fost înființat în anul 1879.

Elev: Cate exponate se găsesc în muzeu?

Muzeograf: peste 430.000 de exponate.

Elev: De ce origine sunt exponatele?

Muzeograf: De origine romană, greacă, bizantină.

Elev: Din ce epoci provin exponatele?

Muzeograf: Din preistorie, antichitate, epoca medievală, modernă și contemporană

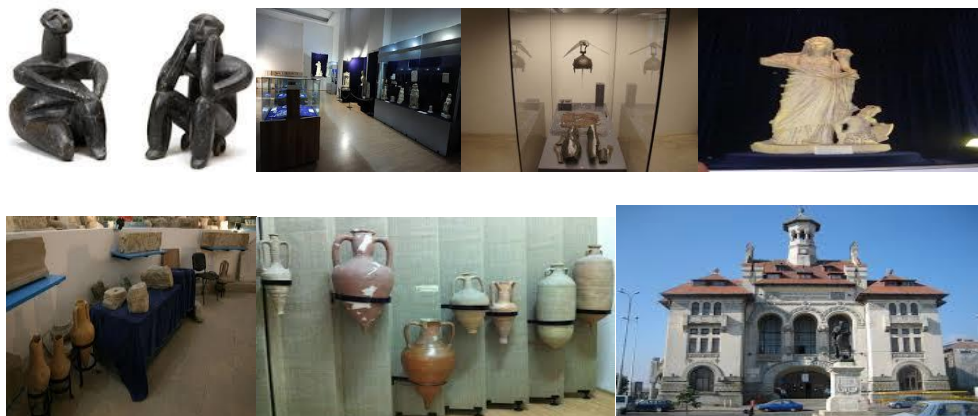
Elev: Care este printre cele mai valoroase exponate?

Muzeograf: Putem spune că una dintre cele mai valoroase exponate este Gânditorul de la Hamangia.

Elev: Unde au fost descoperite exponatele?

Muzeograf: Au fost descoperite pe teritoriul țării noastre, cu precădere în anumite zone.

Exponate ale muzeului de Istorie din Constanța



În urma excursiei realizate la Adamclisi pentru vizitarea monumentului Tropeum Traiani și a vizitei realizate la Muzeul de Istorie din Constanța, rezultatele obținute la fișele de evaluare au fost foarte bune.

STRATEGII DE REALIZARE A JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

*„Jocul are rezonanțe psihologice importante și atrage atenția
copilului asupra strategiilor prin care a fost obținut
(V. Șchiopii, E. Verza)*

Folosirea jocului matematic cere strategii de lucru bine gândite pentru a se integra organic în mersul firesc al lecției. În lecție, învățătorul va ține seama de caracteristicile jocului didactic pentru a asigura desfășurarea optimă a activității de învățare.

Proiectarea lecției, „act de creație directivat de principii didactice”¹ oferă libertatea învățătorului să inventeze secvențe instructive în care să includă jocul didactic.

Căile de organizare și dirijare a învățării în vederea atingerii obiectivelor sunt metodele de învățare specifice matematicii. Acestea pot deveni procedee în cadrul jocului didactic.

Jocul utilizat ca procedeu se referă la concretizarea metodei prin situații particulare cu scopul menținerii atenției copilului, pentru evitarea șablonării situației de joc. Structura activităților cognitiv-operaționale specifice matematicii sub forma jocului ca **metodă, ca procedeu, ca formă de organizare a lecției** se soldează cu performanțe mai bune, cu coeficienți crescuți de activism și angajare în sarcina didactică. „Predarea și învățarea prin joc și jocul ca activitate, nu se suprapun ca structură și funcții, îmbinarea lor aduce modificări de atitudine față de anumite sarcini didactice”.²

Folosirea denumirii jocului didactic ca laitmotiv a constituit un element antrenant pentru elevi, având efecte pozitive în realizarea obiectivelor.

Luând în calcul că eficiența unei metode depinde de modul în care declanșează la copii actele de învățare și de gândire prin acțiune, de măsura în care determină și favorizează reprezentările specifice unei anumite etape de formare a noțiunii, am ales pe cele care răspund curiozității și interesului elevilor. În cadrul jocului matematic a fost necesar ca îmbinarea lor să se facă pe un fond de problematizare și să asigure o învățare activă prin descoperire.

Strategiile jocului sunt strategii euristice în care elevii își manifestă istețimea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala.

Prin **problematizarea** folosită în jocul matematic se provoacă în mintea elevului o situație conflictuală între necesitatea rezolvării unei probleme, a găsirii răspunsului și caracterul nesatisfăcător al cunoștințelor și tehnicilor de lucru pe care le posedă în acel moment. Învățătorul este cel care elaborează și comunică situația-problemă, iar elevul cel care o recepționează pentru a-și pune întrebări-problemă ca să rezolve sarcina didactică.

Dacă prin efort propriu nu poate să depășească dificultatea este ajutat fie de colegi, fie de învățător.

¹ Cerghit, Ioan, 1983, „Proiectarea (design-ul) lecției”, în „Perfecționarea lecției în școala modernă”, E.D.P., București, p. 61.

² Cerghit, I., 1983, „Perfecționarea lecției în școala modernă”, E.D.P., București, p. 159.

Am observat că elevii întâmpină dificultăți mai mari în identificarea întrebărilor-problemă decât în rezolvarea situației-problemă. De aceea, rolul învățătorului este de a îndruma căutările, ca apoi să realizeze întărirea pozitivă sau negativă a rezultatelor obținute. Elevul este pus în situația de a-și reorganiza cunoștințele și deprinderile însușite, de a selecta pe acelea de care are nevoie, de a le sintetiza într-o formă proprie și eficientă.

Sarcina didactică este formulată în așa fel încât să-i orienteze pe elevi în selecționarea cunoștințelor însușite anterior și să le ofere puncte de reper pentru generalizarea lor, în vederea formulării răspunsului.

Iau ca exemplu jocul „**Caută o posibilitate și continuă calculul!**” cu sarcina: *scrieți și efectuați exercițiul obținut din numerele și semnele operațiilor corespunzătoare:*

a) $36; - 9; : 3; \times 8; + 27; - 9; : 3$

b) $40; - 7; : 1; \times 9; + 68; - 7; : 11$

În jocul „**Șirul numerelor**”, li se dau numere de la 1 la 9 și li se cere să *efectueze 3 operații cunoscute pentru a obține 100, folosind o singură dată fiecare număr, respectând ordinea numerelor:*

$$\begin{aligned} \text{R: } & 1 \times 2 + 34 + 56 + 7 - 8 + 9 \\ & 12 + 3 - 4 + 5 + 67 + 8 + 9 \\ & (1 + 2 + 3 + 4) \times 5 + 67 - 8 - 9 \end{aligned}$$

Prin **jocul de perspicacitate**, elevul dobândește abilități noi prin propriul efort intelectual. Valoarea lui este determinată de contribuția polivalentă în dezvoltarea capacității de găsire a soluțiilor, a rapidității în gândire, a spiritului de observație, independență, inițiativă, a atenției voluntare. Prin acest tip de joc, copilul *descoperă relații matematice* între diferiți termeni ca în exemple:

Un pescar întors de la pescuit, anunță câți pești are, în felul următor: 6 fără cap, 9 fără coadă și 8 pe jumătate. (R: 0).

Într-o cameră goală intră mai multe pisici, care se așează în colțurile camerei.

Câte pisici au intrat în cameră, dacă fiecare pisică vede câte 3 pisici? (R: 4).

Folosirea **învățării prin descoperire** presupune:

- înțelegerea sarcinii jocului;
- formularea ipotezelor de soluționare a problemei;
- selectarea ipotezelor plauzibile;
- stabilirea materialului necesar efectuării de exerciții ce pot conduce spre descoperirea răspunsului;
- verificarea soluțiilor găsite.

Prin efort personal, micul școlar gustă bucuria descoperirii de cunoștințe sau de strategii operaționale în jocurile didactice:

1. „Combinății cu cifre” (i se cere să folosească în mod repetat o cifră dată pentru a obține rezultatul indicat)

- adunați 6 cifre de 1 astfel încât suma lor să fie 33. (R: $11 + 11 + 11$);

- folosiți cifra 9 de 6 ori ca să obțineți 100. (R: $99 \frac{99}{99}$).

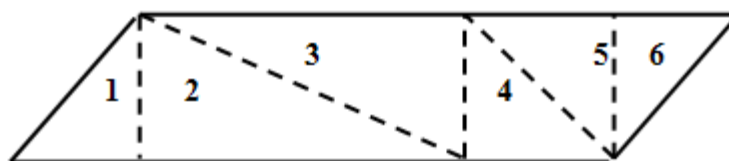
2. „Ce poate 37?” (efectuează înmulțirile date, adună cifrele produsului obținut și spune ce ai descoperit)

$$\begin{aligned}
 3 \times 37 &= 111 & 1 + 1 + 1 &= 3 \\
 6 \times 37 &= 222 : \\
 9 \times 37 &= 333 : \\
 12 \times 37 &= 444 : \\
 15 \times 37 &= 555 : \\
 18 \times 37 &= 666 : \\
 21 \times 37 &= 777 : \\
 24 \times 37 &= 888 : \\
 27 \times 37 &= 999 & 9 + 9 + 9 &= 27
 \end{aligned}$$

3. „Cifre magice”

- Fiecare copil va scrie pe o fișă numărul 12 345 679
- Îl analizează și descoperă șirul $1 = 9$ fără 8
- Li se cere să-și aleagă o cifră din numărul scris și s-o înmulțească cu 9
- Înmulțesc numărul scris inițial cu cel obținut și se analizează produsul (exemplu: aleg 4; $4 \times 9 = 36$; $12\ 345\ 679 \times 36 = \underline{444\ 444\ 444}$).
4 repetat de 9 ori

4 „Reconstituire” (din 6 triunghiuri dreptunghice formați un paralelogram, luați 2 triunghiuri și spuneți ce-ați descoperit)



5. „Cine calculează mai repede?”

Se urmărește ca elevii să descopere procedee de calcul rapid, aplicând proprietățile operațiilor învățate.

a) $2 + 4 + 6 + \dots + 18 + 20 =$ (R: $(2+18)+(4+16)+(6+14)+(8+12)+20+10=5 \times 20 + 10$)
 b) $1+2+3+4+5+15+16+17+18+19=(1+19)+(2+18)+(3+17)+(4+16)+(5+15)=5 \times 20$

6. „Unde ai ajuns?”

- Scrie un număr de trei cifre (165)
- Scrie la dreapta lui același număr (165, 165)
- Împarte numărul obținut la 11
- Împarte câtul la 13
- Împarte noul cât la 7
- La ce număr ai ajuns? (165)

În ciclul primar este specifică *învățarea de tip algoritmic*.

Prin jocul didactic, elevul este condus la cunoașterea și stăpânirea algoritmului. Pe calea **algoritmului**, elevul își însușește cunoștințele, tehnicile de lucru, prin simpla parcurgere a unei căi deja stabilite. Găsește în algoritmi un sprijin.

În cursul activității de învățare prin joc matematic se folosesc algoritmi:

- de lucru (în „Rezolva după model!”);
- de identificare (în „Găsește-l pe-al treilea!”)
- de control (în „Verifică-mă!”, „Să corectăm!”)

În jocul matematic algoritmul este construit pe baza unor înlănțuiri de raționamente ce exprimă sintetic structura logică internă a rezolvării sarcinii didactice. În jocul „**Cifrele, prietenele literelor**”, elevul se folosește de algoritmi însușiți pentru a înlocui literele cu cifrele de la 0 la 9 pentru ca suma să fie corect calculată:

$$\begin{array}{r}
 A + \\
 BBBB \\
 BBBB \\
 \underline{BBBB} \\
 ABBBB
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 R: \quad 2 + \\
 9999 \\
 9999 \\
 \underline{9999} \\
 29999
 \end{array}$$

Elevii fac dovada înțelegerii tehnicii de calcul în jocul „**Completează și rezolvă!**”

$$\begin{array}{l}
 \text{a)} \quad 135 + 423 = (100 + 30 + 5) + 400 + 20 + 3 \\
 \quad \quad = (\dots + 400) + (30 + \dots) + (\dots + 3) \\
 \quad \quad = \dots + \dots + \dots \\
 \text{b)} \quad 343 \times 5 = (300 + 40 + 3) \times 5 \\
 \quad \quad = (\dots \times 5) + (\dots \times 5) + (3 \times \dots) \\
 \quad \quad = \dots + \dots + \dots
 \end{array}$$

În organizarea și desfășurarea jocurilor matematice se folosește **conversația**, pe verticală și pe orizontală. **Conversația catehetică** din cadrul jocului „**Puțină matematică în vorbire**” este înlocuită cu **conversația euristică** în jocul „**Combinatii cu cifre**”.

În jocul matematic, întrebările trebuie să fie precise din punct de vedere al conținutului, concise ca formă, exprimate corect și simplu, ordonate pe linia ascendentă a efortului și a capacității de înțelegere a elevilor. Printr-o succesiune logică a întrebărilor, gândirea elevilor este orientată spre scopul urmărit. Conducătorul jocului îndeamnă „la efectuarea investigației în sfera informațiilor existente deja pentru a descoperi noi date”.³

În timpul jocului matematic se pot folosi **întrebări** ce antrenează elevii la dialog, pentru a-i stimula în participarea activă, de tipul:⁴

- **frontale** (generală sau de ansamblu: - De ce ... este număr par?);
- **directe** (adresată unui anume participant: - Ce te face să spui...?);
- **inversate** (nedirijată, primită de conducător de la unul dintre participanți - Ce se întâmplă dacă...?);
- **de releu și de completare** (un participant o adresează conducătorului, iar acesta o adresează unui alt participant nedirijată, primită de conducător de la unul dintre participanți sau răspunsul este dat prin completare de alți participanți - Nu credeți că ...? Ce părere aveți de rezultatele obținute?);
- **de revenire** (conducătorul o formulează ținând cont de părerea emisă anterior de unul dintre participanți într-un moment nepotrivit: - îl puteți lămuri pe colegul vostru în ...?)

În jocul „**Ciorchinele**”, pentru rezolvarea sarcinii se folosesc întrebările:

- **de definiție** (Ce este scăzătorul?)
- **factuale** - de identificare, reconstituire, descriere (Care este condiția restului?)
- **de comparare** (Cum sunt cele două numere?)

³ Jinga, I., Istrate, E., Op. cit., p. 263

⁴ Ionescu, Miron, 1992, „Strategii de predare-învățare”, Ed. Științifică, București, p. 132

- *de justificare* (De ce este posibil să efectuăm scăderea?)

- *de opinie* (Cum este suma a două numere pare?)

Se pot folosi *întrebări convergente* (îndeamnă la analiză, comparare), *întrebări divergente* (exersează gândirea pe căi originale), *întrebări de evaluare* (solicită elevilor judecăți proprii).

Pentru ca elevii să găsească un model de raționament matematic, necesar în înțelegerea sarcinii didactice a unui joc s-a folosit **explicația** (accesibilă, precisă, corectă, concisă). Se pot explica procedee de lucru, concepte matematice, modul de folosire a materialului didactic indicat de către conducătorul jocului, iar participanții la joc pot explica modul în care au găsit soluția.

În vederea respectării principiului didactic **unitate dialectică dintre senzorial și rațional, dintre concret și abstract** se utilizează **demonstrația** cu ajutorul reprezentărilor grafice: scheme, desene, planșe se rezolvă sarcinile jocului matematic „**Micul cosmonaut**” în unitatea de învățare *Unități de măsură*.

În desfășurarea jocului didactic, folosind **exercițiul** se ține cont de aspecte ca:

- la baza exercițiului să stea idei clare;
- exercițiile să fie gradate progresiv, variate pentru a nu interveni monotonia;
- să faciliteze situații de învățare;
- să sporească interesul și motivația pentru învățare.

Prin exerciții-joc, elevii își formează deprinderi de muncă intelectuală. Consider pertinentă indicația „exersarea însoțită de corectură ..., de autocorectură, în măsura în care elevul stăpânește acțiunea”⁵. Este regula care reiese din însăși teoria formării deprinderilor. Se folosesc **exerciții de numărare** în „**Numără mai departe**”, **exerciții de calcul mintal** în „**Rezolvă exercițiul meu**”, **exerciții de creație** în „**Găsește soluții**”.

În timpul jocului matematic se folosesc ca strategii de învățare **cooperarea** în grup sau în echipe și **competiția** ca „formă motivațională a afirmării de sine în care individul rivalizează cu ceilalți”⁶. Competiția ca factor motivațional devine un impuls pentru procesul de autoeducare, autodepășire.

Accentul a căzut pe cooperare, acceptând ideea „îmbinării inteligenței și eforturilor individuale cu inteligențele și eforturile grupurilor”⁷. Conduita de cooperare vizează dorința realizării unei activități comune bazată pe ajutor reciproc.

Prin jocul didactic matematic se ajunge la *o conduită cooperant-participativă* ce presupune formarea unor deprinderi și obișnuințe de conviețuire în colectiv, a unor trăsături pozitive de caracter. Am observat că școlarul mic are disponibilitatea de a lega ușor relații cu colegii, de a se acomoda (conducător-condus, ordonare-ascultare), de a fi operativ în îndeplinirea sarcinilor, de a adopta o conduită disciplinată ceea ce facilitează formarea și stabilizarea unor trăsături de voință și caracter (sinceritate, principialitate, consecvență, altruism).

În cadrul jocului matematic „**Rezolvă!**” am utilizat metoda grupurilor interdependente Jigsaw (mozaic) ca pe o practică a învățării - unul de la altul - la tema „Ordinea operațiilor cu numere naturale”. Tema a fost împărțită în sub-teme, de tipul:

1. ordinea efectuării operațiilor de adunare, scădere și înmulțire.
2. ordinea efectuării operațiilor de adunare, scădere și împărțire.

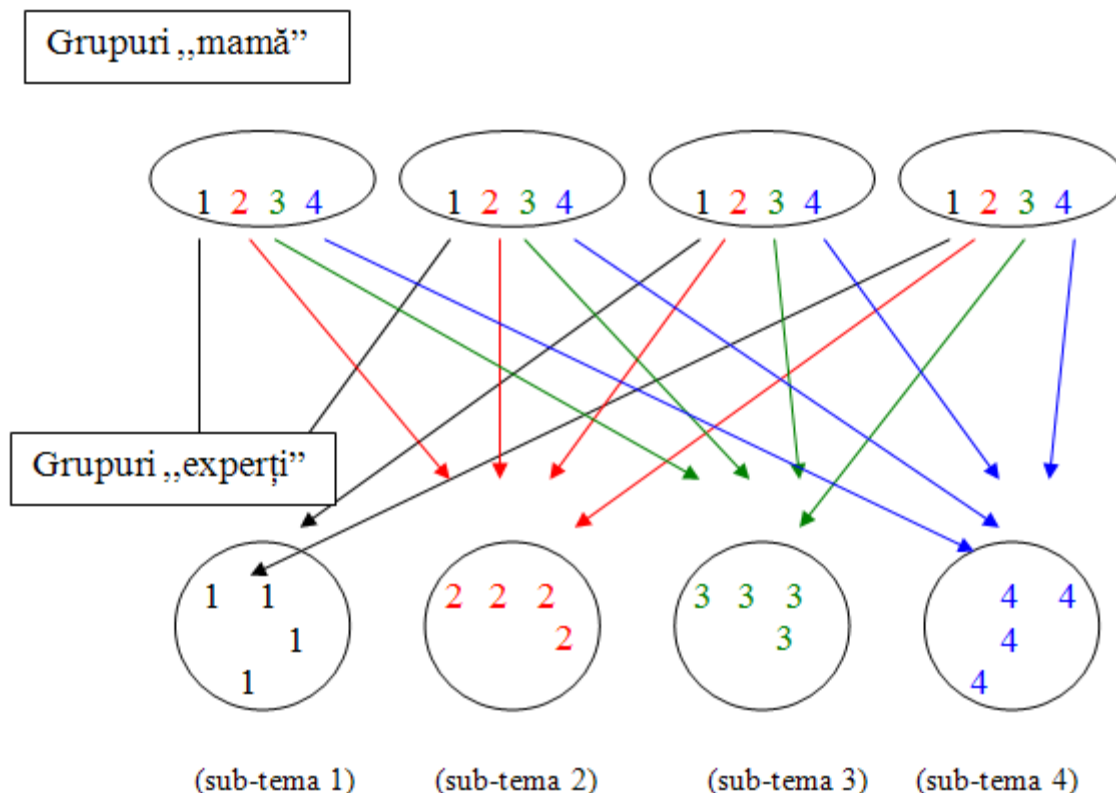
⁵ Cucuș, C, 1998 „Psihopedagogie”, Ed. Polirom, Iași, p. 157

⁶ Ausubel, D. P., Robinson, F. G., 1981, „Învățarea în școală”, E. D. P., București, p. 491.

⁷ Bontaș, I., 2001, „Pedagogie”, Ed. AH, București, p. 176.

3. ordinea efectuării celor patru operații.
4. ordinea efectuării operațiilor când sunt date și paranteze.

Fiecare sub-temă am transformat-o în sarcină didactică. Elevii lucrează în echipe într-o manieră structurată și interactivă.



În grupurile de experți sunt elevi cu abilități relativ omogene. După ce au rezolvat sarcina „experții” se întorc în cadrul grupului „mamă” și le explica și celorlalți, reținând la rândul lor explicațiile colegilor. Fiecare elev își aduce contribuția pentru a realiza sarcina.

Totul se realizează sub îndrumarea directă a învățătorului care proiectează activitatea de realizat, o conduce și o evaluează. Înlocuiește emulația între elevi cu colaborarea.

Lucrul pe grupe nu înseamnă muncă în grupe de nivel. Fiecare elev face parte din grupa care i se potrivește cel mai bine (sub aspectul cooperării în învățare). Pentru a se obține randamentul maxim din partea fiecărui elev se diferențiază procedeele de lucru astfel:

1. *diferențierea verificării pregătirii elevilor* (oral și în scris)

Se realizează o dispoziție tonifiantă și optimistă la elevi, dacă în verificare se începe cu ascultarea fiecărui elev de la nivelul său. Dacă verificarea se face în scris, atunci itemii corespunzători jocurilor matematice sunt formulați în așa fel încât fiecare elev să lucreze cât îi permite pregătirea sa. Dificultățile trebuie să apară gradat pentru că altfel scade interesul elevului pentru matematică.

2. *învățarea diferențiată* prin jocul matematic, ca mijloc de sprijinire a muncii independente.

Elevii care înțeleg repede ce au de făcut lucrează singuri, apelând la învățător doar când au nevoie. Ceilalți sunt îndrumați, îndeaproape de învățător, pot folosi și materialul didactic, desene, scheme, grafice colorate, fișe de lucru pentru completare.

3. *individualizarea* - adaptarea sarcinii jocului la posibilitățile fiecărui elev.

Necesitatea individualizării în activitatea din timpul jocului matematic se datorează existenței deosebirilor dintre elevi sub raportul dezvoltării psihice.

4. *personalizarea* în timpul jocului matematic - trecerea de la un joc pentru toți la un joc pentru fiecare.

Sarcina didactică este adaptată la posibilitățile aptitudinale, la nivelul intereselor cognitive, la ritmul și la stilul de învățare al elevului.

Personalizarea prin jocul matematic vizează;

- conținutul științific;
- mediul psihologic;
- standarde de performanță;
- metode folosite.

Alegerea metodelor, procedeele, mijloacelor didactice, formelor de grupare a elevilor, combinarea optimă dintre ele asigură eficiența în munca școlară. Se realizează mai ușor unitatea dintre concret și abstract, dintre elementele teoretice și cele practice prin strategii **imitative** (bazate pe model), **expozitive** (prin receptare: ascultă, privește, reproduce), **demonstrație** (bazate pe explicații), **algoritmice** (prin dirijare detaliată), **euristice** (prin semidirijare, prin angajare în descoperire), **inductive** (prin trecerea de la particular la general), **deductive** (prin trecerea de la noțiuni la exemple), **prin strategia motivării prin performanțe școlare** (prin ridicarea nivelului de aspirație privind angajarea elevilor în rezolvarea unui număr mai mare de situații problemă), **prin strategia motivării prin mărirea valențelor afective ale activităților ludice** (prin implicarea elevului în mai mare măsură, asigurarea trăinicieii cunoștințelor, sensibilizarea elevilor la învățarea progresiv eficientă).

Un rol important în realizarea jocului matematic îl au:

- comunicarea verbală, comunicarea nonverbală, folosite în captarea, orientarea și controlul atenției;
- **materialele ilustrative** (planșele, schemele, săgețile, sublinierile, culorile contrastante);
 - **prezentarea conținutului** în maniera în care cuprinde elemente de noutate, de surpriză, **folosind mijloacele audio-vizuale**;
 - **alternanța momentelor** care solicită un efort maxim cu cele relaxante;
 - **distribuirea echilibrată a sarcinilor** și diferențierea acestora (fiecare elev să se simtă util și responsabil de ce face potrivit ritmului propriu de lucru și posibilului volum de muncă);
 - **fișele de muncă independentă (de recuperare, de consolidare, de dezvoltare).**

Folosindu-se strategiile de realizare a jocului didactic matematic cele mai adecvate, elevii realizează obiectivele stabilite.

STRATEGII ȘI STILURI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE INTERACTIVĂ A ISTORIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Prin stil de predare se înțelege modul în care un proces de învățământ este organizat și condus de un profesor. Acesta are libertatea de a-și alege metodele și formele de lucru, fiecare elaborându-și propriul stil de predare.

Stilul de predare „este o dimensiune activă, dinamică a instruirii, influențând în mod decisiv starea de existență instructională a strategiei prin contribuția adusă la constituirea și echilibrarea unei relații educaționale armonioase.”⁸

Se pot distinge „*stiluri individuale care dau identitatea fiecărui profesor, stiluri grupate, care subsumează sub aceeași categorie cadrele didactice cu particularități stilistice asemănătoare și stiluri generalizate, care reprezintă modalități generale de conducere educaționale, cu valoare de strategii.*”⁹

O primă clasificare a stilurilor de predare, a fost realizată de N. Bennett, în 1976. Conform acestuia, profesorul din învățământul primar, are două tipuri de comportament- informal și formal. Cei formali sunt adepții achiziționării de deprinderi iar cei informali sunt adepții creativității, autoexprimării și doresc ca elevii să vină la școală și să învețe de plăcere. Însă, cercetările în domeniu au enumerat stilurile astfel: stilul democratic, stilul autoritar, stilul laissez-faire. Cei care au descris aceste stiluri au fost K.Lewin, R. Lippit, R.K. White.

Stilul *democratic* este cel în care învățătorul își încurajează elevii să participe activ la procesul de învățare, încurajează inițiativa, participă împreună cu elvii la organizarea întregului proces educativ și acordă libertatea elevilor de a-și alege partenerii pentru rezolvarea sarcinilor. Acest stil este considerat cel mai benefic, rezultatele obținute de profesor fiind superioare.

Stilul *autoritar* este cel în care profesorul decide cum se va desfășura întregul proces de predare-învățare. El este cel care alege activitățile, obiectivele, mijloacele, metodele. Nu încurajează inițiativa, spiritul de echipă, atitudinea este distantă, nu acordă elevilor timp pentru a formula întrebări, nu încurajează creativitatea sau imaginația. Cu acest stil, profesorul poate obține rezultate bune doar pe termen scurt.

În stilul *laissez-faire* se încadrează profesorul pasiv, adică cel care consideră că este suficient cât a predat, că elevii au înțeles și acordă ajutor numai dacă elevii îl cer. Nu el este cel care fixează activitățile și felul în care vor fi realizate ci elevii, atât îndrumarea cât și evaluarea clasei sunt deficitare, acceptă deciziile comune și individuale ale elevilor, nu are aspirații și exigențe pedagogice. Rezultatele obținute sunt dintre cele mai slabe.

Stilul de învățare este modul în care fiecare elev receptează, stochează și prelucrează o informație. Stilurile de învățare se diferențiază după: emisfera cerebrală și componenta genetică.

⁸R.Iucu, *Teoria și metodologia instruirii*, MEC, 2005, 2009, curs modular

⁹D. Sălăvăstru, *Didactica psihologiei*, Ed. ,2005, pag. 56

Emisfera cerebrală

Stilul cognitiv	Strategia de învățare utilizată
Stilul global dominanță-dreapta	<ul style="list-style-type: none"> ✓ sunt identificate principalele idei, cuvinte-cheie; ✓ oferă o viziune de ansamblu asupra textului.
Stilul analitic dominanță-stânga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ textul este împărțit în mai multe componente , după care este prezentat într-o ordine logică; ✓ odată cu citirea textului sunt fixate idei, iar la sfârșit este refăcută întreaga structură.

Emisfera stângă	Emisfera dreaptă
<ul style="list-style-type: none"> ✓ este cea responsabilă cu rațiunea, logica, obiectivitatea; ✓ preferă să planifice, certitudinea; ✓ informațiile sunt gândite în cuvinte, scrise, citite, pronunțate. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ este cea care poate identifica forme, structuri; ✓ pe baza reprezentărilor poate recunoaște obiecte și persoane; ✓ informațiile sunt gândite în imagini, comparații.

Componenta genetică

Silul de învățare	Caracteristici ale comportamentului de învățare
Stilul vizual	<ul style="list-style-type: none"> ✓ elevul preferă să vadă un text scris; ✓ reușește să învețe pe bază de imagini, ilustrații, hărți; ✓ vorbește repede; ✓ zgomotul nu îl distrage; ✓ uită instrucțiunile verbale.
Stilul auditiv	<ul style="list-style-type: none"> ✓ învață din explicațiile profesorului; ✓ în discuțiile de grup este mai eficient; ✓ învață cu voce tare, vorbește ritmat.

Stilul tactil	<ul style="list-style-type: none"> ✓ în activitatea de învățare, elevul are nevoie să se implice fizic; ✓ folosește comunicarea nonverbală; ✓ când se exprimă folosește mișcarea mâinilor.
Stilul kinestezic	<ul style="list-style-type: none"> ✓ elevul învață în situațiile când poate să experimenteze; ✓ gesticulează, memorează mergând; ✓ lipsa activității duce la agitație, de multe ori fiind considerat un copil cu tulburări de comportament; ✓ vorbește rar.

Pentru determinarea stilurilor de învățare se aplică chestionare precum cel de mai jos:

Nr.Crt.	Întrebări	Da	Nu
1.	Când utilizați calculatorul, imaginile vizuale sunt utile?		
2.	Vă place să reparați sau să dezamblați obiecte?		
3.	Când învățați o lecție nouă preferați instrucțiunile citite cu voce tare?		
4.	Ce preferați, să luați notițe sau să desenați imagini, diagrame?		
5.	Ce este mai ușor să vă amintiți numele oamenilor sau fețele lor?		
6.	Învățați mai bine când asistați la o demonstrație?		
7.	Vă plac discuțiile și să ascultați opiniile oamenilor?		
8.	Puteți urmări ușor un drum pe hartă?		
9.	Vă place să vă mișcați atunci când lucrați?		
10.	Vă place să efectuați activități practice în timpul liber?		

În funcție de răspunsurile elevilor, profesorul poate stabili care este stilul de învățare al fiecăruia și astfel va ști ce metode și mijloace să adopte în actul educativ.

Pentru fiecare stil de învățare există și *strategii de învățare*. Pentru *stilul vizual* sunt potrivite strategii precum: profesorul poate folosi instrumente de genul hârtii, desenului, imaginilor, tablei; trebuie să ofere timp pentru vizualizarea acestora; sublinierea formulelor, culorilor, ideilor principale.

Pentru *stilul auditiv*, profesorul trebuie să citească cu voce tare, să exprime ideile verbal, să explice noile informații, învățarea să se facă prin adresarea de întrebări și oferirea de răspunsuri.

Pentru *stilul kinestezic*, învățarea trebuie să se facă prin punerea în practică a cunoștințelor învățate iar în timpul repetării cunoștințelor se folosește vorbirea.

Strategiile de învățare sunt regulile, principiile și procedurile care facilitează procesele de învățare. „Sensul general al conceptului de strategie este acela de modalitate de concepere, linie de orientare în viziunea sistemică și pe termen mediu sau scurt a proceselor educaționale.”¹⁰

În sensul pedagogic, reprezintă totalitatea metodelor, mijloacelor, procedurilor, formelor de organizare a activității instructiv-educative. Strategiile de predare sunt clasificate după mai multe criterii: după elementele pe care sunt centrate; după domeniul activităților; după logica gândirii; după gradul de dirijare sau nondirijare a învățării.

Elementele pe care pot fi centrate sunt: pe elev, pe conținut sau pe elev și conținut; cele după domeniul activităților sunt cognitive, afectiv-emoționale, mixte, acționale; după logica gândirii pot fi deductive, inductive, analogice, mixte.

METODE ALTERNATIVE DE ÎNVĂȚARE A ISTORIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Metodele de învățământ sunt cele care duc la realizarea atât a obiectivelor formative și formaționale în lecția de istorie cât și a „ *obiectivelor extrașcolare cu conținut istoric și totodată sistemele de acțiuni raționale de organizare și antrenare concretă a elevilor în activitatea de învățare.*”¹¹

Printre cele mai folosite metode alternative de învățare a istoriei la învățământul primar se numără: *Ciorchinele, Braistorming, știu-vreau să știu-am învățat, Diagrama Venn, Sinelg, Cuburile, Diamantul și piramida povestirii.*

Ciorchinele este o metodă care poate fi utilizată atât individual cât și în grup, elevii având ca atribuții găsirea legăturilor dintre idei.

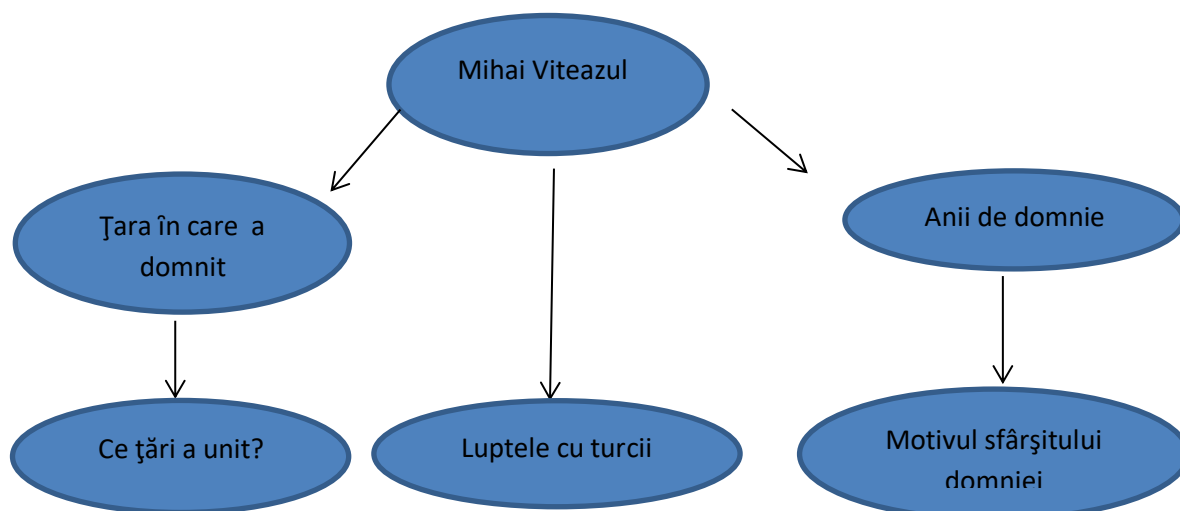
Etape:

- ✓ în mijlocul tablei sau pe o foaie de hârtie se scrie un cuvânt;
- ✓ elevii, în grup sau individual, spun cuvinte care au legătură cu tema dată;
- ✓ elevii fac conexiuni între titlu și cuvintele spuse de ei.

Exemplu: Lecția Mihai Viteazul va fi anunțată de profesor.

¹⁰M. Ionescu, *Didactica modernă*, Ed. Humanitas, 2003, pag. 51

¹¹N.Postolache, *Didactica istoriei*, Ed. Fundației de Măine, București, 2008, pag. 28



Pornind de la aceste idei și cu ajutorul profesorului, elevii trebuie să răspundă la toate cerințele. Profesorul poate folosi diverse mijloace de învățământ: imagini, hărți, desene, texte scrise, etc.

Avantaje:

- ✓ Este încurajată activitatea întregii clase;
- ✓ Nu sunt criticate ideile propuse;
- ✓ Este scos în evidență modul propriu de înțelegere a unei teme.

SINELG- Sistem Interactiv de Notare și Eficientizare a Lecturii și Gândirii.

Se anunță subiectul care urmează să fie discutat prin intermediul textului- Decebal și Traian. Ex: „*Fiu al lui Scorillo și succesor al lui Duras-Diurpaneus, Decebal ocupă tronul Daciei într-un moment în care tendințele expansioniste ale Imperiului Roman, care-și stabilise durabil frontiera pe linia Dunării, se accentuau rapid. Decebal a domnit între anii 89-106 d.Hr. A luptat împotriva romanilor conduși de Traian în anii 101-102, 105-106. A fost învins de romanii conduși de Traian în 102, iar romanii au construit la Adamclisi un monument cunoscut sub numele de Tropeum Traiani, apoi în anul 106, fiind cucerita capitala Daciei, Sarmizegetusa.*

Traian a fost fiul lui Marcus Ulpius Traianus, General și Senator al Imperiului Roman. Dar Traian a rămas în istorie și pentru luptele sale. În 101, a început luptele cu Dacia, iar în 102 a reușit să-l învingă pe regele Decebal. Traian s-a întors la Roma încununat cu succes și a primit titlul de Dacicus Maximus. În anul 105, Decebal a reluat luptele cu Imperiului Roman și s-a aliat cu alte popoare. În aceste condiții, Traian, a atacat din nou Dacia, iar capitala Sarmizegetusa a fost distrusă. Decebal s-a sinucis, iar Dacia a fost transformată în provincie romană.”

Profesorul cere elevilor să-și amintească ce știu despre acest subiect și va monitoriza actualizarea cunoștințelor. În acest sens va desena tabelul *SINELG*.

Știu	Știam altfel	Este o informație nouă	Ce înseamnă
√	–	+	?

- ✓ Împreună cu elevii, învățătorul, va completa rubrica Știu.
- ✓ După ce este încheiată prima etapă, distribuie elevilor textul, care poate fi din manual sau din alte surse, referitor la subiectul ale „ Decebal și Traian”.
- ✓ Se cere elevilor, ca în timpul citirii textului să marcheze cu semnul √, dacă ceea ce citesc știau deja;
- ✓ Cu semnul -, dacă ceea ce citesc este diferit față de ce știau;
- ✓ Cu semnul +, dacă informațiile sunt noi;
- ✓ Cu semnul ?, dacă doresc să cunoască mai multe aspecte legate de acel subiect.

După lecturare, profesorul împreună cu elevii analizează semnele aplicate, iar elevii pot fi grupați în perechi și fiecare grupă să prezinte rezultatele clasei.

Știu- Vreau să știu- Am învățat

Aplicarea acestui model „, presupune parcurgerea următorilor pași: accesarea a ceea ce știm, determinarea a ceea ce dorim să învățăm și reactualizarea a ceea ce am învățat.”¹²

- ✓ Prima parte se poate realiza oral, folosindu-se conversația, iar ultima parte se realizează scris;
- ✓ Clasa poate fi împărțită în grupe și se încearcă să se afle ceea ce elevii știau deja;
- ✓ Se alcătuiește un tabel format din trei rubrici, în care grupele formate notează tot ce știu despre tema discutată „ Epoca pietrei”;

Știm/Credem că știm	Vrem să știm	Am învățat
---------------------	--------------	------------

- ✓ În rubrica Știm, liderul grupei notează ideile pe care și le amintesc despre subiectul ales;
- ✓ În rubrica Vrem să știm, se notează tot ceea ce se dorește să se afle în legătură cu tema; în această etapă, elevii sunt ajutați de profesor prin intermediul întrebărilor;
- ✓ În ultima parte, elevii cu ajutorul profesorului răspund la întrebările formulate și seface comparație între cele trei rubrici.

Prin folosirea mijloacelor alternative de predare-învățare a istoriei, elevii pot deveni responsabili, își pot forma deprinderi și abilități. Profesorul poate alege o metodă alternativă în funcție de obiectivele propuse, de vârsta și experiența elevilor. Aceste metode reprezintă căi eficiente de acces pentru cunoașterea adevărului istoric, de cercetare și descoperire a lucrurilor noi, copiii pot căpăta atitudini, sentimente, capacități cognitive.

Diagrama Venn

¹²Ibidem, *Didactica istoriei*, pag. 44

Cel care a dat viață acestei metode se numește John Venn. Prin această metodă, se încearcă să se găsească asemănări, deosebiri și puncte comune în cazul a două evenimente, teme, personaje, elevii sunt învățați cum să extragă informații din diverse surse. Este o metodă grafică care poate fi folosită atât în activitatea de învățare cât și în cea de fixare a cunoștințelor sau evaluare. Poate fi folosită în orice etapă a lecției.

Etape:

- Este comunicată tema (dicii și romanii) elevilor și li se cere să realizeze pe caiet două cercuri suprapuse parțial;
- Același desen este realizat și de profesor pe tablă;
- Într-un cerc se scriu informații despre daci iar în celălalt se scriu informații despre romani;
- În spațiul care se suprapune se scriu asemănări și deosebiri dintre daci și romani.

Activitatea poate fi realizată fie individual, fie în grup.

Avantaje:

- dezvoltarea capacității la elevi de a face comparații între evenimente, personaje;
- Sunt exersate operații ale gândirii precum sinteza, comparația, analiza.

EXCURSIE LA TROPEUM TRAIANI: ARGUMENT, SCOP, OBIECTIVE, ITINERAR, PARTICIPANȚI, REZULTATE AȘTEPTATE

Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU
Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău

Excursia de interes istoric este o metodă prin intermediul căreia elevii pot învăța cu ajutorul instrumentelor specifice istoriei: observarea directă a vestigiilor istorice vizitate.

Excursia se planifică din timp, deoarece trebuie respectate anumite reguli:

- elevii trebuie familiarizați cu obiectivul care urmează a fi vizitat;
- trebuie alcătuit un program iar acest program este în strânsă legătură cu vârsta elevilor, cu sezonul în care este organizată;
- programul și excursia în sine trebuie să fie aprobate de conducerea școlii și Inspectoratul Școlar și nu în ultimul rând de părinți.

Proiectul Excursiei

Data: 15.03.2015

Locația: Adamclisi

Grup țintă: 20 elevi de la clasa a-IV-a A

Tema: Aspecte legate de luptele dintre daci și romani

Durata: o zi

Mijloc de transport: autocar

Profesor coordonator:

Școala:

Itinerar: Constanța- Adamclisi

Argument: Monumentul de la Tropeum Traiani este un monument ridicat în cinstea celor căzuți în luptele dintre daci și romani, din anii 101-102 d.Hr. După aceste lupte, din ordinul lui Traian, arhitectul Apollodor din Damasc a realizat acest monument, care este de fapt un ansamblu arheologic care cuprinde monumentul, un altar comemorativ și un mormânt tumular. Conform unei inscripții, ar fi fost construit între anii 106-109. Tropeum Traiani se află în centrul localității Adamclisi.

Prin această excursie se dorește a trezi elevilor dragostea pentru istorie, pentru natură, pentru consolidarea unor cunoștințe deja acumulate, se oferă prilejul de a cerceta, de a observa, de a trezi sentimente pentru istoria strămoșilor noștri.

Scop: informativ- elevilor li se vor prezenta aspecte legate de luptele dintre daci și romani

educativ- formarea unor deprinderi precum observația, integrarea în cadrul unui grup,

dezvoltarea spiritului de echipă, dezvoltarea unui climat favorabil comunicării

deschise.

Obiective:

- vizitarea obiectivului turistic- monumentul Tropeum Traiani;
- stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea evenimentelor din istoria strămoșilor noștri;
- stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea de locuri noi;
- desfășurarea de activități recreative, relaxante;

Obiective operaționale:

La sfârșitul excursiei, elevul:

- trebuie să identifice itinerariul urmat;
- să cunoască importanța monumentului de la Tropeum Traiani;
- să știe când s-au desfășurat luptele dintre daci și romani;
- să cunoască motivația construirii monumentului;
- să cunoască aspecte legate de dimensiunea construcției și cine a fost arhitectul;

- să fie capabili să recunoască care sunt dacii și care sunt romanii pe monument.

Metode și procedee: conversația, explicația, comparația, învățarea prin descoperire, gândirea critică.

Tipul de învățare: operațional-creativă

Etapele organizării:

În prima etapă este planificată excursia și justificat scopul, iar în cazul în care se va desfășura în timpul programului se cere permisiunea conducerii.

- Sunt informați elevii ;
- Se stabilește tematica și obiectivele;
- Itinerariul;
- Se propune și apoi se stabilește scopul excursiei;
- Se stabilește ce echipament este necesar: rucsac mic, trening, încălțăminte comodă, carnet pentru notițe, aparat de fotografiat.

În a doua etapă, elevii și profesorul coordonator se întâlnesc la școală și:

- Se verifică echipamentul;
- Li se comunică elevilor că trebuie să fie disciplinați pentru a fi evitate accidentele;
- Li se comunică itinerariul;
- Elevii sunt informați că la sfârșitul excursiei, în prima oră de istorie vor primi un test cu întrebări referitoare la ceea ce au învățat în urma excursiei;
- Sunt rugați să realizeze fotografiile pentru un eventual panou în incinta școlii.

A treia etapă, pentru a putea spune că a fost o excursie reușită, este cea în care, odată ajunși acasă, vor trebui să obțină rezultate bune la testul care va fi aplicat și panoul realizat să trezească interesul pentru istorie și altor elevi.

Pe parcursul excursiei au fost luate și măsuri de protecție:

- Păstrarea liniștii pentru ca îndrumările date de profesor să fie receptate;
- Păstrarea curățeniei în mijlocul de transport cu care s-a făcut deplasarea;
- Elevii nu au avut voie să se abată de la traseu;
- Elevii nu trebuie să lase gunoaie;
- Elevii au avut sarcini: realizarea de fotografii pentru panoul școlii.

Pentru desfășurarea excursiei a fost nevoie de avize din partea Inspectoratului Școlar, Acordul conducerii școlii și acordul părinților, precum și adeverințe de la medicul de familie că elevii sunt apti pentru deplasare.

3.1. Vizita la muzeul de istorie din Constanța: argument, scop, obiective, itinerar, participanți, rezultate așteptate.

Vizita este una din metodele alternative de învățare a istoriei. Vizita poate fi efectuată la muzeele de istorie din toată țara, „, muzeul fiind un lăcaș special pentru a reface, cu ajutorul exponatelor, plane și tridimensionale, viața și activitatea unei personalități, colectivități, instituții, a unui domeniu, a unui popor.”¹³

Proiectul Vizitei la Muzeul de Istorie și Arheologie din Constanța

Data: 20.03.2015

Locația: Constanța

Grup țintă: 20 elevi de la clasa a-IV-a B

Tema: Vestigii istorice din epoca preistorică

Durata: o zi

Mijloc de transport: miniautocar

Profesor coordonator:

Școala:

Itinerar: Școala- Muzeul de Istorie și Arheologie

Argument: Muzeul de Istorie și Arheologie din Constanța dispune de un patrimoniu impresionant, de exponate care datează din epoca paleolitică până în prezent. Deține numeroase exponate celebre, aproximativ 430.000 de piese.

Prin vizita la muzeu se dorește apropierea elevilor de realitatea istorică, familiarizarea lor cu munca muzeografilor, vizitarea tuturor exponatelor din perioada preistorică.

sentimente pentru istoria strămoșilor noștri.

Scop: informativ- elevilor vor vizita exponatele muzeului

educativ- formarea unor deprinderi precum observația, integrarea în cadrul unui grup,

dezvoltarea spiritului de echipă, dezvoltarea unui climat favorabil comunicării

deschise.

Obiective:

¹³Ibidem, *Didactica istoriei*, pag. 33

- vizitarea vestigiilor din epoca preistorică ale muzeului de istorie și arheologie din Constanța
- stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea aspectelor legate de viața oamenilor în perioada preistorică;
- să identifice informații din surse istorice;
- să realizeze un interviu cu unul din muzeografi.

Obiective operaționale:

La sfârșitul vizitei elevii:

- vor ști să ordoneze cronologic exponatele din vitrine;
- vor ști să recunoască diferite exponate;
- vor ști să descrie exponatele.

Metode și procedee: conversația, explicația, comparația, învățarea prin descoperire, munca independentă

Tipul de învățare: operațional-creativă

Etapele organizării:

În prima etapă este planificată vizita și justificat scopul, iar în cazul în care se va desfășura în timpul programului se cere permisiunea conducerii.

- Sunt informați elevii ;
- Se stabilește tematica și obiectivele;
- Itinerariul;
- Se propune și apoi se stabilește scopul vizitei;
- Elevii vor primi diferite sarcini.

În a doua etapă, elevii și profesorul coordonator se întâlnesc la școală și:

- Se stabilesc pașii care urmează a fi parcurși;
- Li se comunică elevilor că trebuie să fie disciplinați pentru a fi evitate accidentele;
- Li se comunică itinerariul și faptul ca vor primi la sfârșitul vizitei o fișă de evaluare;
- Elevii sunt informați că la sfârșitul vizitei , în prima oră de istorie vor prezenta interviul realizat cu muzeograful; vor rezența într-un proiect istoria muzeului.

- Sunt rugați să realizeze fotografii pentru un realizarea unui panou.

A treia etapă, va fi completată o fișă de evaluare.

Pe parcursul vizitei au fost luate și măsuri de protecție:

- Păstrarea liniștii pentru ca îndrumările date de profesor să fie receptate;
- Păstrarea curățeniei în mijlocul de transport cu care s-a făcut deplasarea;
- Elevii nu trebuie să lase gunoaie;
- Elevii au avut sarcini: realizarea de fotografii pentru panoul scolii.

Pentru desfășurarea excursiei a fost nevoie de avize din partea Inspectoratului Școlar, Acordul conducerii școlii și acordul părinților, precum și adeverințe de la medicul de familie că elevii sunt apti pentru deplasare.

PROIECT DE ACTIVITATE

Prof. înv. primar Rodica-Liliana FĂRCUȚ
Colegiul Național „Vasile Goldiș” Arad, jud. Arad



Clasa: a II-a A

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: Colegiul Național “Vasile Goldiș” Arad

ARIA CURRICULARĂ: Consiliere și orientare

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE : Prietenia

ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE: Rețeta prieteniei

DISCIPLINA: Dezvoltare personală

Competențe specifice:

- 1.1. Prezentarea unor trăsături personale elementare, în contexte variate
- 2.1. Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal
- 2.2. Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață

Obiective operaționale:

- cognitive, O1- să identifice sentimentele șoricelului;

- O2- să-și exprime propriile sentimente, emoții;
- O3- să-și prezinte prietenul;
- O4- să stabilească comportamentul adecvat într-o relație de prietenie
- afectiv-atitudinale, O5- vor manifesta interes pentru lecție;
- psihomotrice: O6-să păstreze o poziție corectă a corpului în timpul desfășurării lecției.

➤ SE CITEȘTE POEZIA:

Prietenia de Grigore Vieru

Un prieten – știți voi oare? –
E comoara cea mai mare!

Omul fără de prieteni
E ca bradul fără cetini.

Ca ogorul fără apă,
Ca o mână fără altă.

Un prieten, ia aminte,
Nu se cumpără, nici vinde!

➤ Elevii sunt solicitați să spună cuvinte pe care le asociază cu noțiunea de prietenie:



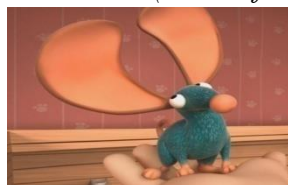
, bunătate, iubire, înțelegere, respect, iertare, comunicare, acceptare, atenție, amabilitate, cinste, adevăr, bucurie, sinceritate, râsete, etc.



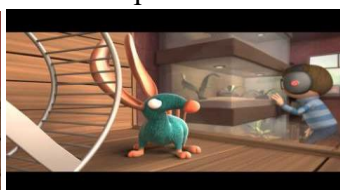
➤ Elevii vizionează un filmuleț în care un șoricel încearcă să se facă plăcut pentru a fi cumpărat, însă nu reușește din pricina urechilor sale prea mari, de care râdeau toate personajele cu care se întâlnea. Până la urmă, acesta este cumpărat de un copil la care, ulterior identifică un element asemănător: urechile mari.

<https://youtu.be/OzYwE3Tst1Y?t=12>

(*Mouse for sale*)



➤ Șoricelul este vizitat de cumpărători.



- Identificarea și descrierea personajelor în funcție de comportamentul lor
- Unde se afla șoricelul?
- Ce își dorea el?
- Ce element din înfățișare era accentuat?
- Ce a încercat să facă el?



- Enumerarea emoțiilor simțite de șoricel
- Cum se comportau copiii la vederea șoricelului?
- De ce credeți că râdea gândacul?
- Ce credeți că simțea șoricelul?
- De ce s-a bucurat șoricelul când băiatul și-a dat jos căștile de pe urechi?
 - Se stabilește nevoia fiecărui personaj exprimată prin mimică și gesturi
 - Ce nevoie avea șoricelul?
 - Dar gândacul?
 - Ce decizie ia băiatul cu căști?



- Se transformă dezavantajele în avantaje
 - Credeți că dacă șoarecele ar fi avut urechile mici, ar fi fost cumpărat de băiat?



Fiecare elev își creează propria rețetă a prieteniei, având libertatea de a alege ingredientele și de a le doza după ponderea pe care ei le-o acordă într-o relație de prietenie. Rețeta va fi scrisă pe o fișă.

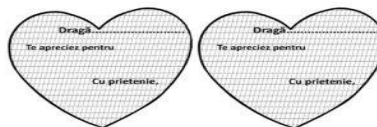
Ingrediente: - Avem nevoie de: ...
- Mod de preparare: ...

Concluzii :

- Prietenul la nevoie se cunoaște.
- Cine se aseamănă se adună.
- Un prieten face mai mult decât o pungă cu bani.

Bilet de apreciere

Fiecare copil transmite un mesaj de apreciere unui coleg de clasă pe care îl consideră prietenul său sau colegului de bancă. Mesajul va fi scris pe un bilețel sub formă de inimioară.



Va fi oferit ca un simbol al prieteniei.

Un prieten adevărat te îmbrățișează când ești trist, dar și atunci când ești bucuros.

Bibliografie:

1. Programa școlară pentru disciplina *Dezvoltare personală*- Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a Aprobată prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013.
2. Cristina Ana – Maria Boca, Daniela Barbu, *Dezvoltare personală, teorie și exerciții*, clasa I, Editura CD-PRESS, București, 2015
3. Zig Zigler, *Putem crește copii buni într-o lume negativă!*, Ed. Curtea Veche Publishing, 2000
4. <https://www.youtube.com/watch?v=OzYwE3Tst1Y#action=share>
5. www.edu.ro
6. www.didactic.ro

ACTIVITĂȚI MATEMATICE DISTRACTIVE LA CICLUL PRIMAR

**Prof. înv. primar Rodica-Liliana FĂRCUȚ
Colegiul Național „Vasile Goldiș” Arad, jud. Arad**

Într-o societate a cunoașterii, în care schimbarea este singura constantă, este necesar să le oferim elevilor noștri achiziții utile și să le formăm competențele necesare pentru școală și pentru viața de zi cu zi.

Matematica, înainte de toate nu este numai calcul matematic ci potențează dezvoltarea intelectuală ulterioară a elevilor. Însă în jurul vârstei de 9-11 ani potențialul de dezvoltare cognitivă este unul extrem de ridicat și de acesta încă se poate profita exersând diferite abilități cognitive. După vârsta de 14 ani, formarea unor operații cognitive sunt mai lente și aici ne referim la strategii intelectuale pe care elevii le învață și le stăpânesc.

Operații cum ar fi clasificarea, seriarea, substituția, operațiile logico-matematice, devin posibile și ar fi bine să fie exersate. Se formează operații specifice gândirii spațiale: ordinea succesiunii spațiale și includerea intervalelor sau distanțelor; conservarea lungimilor, suprafețelor etc., dar aceste operații se formează manipulând obiecte. Din această cauză, operațiile specifice acestui stadiu se numesc operații *concrete*, pentru că sunt permanent legate de acțiune. Această etapă pregătește terenul pentru următoarea etapă de dezvoltare, stadiul operațiilor formale, în care activitatea cu obiecte nu mai este necesară.

Stadiul operațiilor concrete este caracterizat de șapte tipuri de conservare, conform teoriei lui Piaget: conservarea numerelor, a lungimii, a volumului corpurilor solide, a masei, a greutateii, ariei și

volumului lichidului. Inteligența este demonstrată prin manipulări sistematice și logice a unor simboluri care se referă la obiecte concrete sau la caracteristici ale obiectelor concrete.

Programa obligatorie de *Matematică* pentru clasele a III-a și a IV-a reflectă teoriile noi privind învățarea, în mod particular învățarea matematicii, și continuă modelul curricular avansat de programa pentru *Matematică și explorarea mediului* pentru clasele pregătitoare, I și a II-a.

În procesul de elaborare, autorii programei de matematică au avut în vedere recomandările europene privind competențele cheie, rezultatele înregistrate la testările naționale și internaționale pentru învățământul primar din ultimii ani, precum și exigențele *Cadrului de referință TIMSS 2011*. Din această perspectivă, elevii vor fi sprijiniți să gândească critic asupra problemelor cotidiene, să identifice soluții și să rezolve probleme utilizând metode diverse.

Sub aspect tematic, la clasa a III-a și a IV-a este extins spațiul numeric și apar primele noțiuni de scriere fracționară. Elevii intră în contact cu noi elemente de geometrie și reprezentări grafice diverse, cu măsurări și unități de măsură. În acest fel, programa *Matematică* are un rol important în dezvoltarea abilității și dorinței elevilor de a utiliza moduri matematice de gândire logică și spațială, corespunzătoare nivelului lor de vârstă pentru rezolvarea unor probleme din mediul apropiat, astfel:

- realizarea unor calcule elementare cu ajutorul numerelor;
- identificarea unor relații/regularități;
- explorarea caracteristicilor geometrice ale unor obiecte;
- utilizarea unor etaloane pentru măsurări și estimări.

Activitățile matematice distractive, vesele pot fi o oportunitate de a realiza o matematică pe înțelesul elevilor, care să aducă în prim plan problemele cotidiene pe care elevii le au frecvent de rezolvat. Aspecte precum relevanța și autenticitatea problemelor propuse sunt amintite în trecut în programele școlare, de cele mai multe ori fără explicații suficiente. De aceea, propun în continuare activități matematice distractive pe care elevii le pot întâlni și în afara școlii.

➤ *Precis, exact, aproximativ...*

Observă! Mai jos sunt 2 coifuri și 2 nasuri de clovn.



Poți să alegi un coif de o anumită culoare și un nas colorat.

În câte feluri le poți combina?








Poți alege unul dintre cele două coifuri și unul dintre cele două nasuri colorate diferit.

➤ *Caută cât mai multe variante*

1. Trebuie să pleci la școală și în fiecare zi trebuie să te îmbraci altfel. În dulapul tău sunt 3 tricouri și 2 perechi de pantaloni.

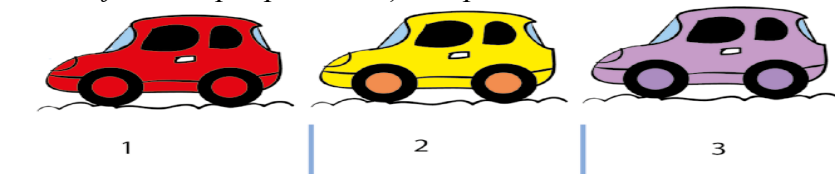
În câte moduri le poți combina? (desenează cu creioane colorate, în tabelul de mai jos, combinațiile)



2. Te invităm să parchezi mașinile din imagine, în spațiul de parcare desenat mai jos. Sunt trei locuri de parcare, în linie. Cele trei mașini sunt de trei culori diferite: una roșie, una verde și una albastră.

În câte feluri se pot parca mașinile pe cele trei locuri?



Scrie în spațiul de mai jos culorile mașinilor, după ordinea în care le poți parca:

3. În câte feluri poți aranja pe un singur rând următoarele 3 figuri?



Desenează combinațiile posibile:

➤ *Ghicește numerele*

- Află numărul de două cifre cu cifrele 6 și 3 pe care, dacă îl rotunjim la cea mai apropiată zece, obținem 60. _____
- Află numărul de două cifre, care conține cifrele 4 și 7 și care, rotunjit la cea mai apropiată zece, devine 50. _____
- Care este numărul cel mai mic, scris cu trei cifre diferite și care are la cifra sutelor 7?
Completează numărul: 7 _____
- Scrie cel mai mare număr de 4 cifre, scris cu cifre diferite. Apoi rotunjește acest număr la cea mai apropiată mie. _____

➤ *Estimarea unor rezultate*

Iată cum procedez eu de obicei, dacă am de comparat rezultatele a două adunări, de exemplu $27 + 19$ cu $37 + 18$;

Rotunjesc astfel numerele: $27 \rightarrow 30$, $19 \rightarrow 20$, însă observ că de fiecare dată adaug câteva unități atunci când rotunjesc. Atunci adunarea $27 + 19 \rightarrow 50$

Pe de altă parte $37 \rightarrow 40$, $18 \rightarrow 20$, atunci: $37 + 18 \rightarrow 60$

Utilizează și tu astfel de procedee astfel încât să poți compara expresii de numere!

- Compara rezultatele adunărilor de mai jos și încercuiește adunarea cu rezultatul

mai mare $38 + 18$ sau $42 + 22$.

2. Compară rezultatele operațiilor următoare și folosește unul dintre semnele: $<$, $>$, $=$.

$$2220 + 332 \dots\dots 2122 + 321$$

$$721 + 10 \dots\dots 321 + 100$$

$$68 \times 2 \dots\dots 50 \times 3$$

$$421 + 412 \dots\dots 432 + 421$$

$$57 - 2 \dots\dots 48 - 10$$

$$67 - 2 \dots\dots 69 - 8$$

$$3528 - 1288 \dots\dots 8232 - 6661$$

$$7121 + 1221 \dots\dots 6455 + 112$$

3. Un bilet pentru o călătorie costă 1 leu și 30 de bani. Dacă 1 leu este egal cu 100 de bani, care dintre valorile de mai jos este cea mai apropiată de prețul a 5 bilete de călătorie și totodată acoperă acest preț?

a. 5 lei

b. 6 lei

c. 7 lei

d. 9 lei

➤ *Acum să rezolvăm probleme simple de viață!*

1. La o cofetărie, 10 prăjituri sunt gata într-o oră și 17 minute. În cât timp sunt gata 30 de prăjituri, dacă pot fi făcute numai câte 10 prăjituri o dată?

Alege cel mai bun răspuns:

a. 3 ore

b. în aproape 4 ore

c. în trei ore și 61 de minute

2. Presupunem că trebuie să cumperi următoarele feluri de bilete:

- bilet de tren până la mare, 138 lei

- drumul de la gară până la hotel, 12 lei.

Biletele de întoarcere au același preț.

Câți bani sunt necesari pentru drum, doar de dus? Care dintre valori este cea mai apropiată?

a. 150 lei c. 170 lei

b. 175 lei d. 300 lei

Cât costă drumul dus-întors?

3. La o cofetărie se pot cumpăra bomboane fondante, cu prețul de 14 lei pentru 100 de grame.

Estimează care dintre valorile următoare este cea mai apropiată de prețul pe care ar trebui să îl aibă 185 de grame de bomboane fondante și încercuiește răspunsul tău:

a. 24 lei c. 30 lei

b. 15 lei d. 27 lei

4. Părinții tăi vor să plece într-o călătorie și trebuie să alimenteze autoturismul cu benzină, iar autoturismul consumă 7 litri de benzină pentru fiecare 100 km parcurși.

Câți litri de benzină sunt necesari, cu aproximație, pentru fiecare traseu în parte?

• București - Baia Mare, 590 km

• Baia Mare - Iași, 460 Km

• Iași - Constanța, 440 km

• Constanța - București, 230 km

➤ *Să învățăm, să planificăm!*

Situația 1.

Vrei să pregătești o masă pentru tine și pentru 19 invitați ai tăi. Iată două oferte pe care le poți compara

Oferta 1	Oferta 2
Pizza (pentru 1 persoană): 19 lei Gratuit, pentru fiecare pizza, primiți câte un pahar de suc și un corn cu ciocolată. În plus, la o comandă pentru minim 20 persoane, aveți o reducere de 15 lei la prețul total.	Pizza (pentru 1 persoană): 12 lei 1 pahar de suc: 4 lei 1 corn cu ciocolată: 2 lei

Ce ofertă alegi și de ce?

Situația 2.

Alege cel mai rapid mijloc de transport de la București la Baia Mare. Ceasul arată ora 7.00 dimineața.

Tren București – Baia Mare, plecarea la ora 8.00, ajunge în 15 ore

Autobuz București - Brașov, plecarea la ora 8.30, ajunge în 3 ore

Tren Brașov - Baia Mare, plecare la 11.00 și la 13.00, timp de deplasare 7 ore

Brașov - Baia Mare, plecare la ora 12, timp de deplasare 8 ore

Bibliografie:

1. Programa școlară pentru disciplina MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a Aprobata prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013 MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE, Bucuresti 2013;

2. Programa școlară pentru disciplina MATEMATICĂ CLASELE a III-a – a IV-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 /02.12.2014 MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE, Bucuresti 20143;

3. Matematica digitală. Curriculum opțional și resurse educaționale pentru clasa a III-a, Catană Luminița, Nicoleta Stănică, Bucuresti, 2014;

4. www.edu.ro;

5. www.didactic.ro.

STUDIU DE CAZ

Prof. înv. primar Ionela ȘMALBERGHER
Școala Gimnazială Nr. 1 Poienarii de Argeș, jud. Argeș

A. DATE DESPRE SUBIECT

I. Date biografice

Numele și prenumele: P.D.N

Data și locul nașterii: 16.05.2013, Curtea de Argeș

Componența familiei: Copilul locuiește împreună cu părinții săi, fiind al doilea copil și având o soră mai mare, în vârstă de 12 ani, cu retard și un frate mai mic de 3 ani.

Date demografice ale părinților: Mama are 33 de ani, are patru clase primare, este casnică. Tatăl are 35 de ani, școală profesională, are ajutor social și muncește zilier.

II. Date medicale

Evoluția sarcinii a fost una normală, nașterea nu a fost cu probleme deosebite.

S-au observat întârzieri în dezvoltarea limbajului, are un retard ca și sora lui, deși părinții nu au vrut să-i facă și lui dosar de CES.

Dezvoltarea fizică corespunzătoare, fără a fi înregistrat cu boli cronice. Starea actuală de sănătate este bună.

III. Date psihologice

Nivelul de dezvoltare a proceselor psihice

Gândirea:

- reprezentări sărace
- volumul cunoștințelor este sărac
- dificultăți de analiză și sinteză

Limbajul:

- sărac, redus
- exprimare greoaie
- expresivitate slabă
- cu deficiențe de limbaj

Memoria: memorează mecanic, cu greutate, uită frecvent ceea ce a memorat

Imaginație săracă, banală.

Atenția este de durată numai dacă materialul pe care îl are de lucrat îl interesează foarte mult. Altfel, nu se poate concentra prea mult timp.

Aptitudini:

- nu manifestă interes pentru școală
- are înclinații pentru desen și sport, în special fotbal

Manifestări comportamentale:

Este un copil retras, nesociabil. Are 1-2 colegi cu care stă de obicei. Se comportă respectuos cu profesorii și prietenos cu colegii, dar ripostează violent dacă este provocat, folosind cuvinte urâte. Îi plac jocurile, participă cu plăcere la activități tip joc de rol. Nu deranjează orele de curs, dar nici nu se implică la ele prea ușor.

Imaginea de sine: Are o imagine de sine bună, deși își dă seama că este în urma colegilor săi cu învățătura. I se pare greu să învețe, nu are destulă voință, amână pentru altă dată. Nu are spirit autocritic.

Comunicarea și relaționarea cu familia: Are relații bune cu părinții, aceștia, însă, nu se preocupă de activitățile lui școlare și extrașcolare. Nu-l ajută niciodată la teme, tatăl e alcoolic și, de multe ori face scandal acasă. Mama pleacă des de acasă cu cel mic, în urma scandalurilor.

Comunicarea și relaționarea cu partenerii de aceeași vârstă: Are prieteni și la școală, și în rândul vecinilor, cu care se joacă și relaționează foarte bine.

Interese și aspirații: Este interesat de mașini, ca orice baiat, dar nu ar face nimic fără să fie impulsionat.

IV. Date pedagogice

Copilul a fost la grădiniță rar. În prezent este elev în clasa a II-a.

Lucrează inegal, superficial. Acumulează goluri în cunoștințe, nu finalizează activitățile, are dificultăți de învățare. Este leneș, deși este conștient că trebuie să învețe pentru a-și atinge scopurile, cu greu se mobilizează în acest sens.

Îi plac orele de desen și educație fizică.

Are rezultate școlare slabe, având aproape numai calificative de "suficient" sau „bine,,

Lipsește des de la școală.

B. CONDIȚIA SUBIECTULUI LA MOMENTUL PREZENT

I. Particularități de vârstă ale subiectului

P.D. N. este un copil cărui îi place să interacționeze cu alți copii, să se joace, este curios și interesat de desen și sport. Se mobilizează cu greu în activitățile școlare, mai ales datorită faptului că deja a rămas foarte mult în urma colegilor de clasă. Nu și-a însușit scrisul și cititul, abia cunoaște cifrele, are un vocabular sărac, redus la cunoștințele din mediul său familiar, o gândire înceată, nedevelopată, o imaginație săracă.

II. Modul de manifestare a subiectului în activitatea cotidiană

P.D.N. este interesat mai mult de joacă și jocuri, decât de activitățile cognitive, de însușire de cunoștințe de la școală. Deși nu deranjează orele de curs, el nu se poate concentra asupra sarcinilor școlare, atât la limba română cât și la matematică, unde are cele mai mari probleme. Nu pune probleme deosebite de disciplină, doar atunci când este provocat, răspunde cu violență, mai ales verbală.

III. Aspecte particulare ale cazului

D.D. Beneficiază de sprijin din partea familiei, prin afecțiunea pe care i-o oferă, precum și de simpatia colegilor de clasă. Atunci când i se explică ceva pe înțelesul său, copilul este interesat să asculte și vrea să se implice în rezolvarea de probleme, dar se descurajează foarte ușor, abandonând activitatea dacă nu are rezultate imediate. Manifestă o dorință deosebită de a învăța să scrie și să citească.

C. IDENTIFICAREA NEVOILOR SUBIECTULUI

I. Nevoi ale subiectului în cauză(derivate din capitolul B)

În familie, copilul are nevoie de susținere, încurajare și motivare pentru a învăța. Îi trebuie un program mai strict, să fie controlat la efectuarea temelor și ajutat pe cât posibil, eventual de tatăl său sau de bunica.

La școală, el trebuie să beneficieze de sprijin educațional suplimentar, eventual prin profesor de sprijin, pentru a putea recupera din întârzierea actuală. Trebuie să i se dezvolte vocabularul, limbajul, imaginația gradul de concentrare, atenția voluntară, gândirea.

II. Modalități de a răspunde acestor nevoi specifice prin activități educative

- Învățătoarea va realiza programe de intervenție personalizată, din trei în trei luni, programe care să aibă ca obiectiv principal familiarizarea elevului cu activitățile de scriere și citire a unor texte scurte, punându-se accent pe noțiuni ca sunet, literă, silabă, cuvânt, propoziție, pe folosirea semnelor de punctuație, scrierea cu majusculă, cu aliniat, pe despărțirea în silabe, identificarea cifrelor, utilizarea simbolurilor adunării și scăderii, efectuarea de adunări și scăderi în centrul 0-30.
- Învățătoarea să lucreze suplimentar cu elevul, după orele de curs, pentru a atinge obiectivele programului de intervenție.
- Învățătoarea să-l ajute săptămânal la activitățile de citire a textelor scurte. Să-i citească povești, apoi să discute pe marginea lor și să povestească ceea ce a ascultat, să-i încurajeze exprimarea și să-i acorde sprijin în redarea ideilor. Totodată, să-l ajute și la matematică, în scrierea și citirea cifrelor și a numerelor de două cifre, în rezolvarea de exerciții și probleme simple de adunare și scădere.
- Elevul să fie antrenat în exerciții-joc de găsim de cuvinte cu același înțeles sau cu înțeles opus, de completare de cuvinte sau propoziții în scopul dezvoltării vocabularului.
- Să fie folosit un limbaj simplu, accesibil elevului, să i se explice cât mai clar sarcinile de lucru pe care le are de făcut.
- Elevul să fie deprins cu anumite comportamente care să îl ajute să-și pondereze manifestările de nervozitate, prin prezentarea unor povești terapeutice, implicarea lui în jocuri de rol, jocuri didactice ce vizează comportamentele moral-civice.

CULTIVAREA PLANTELOR ORNAMENTALE

PROGRAMA DE OPȚIONAL

Prof. Cristina IONESCU
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați

STRUCTURA OPȚIONALULUI

I. ARGUMENT

Opționalul se adresează atât elevilor de gimnaziu cât și de liceu și se desfășoară în cadrul clubului de biologie din școală și are menirea de a le cultiva și dezvolta dragostea pentru frumos, pentru natură și totodată, de a le îmbogăți cunoștințele privind procedeele și tehnicile aplicate în cultivarea și înmulțirea plantelor decorative .

M-am gândit că o disciplină opțională ar putea extinde sfera de cunoaștere a elevilor dăruți studiului florilor, plantelor în general. Opționalul vizează direcționarea elevilor în scopul autoformării, pentru dezvoltarea capacităților de lucru în echipă. Totodată va trezi interesul elevilor față de problematicile biologiei, curiozitate față de noile realizări și descoperiri, interesul pentru creativitate și investigare. Cercetarea naturii contribuie la dezvoltarea spiritului de responsabilitate pentru munca desfășurată, la formarea unei atitudini responsabile față de lumea plantelor și la implicarea tinerei generații în activitatea de îngrijire și ocrotire a mediului de viață.

Elevii vor avea posibilitatea să-și însușească noțiunile de bază asupra necesităților nutritive și de mediu ale plantelor decorative , asupra potențialilor agenți patogeni și modul de prevenire a acțiunii acestora ; își vor forma deprinderi practice de manipulare a materialului biologic în scopul înmulțirii plantelor și de ce nu , de decorare a propriilor locuințe.

Prin intermediul activităților practice desfășurate în cadrul acestui curs opțional, elevii vor contribui efectiv la extinderea biobazei cabinetului de biologie și a școlii, vor fi capabili să determine corect cele mai răspândite plante decorative.

Florile, simbol al frumuseții, bucuriei, dragostei, pot și trebuie să sensibilizeze elevii în privința frumosului, a dragostei pentru natură și a dorinței de a o proteja. Cu toții suntem dornici să aducem frumosul în propriile noastre case, dar sunt necesare unele cunoștințe de strictă specialitate pentru a face ca acesta să dăinuie. Prin pătrunderea în acest domeniu fascinant, elevii vor dobândi nu doar cunoștințe teoretice, ci se vor înarma cu o serie de deprinderi practice, ce le vor fi utile și necesare în viața cotidiană.

Învățând să îngrijească și să iubească florile, elevii vor deveni responsabili cu acestea, cu ei înșiși și cu cei din jurul lor, acordând respectul cuvenit vieții în toate formele ei de manifestare.

II. NOTĂ DE PREZENTARE

Opționalul are ca scop realizarea la elevi a unor abilități, cunoștințe și deprinderi pentru a desfășura activități de producție privind cultivarea plantelor horticole.

Spațiul din jurul casei, chiar dacă este numai un balcon, poate fi oricând amenajat cu câteva plante, care să ne delecteze în fiecare anotimp cu culorile naturii. Dar rezultatele nu sunt întotdeauna pe măsura eforturilor, chiar pentru cei care nu sunt începători în arta grădinăritului. Apare deci nevoia de a dobândi cunoștințele necesare obținerii unor rezultate sigure. Capitolul introductiv al acestui opțional oferă informații și sfaturi cu caracter general, indispensabile pentru înțelegerea comportamentului fiecărei specii. Chiar și simpla formă a frunzelor, alături de culoarea florilor, are importanța sa atunci când se alege o plantă pentru locuință. Opționalul oferă și sfaturi referitoare la mediul ideal pentru diferite tipuri de grădină, pentru plantele adaptate la spații deschise și la balcoane. Nu lipsesc, bineînțeles, noțiunile practice necesare pentru practicarea grădinăritului: de la uneltele pe care trebuie să le avem mereu la îndemână până la metodele de înmulțire a plantelor. Un alt capitol al opționalului este dedicat condițiilor potrivnice și bolilor precum și modul în care trebuie să identificăm și să combatem patologiile specifice.

III. VALORI ȘI ATITUDINI

- Motivația pentru informarea și documentarea științifică;
- Dezvoltarea curiozității și respectului față de mediul înconjurător;
- Grijă față de mediul înconjurător; promovarea unui mediu natural propice vieții ;
- Cultivarea sensibilității și a dragostei pentru frumos;
- Interes pentru aplicarea cunoștințelor de biologie în viața cotidiană;
- Implicarea în rezolvarea unor probleme de interes global;
- Conștientizarea consecințelor pe care le poate avea exploatarea neadecvată a resurselor naturale.

IV. COMPETENȚE GENERALE

1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și fenomenelor cu instrumente și metode științifice- receptarea informațiilor specifice floriculturii;
2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale;
3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității;
4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții.

V. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

CG 1. Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și fenomenelor cu instrumente și metode științifice-- receptarea informațiilor specifice floriculturii

Competențele specifice	Activitățile de învățare
1.1 Extragerea informațiilor din texte, filme, tabele, scheme, desene, ca surse pentru identificarea caracteristicilor unor sisteme	1. Identificarea caracteristicilor morfologice, structurale și însușirile decorative ale unor plante ornamentale pe baza observațiilor efectuate asupra imaginilor prezentate
	2. Identificarea uneltelor folosite în cultura plantelor ornamentale și a tehnicilor de cultivare a acestora prin vizionarea unui film

biologice, a unor procese și fenomene	de specialitate 3.Însușirea complexului de noțiuni referitoare la calendarul lucrărilor sezoniere ale plantelor ornamentale prin observatii efectuate asupra unor tabele existente
1.2 Realizarea dirijată a unor activități simple de investigare pe baza unor fișe de lucru date	1.Identificarea factorilor patologici care pot cauza îmbolnăviri plantelor ornamentale prin activități de investigare realizate în mediul înconjurător , pe baza unor fișe de lucru date . 2.Colectarea de probe biologice din ecosistem (apă, sol, dăunători etc.) în vederea analizei și formularea concluziilor rezultate din investigația desfășurată

CG 2. Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale

Competențele specifice	Activitățile de învățare
2.1.Organizarea informațiilor științifice după un plan dat	1.Completarea legendei unui desen referitor la alcătuirea generală a unei plante cu flori, pe baza informațiilor prezentate 2.Redactarea unui text de maxim 1 pagină în care să descrie unul dintre procesele fiziologice ce se desfășoară în corpul unei plante, pe baza informațiilor prezentate în urma vizionării unor filmulețe
2.2 Utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în comunicarea orală și scrisă	1.Realizarea unei expoziții cu fotografii ale plantelor ornamentale : <ul style="list-style-type: none"> • studiate; • de apartament; • cultivate în grădina proprie sau în cadrul spațiului verde al școlii . 2.Promovarea în comunitate a unor comportamente ecologice vizavi de întreținerea spațiilor verzi prin utilizarea mijloacelor de comunicare TIC și realizarea unor afișe

CG 3. Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității

Competențele specifice	Activitățile de învățare
3.1 Identificarea caracteristicilor sistemelor biologice pe baza modelelor	1.Identificarea consecințelor pe care le-ar avea dispariția plantelor floricole-ornamentale din ecosistem prin analiza unor situații problemă cu ajutorul modelelor (clasa a V a)
3.2 Aplicarea unor algoritmi selectați adecvat în investigarea lumii vii	1.Evidențierea adaptărilor plantelor ornamentale la condițiile de mediu prin realizarea individuală a unor studii de caz (clasa a VI a)

CG 4. Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții.

Competențele specifice	Activitățile de învățare
4.1. Utilizarea și transferarea achizițiilor din domeniul biologiei în viața cotidiană	1. Identificarea și utilizarea unor plante floricole în scop ornamental și medicinal pe baza observațiilor efectuate în natură și asupra unor imagini
	2. Activități practice de cultivare a plantelor ornamentale în propria grădină sau în cadrul spațiului verde al școlii
	3. Efectuarea de lucrări de îngrijire a plantelor ornamentale cultivate
4.2. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător	1. Efectuarea de vizite la Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Galați
	2. Stabilirea și aplicarea unor reguli de comportament ecologic față de mediul înconjurător
	3. Participarea la activități ecologice de promovare a unui mediu sănătos

V. LISTA DE CONȚINUTURI

Nr. crt	Domeniu de conținut și conținuturi	Nr. ore
1.	Noțiuni de floricultură <ul style="list-style-type: none"> • Generalități (descrierea materiei, istoric, importanță) 	1
2.	Morfologia, anatomia și fiziologia plantelor ornamentale <ul style="list-style-type: none"> • Caractere morfologice, structurale, fiziologice și însușirile decorative ale acestora 	6
3.	Plante ornamentale de apartament, grădini, parcuri și sere <ul style="list-style-type: none"> • Clasificarea plantelor ornamentale • Spații destinate culturilor floricole • Plante de apartament-balcoane înflorite • Plante ornamentale din parcuri și grădini • Plante ornamentale cultivate în sere 	8
4.	Cultivarea plantelor ornamentale <ul style="list-style-type: none"> • Unelte și materiale folosite în cultura plantelor ornamentale • Tehnici de cultivare • Irigarea și fertilizarea pământului • Calendarul lucrărilor de sezon 	6
5.	Patologia plantelor ornamentale <ul style="list-style-type: none"> • Factori patologici • Boli provocate de animale, ciuperci, bacterii sau alte cauze 	3
6.	Înmulțirea plantelor ornamentale <ul style="list-style-type: none"> • Reproducerea, însămânțarea și multiplicarea vegetativă 	2
7.	Valorificarea produselor floricole <ul style="list-style-type: none"> • Recoltarea, sortarea, ambalarea, transportul produselor 	8

	floricole • Valorificarea produselor floricole	
	TOTAL ORE	34

VI. SUGESTII METODOLOGICE

În viziunea noii proiectări curriculare, profesorul are libertatea de a alege metodele și tehnicile didactice și de a propune noi activități de învățare, menite să asigure formarea la elevi a competențelor specifice propuse. În acest sens de o importanță deosebită este promovarea metodelor didactice activ-participative, bazate pe condiții materiale de instruire multiple și pe forme de organizare dinamică a clasei, prioritate având activitatea pe grupe. Totodată nu trebuie uitate nici metodele tradiționale de predare-învățare-evaluare. Enumerăm câteva din metodele de lucru cu eficacitatea maximă în procesul de învățare: expunerea interactivă, descoperirea, problematizarea, observarea, algoritmizarea, studiul de caz. Resursele materiale trebuie corelate cu competențele generale și specifice propuse și să asigure elevilor o instruire de calitate pentru domeniul în care se pregătesc.

În urma parcurgerii acestor conținuturi, elevii se formează profesional, capătă deprinderi de muncă, capacități de organizare a unei activități, a unui loc de muncă, a unei echipe, posibilitatea de a se asocia cu alți parteneri, de a porni activități de producție pe cont propriu, de a valorifica producția obținută, de a căpăta abilități de studiu al pieței privind valorificarea produselor horticoale.

VII. MODALITĂȚI DE EVALUARE

Metodele și instrumentele de evaluare folosite vor fi atât tradiționale cât și alternative: evaluare orală, evaluare scrisă, investigația, referate, proiecte, activități practice, studii individuale și pe grupe, observații asupra atitudinii și comportamentului elevilor, jurnalul reflexiv și realizarea de portofolii.

VIII. BIBLIOGRAFIE

1. Băla, M., 2012, **Floricultură generală și specială**, Editura Partos, Timișoara;
2. Draghia, L., Chelariu, E., 2011, **Floricultură**, Editura Ion Ionescu de la Brad, Iași;
3. Gâdei, R., 2001, **Plante de balcon și de grădină**, Editura Alfa, București;
4. Roșca, R., 2001, **Aspecte privind înmulțirea vegetativă la plante erbacee anuale cultivate în sectorul ornamental. Modalități de integrare a cunoștințelor în lecțiile de biologie**, lucrare metodică științifică pentru obținerea gradului didactic I, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca;
5. Jantra, H., 2000, **Idei de amenajare pentru grădină**, Editura Aquilla 93, Oradea;
6. <http://grădina.acasă.ro/plante-de-grădină>.

CARACTERISTICILE UNOR SPECII DE ASTERACEAE ORNAMENTALE CULTIVATE ÎN GRĂDINA BOTANICĂ DIN GALAȚI. MODALITĂȚI DE INTEGRARE A CUNOȘTINȚELOR ÎN LECȚIILE DE BIOLOGIE

Prof. Cristina IONESCU
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați

Studiul de cercetare cuprinde 8 mari capitole structurate astfel :

1. Scurt istoric al cultivării plantelor ornamentale
2. Date generale despre grădini botanice
3. Caractere generale ale plantelor asteraceae
4. Caracteristicile unor specii de asteraceae ornamentale cultivate în grădina botanică din Galați
5. Caracteristici ale procesului de învățământ și preocupări pentru optimizarea acestuia
6. Elemente specifice și tehnici de lucru utilizate în predarea disciplinei biologie
7. Opționalul- o nouă alternativă a educației în școala modernă
8. Studiul influenței opționalului asupra atragerii elevilor spre domeniul biologiei

Lucrarea debutează cu o scurtă introducere în care este prezentată motivația alegerii temei respective și se finalizează cu concluziile și bibliografia corespunzătoare părții științifice și părții metodice a lucrării.

Unul dintre obiectivele generale ale studierii biologiei în învățământul preuniversitar se referă la transferul de cunoștințe în scopul aplicării lor la studiul științelor conexe.

Interdisciplinaritatea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării. Printre interdisciplinările create de biologie se numără : matematica, fizica, chimia, geografia, informatica, cibernetica, economia, industria și cosmologia.

Din acest punct de vedere, curriculumul vizează posibilitatea abordării interdisciplinare a științelor biologice prin conceperea și derularea opționalelor la decizia școlii.

M-am gândit că o disciplină opțională ar putea extinde sfera de cunoaștere a elevilor dăruți studiului naturii. Opționalul vizează direcționarea elevilor în scopul autoformării, pentru dezvoltarea capacităților de lucru în echipă. Totodată va trezi interesul elevilor față de problematicile biologiei, curiozitate față de noile realizări și descoperiri, interesul pentru creativitate și investigare. Cercetarea naturii contribuie la dezvoltarea spiritului de responsabilitate pentru munca desfășurată, la formarea unei atitudini responsabile față de lumea plantelor și la implicarea tinerei generații în activitatea de îngrijire și ocrotire a mediului de viață.

S-ar putea naște întrebarea: „De ce tocmai lumea mirifică a plantelor?”

Pentru că dispunem de o zestre valoroasă de parcuri cu o construcție demnă să concureze cu cele mai frumoase din lume; avem în același timp soluri fertile, condiții favorabile de climă și un

popor cu vocație pentru flori. Apare deci nevoia de a ne pregăti pentru a ști să cultivăm flori, să menținem, să dezvoltăm și să perfecționăm continuu această minunată bogăție.

Florile, simbol al frumuseții, bucuriei, iubirii, dragostei de muncă, dragostei de viață a omului și a năzuințelor lui spre mai bine, își dezvăluie în paginile acestei lucrări morfologia, anatomia, fiziologia, precum și cerințele față de condițiile de mediu, care, dirijate de mintea și de mâna omului pot să facă ca acestea să devină mai strălucitoare și mai pline de splendoare.

Consider că prezenta lucrare, prin conținutul său, atrage în egală măsură nu numai naturaliști, ci și orice amator dornic să-și împodobească apartamentul, balconul, grădina din fața casei, să-și înfrumusețeze sau să-și învezească locul de muncă.

Florile plantelor au generat în permanență sentimente nobile și au devenit simbolul a numeroase virtuți omenești, a înțelepciunii, a gloriei și a dragostei, au predispus la înălțare sufletească și la poezie.

În cadrul grădinilor și parcurilor, florile au fost expresia gingășiei și au exprimat în sublime decoruri colorate, în măiestre forme și delicate parfumuri arta, cultura, civilizația și însuși sufletul popoarelor. De la legendarul paradis pierdut, la fantasticele și grandioasele grădini suspendate babiloniene și disciplinatele grădini romane, până la naturalele grădini chinezești, de la broderiile pline de grație ale barocului francez la formele pline de semnificații abstracte ale grădinii japoneze, toate redau prin arta și decorurile lor florale o permanentă aspirație a omenirii către fericire.

Aproape în toate marile orașe ale țării noastre există o grădină botanică, unele dintre acestea fiind recunoscute nu numai în țară, ci și în străinătate. Unele dintre acestea sunt:

1. Grădina Botanică „Dimitrie Brândza” din București;
2. Grădina Botanică „Anastasia Fătu” din Iași;
3. Grădina Botanică „Alexandru Borza” din Cluj- Napoca;
4. Grădina Botanică din Craiova;
5. Grădina Botanică din Târgu- Mureș;
6. Grădina Botanică a Palatului Copiilor din Tulcea;
7. Grădina Botanică din Constanța;
8. Grădina Botanică din Galați.

Rolul unei grădini botanice în viața societății este complex. Ținând cont de caracterul universitar al unei grădini botanice, funcțiile pe care le îndeplinește sunt următoarele: *Învățământ și educație, Cercetare științifică, Promovarea valorilor culturale și Informarea publicului și consultanță de specialitate.*

O grădină botanică este structurată pe sectoare specializate, sectoare care sunt respectate și în structura proiect a Complexului Muzeal de Științele Naturii, Galați:

1. Clădirea muzeu;
2. Complexul de sere;
3. Punctul gospodăresc;
4. Sectorul Flora și Vegetația României;
5. Sectorul Flora globului;
6. Sectorul Flora medicinală;
7. Sectorul Flora ornamentală;
8. Rosarium.

Sectorul ornamental al Grădinii Botanice din Galați reprezintă un punct de atracție pentru toți vizitatorii. În acest sector se găsesc diferite specii de plante ornamentale, anuale, bienale și perene. Aici se cultivă anual diferite specii de plante cu încadrare sistematică diferită. Astfel, se pot vedea specii ornamentale de : Liliaceae (*Tulipa gesneriana*, *Hyacinthus orientalis*, *Lilium candidum* etc.), Lamiaceae (*Salvia splendens*, *Lavandula vera*), Asteraceae (*Centaurea cyanus*, *Coreopsis tinctoria*, *Cosmos sulphureus* etc).

Dintre acestea în cadrul lucrării prezentăm specii comune de Asteracee ornamentale. Unele dintre speciile întâlnite în acest sector au un efect decorativ. Efectul decorativ este conferit de creșterea vegetativă a lor, de caracterele inflorescențelor și/sau florilor.

Speciile de Asteracee ornamentale identificate în Grădina Botanică din Galați sunt: *Aster alpinus*, *Ageratum houstonianum*, *Bellis perennis*, *Callistephus chinensis*, *Chrysanthemum specie*, *Coreopsis tinctoria*, *Coreopsis lanceolata*, *Cosmos bipinatus*, *Dahlia variabilis*, *Gazania splendens*, *Helichrysum bracteatum*, *Rudbeckia hirta*, *Tagetes patula* și *Zinnia elegans*.

Genul Aster cuprinde plante originare din Europa și Asia, marea majoritate fiind din America de Nord. Cele mai multe plante sunt perene. Ele se cultivă în grădini, parcuri, rabaturi pentru ornament. La noi în țară crește și sub formă spontană mai ales pe coaste însoțite, locuri stâncoase, tufișuri, la margine de păduri. Florile albastre-violacei, uneori roșii sau albicioase sunt intens căutate de albine pentru nectar și polen. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Aster Alpinus*.

Genul Ageratum- pufuleții

Genul *Ageratum* cuprinde specii originare din America de Nord și America de Sud. Chiar dacă în America de Sud sunt plante perene, în țara noastră se cultivă ca specii anuale, fiind folosite în borduri, rabate sau ca plante tăiate pentru mosaic. Florile sunt de culoare albastru-violaceu. În grădina Botanică din Galați se cultivă *Ageratum houstonianum*.

Genul Callistephus- ochiul boului

Culorile inflorescenței de *Callistephus chinensis* sunt foarte variate, în același grup de soiuri găsiindu-se întreaga gamă de nuanțe: alb, roz, roșu, albastru, violet, gălbui Datorită portului frumos și varietății de culori, planta este întrebuințată în parcuri, la amenajarea de rondouri și borduri. Soiurile cu port pitic și creștere compactă, pot fi folosite ca plante de ghivece, iar cele viguroase cu flori mari și pedunculi lungi, se folosesc ca flori tăiate în decorul apartamentelor sau în arta florală. În Grădina Botanică Galați se cultivă *Callistephus chinensis*

Genul Chrysanthemum- crizantemă, margaretă

Genul *Chrysanthemum* cuprinde plante anuale, perene, erbacee, sufrutescente, cultivate pentru florile lor în formă de rozetă, de diferite forme, culori și dimensiuni. Majoritatea provin de prin Orientul Îndepărtat (China, Japonia). Fiind cea mai iubită floare a japonezilor, aceștia o consideră floarea lor națională. În cadrul genului *Chrysanthemum*, se întâlnesc unele specii recunoscute pentru proprietățile lor terapeutice, cu largă utilizare în dermato-cosmetică, precum și unele plante aromatice.

În Grădina Botanică Galați se cultivă *Chrysanthemum morifolium* soiul „Hostens”, „Cameo”, „Gompie”, precum și *Chrysanthemum indicum* soiul „Coreea”, „Dawn Mist” și *Chrysanthemum frutescens*.

Genul COREOPSIS – lipscănoaice

Genul *Coreopsis* cuprinde plante originare din America, Africa tropicală și Europa centrală.

Sunt plante erbacee, anuale sau vivace, nepretențioase, destul de apreciate pentru culorile lor strălucitoare. Se adaptează la toate tipurile de terenuri și au frunze cu lamine opuse sau alterne, simple sau divizate. Florile sunt de culoare galbenă. În Grădina Botanică Galați se cultivă două specii de *Coreopsis* : *Tinctoria* și *Lanceolata*.

Genul COSMOS – fluturaș

Genul *Cosmos* cuprinde plante originare din ținuturile calde ale Americii. Calatidiile au culori de la alb la roz, de la galben la portocaliu. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Cosmos bipinnatus*.

Genul DAHLIA – dalie, gherghină

Datorită calatidiului ce are culori foarte frumoase și forme variate, genul *Dahlia* merită cu siguranță un loc de onoare în orice parc, grădină sau rabat. Poate fi folosită și ca plantă tăiată în aranjamentele florale. Cele mai valoroase pentru apicultură sunt soiurile și varietățile de dalie pitică cu inflorescențe simple, multicolore denumite și dălioare. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Dahlia variabilis*.

Genul GAZANIA – gazanie

Genul *Gazania* cuprinde plante originare din sudul Africii. Sunt plante pitice folosite la amenajarea de platbande și borduri. În Grădina Botanică din Galați se cultivă specia *Gazania splendens*.

Genul Helichrysum- flori de paie

Genul *Helichrysum* cuprinde între plante originare din Asia, Australia, Europa și Africa. Calatidiile florale sunt însoțite de un involucru format din mai multe rânduri de bractei uscate. Se folosesc ca plante tăiate mai ales în buchete uscate, în timpul iernii, iar soiurile pitice sunt folosite în parcuri, rabate, borduri. În Grădina Botanică din Galați se cultivă specia *Helichrysum bracteatum*.

Genul RUDBECKIA L.- ruji balbene

Genul *Rudbeckia* cuprinde plante originare din America Centrală și America de Nord. . Inflorescența are flori purpurii și galbene. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Rudbeckia hirta*.

Genul TAGETES- crăițe

Genul *Tagetes* cuprinde plante anuale, perene, cu flori mirositoare, de culoare galbenă, portocalie, brun închis. Infloresc până toamna târziu. Plantele degajă un miros caracteristic. Sunt originare din ținuturile calde ale Americii, în principal din Mexic. Datorită principiilor active pe care le conțin crăițele își găsesc utilizarea și în medicină. În medicina tradițională, inflorescențele se foloseau, în asociere cu brusturele, șofranul și florile de nuc, pentru spălarea părului având efect stimulator în ceea ce privește creșterea acestuia. Scrumul provenit din arderea plantei, în amestec cu scrum de ceapă și unt proaspăt, se folosesc în cazul furunculelor . Crăițele sunt cultivate nu numai pentru decor, ca plante medicinale, ci și pentru proprietățile lor melifere, fiind intens vizitate de albine pentru nectar și polen.

În ceea ce privește utilizarea, crăițele sunt plante recomandate pentru borduri, rondouri și rabate. Soiurile înalte sunt apreciate și ca flori tăiate, având o durată de păstrare de 10-12 zile. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Tagetes patula* având o serie de hibrizi: *Tagetes patula* var. *Purple Melody*, *Tagetes patula* var. *Queen Sophie*, *Tagetes patula* var. *Nana*, *Tagetes patula* var. *Mary Gold* și *Tagetes patula* var. *Orion*.

Genul ZINNIA-cârciumărese

Speciile acestui gen sunt originare din Texas, Mexic, Arizona (America). Sunt plante erbacee, puțin pretențioase, cu soiuri pitice, mijlocii și înalte. Inflorescențele au cele mai variate culori (roșu-închis, roz, galben, auriu, violet). În ceea ce privește întrebuințările, cârciumăresele se folosesc în rabate sau rondouri sau borduri. De asemenea, se valorifică bine în timpul verii, ca flori tăiate. Cârciumăresele sunt deosebit de atractive pentru albine constituind o sursă importantă de polen și nectar. În Grădina Botanică din Galați se cultivă *Zinnia elegans*.

În partea metodică a lucrării am surprins cateva dintre *CARACTERISTICILE PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI PREOCUPĂRI PENTRU OPTIMIZAREA ACESTUIA* și anume: caracterul instructiv, formativ, bilateral, de autoreglare și criteriile de optimizare a procesului de învățământ.

În continuare sunt prezentate elementele specifice și tehnicile de lucru utilizate în predarea disciplinei „Biologie vegetală” .

Tehnologia didactică presupune : organizarea, proiectarea și evaluarea activității didactice.

Organizarea reprezintă o acțiune complexă de asigurare ordonată, disciplinată, rațională,coerentă și eficientă a activităților didactice, a forțelor și a mijloacelor umane și materiale necesare procesului de învățământ.

Proiectarea presupune :

- Clarificarea și enunțarea obiectivelor urmărite;
- Stabilirea strategiei didactice(metode, procedee, material didactic, mijloace de învățământ);
- Înțelegerea conținuturilor, preconizarea modului de îmbinare a metodelor, procedeele și a mijloacelor de învățământ în lecție;
- Alegerea modalităților prin care se vor evalua rezultatele obținute.

Evaluarea este procesul prin care se delimitează, se obțin și se furnizează informații utile permițând luarea unor decizii ulterioare.

În proiectarea curriculumului de biologie pentru liceu s-au avut în vedere cerințele unui învățământ modern, competitiv. S-a mai luat în considerare și faptul că biologia, ca disciplină integrată în aria curriculară „Matematică și științe” are menirea de a asigura:

- formarea unei culturi generale în domeniul biologiei, necesare oricărui cetățean, îndeosebi în ceea ce privește mediul și organismele care ne înconjoară și ne influențează viața;
- formarea unei culturi ecologice care să conducă la comportament ecologic față de natură;
- pregătirea școlară temeinică pentru integrarea optimă în viața activă.

Din această perspectivă predarea biologiei în liceu se realizează atât prin curriculum comun, cât și prin curriculum la decizia școlii, cuprinzând teme opționale pentru care elevii pot opta în raport cu aspirațiile, nevoile, dorințele, interesele și posibilitățile fiecăruia.

Necesitatea accentuării laturii formative a procesului de învățământ a condus la proiectarea

unui curriculum centrat pe competențe. Se urmărește centrarea activității elevilor nu pe asimilarea mecanică de noțiuni și concepte, ci pe dezvoltarea de capacități, priceperi, deprinderi și atitudini care să conducă la formarea de competențe.

Grație competențelor pe care le posedă, un individ poate: acționa eficient, gândi critic,

judica., argumenta, improviza, identifica și soluționa probleme.

În vederea atingerii acestor competențe cadrul didactic are la dispoziție o varietate de metode

de învățământ, varietate surprinsă și de Cerghit în taxonomia realizată.

În cadrul lecțiilor de biologie se folosesc frecvent următoarele metode didactice: descrierea,

explicația, prelegerea, problematizarea, descoperirea, experimentul, demonstrația, observația, efectuarea de lucrări practice și elaborarea de portofolii.

În contextul actualei reforme a învățământului, accentul se pune pe activitatea centrată pe elev, pe utilizarea cu precădere a metodelor activ participative care dezvoltă la elev creativitatea, responsabilitatea, autonomia, obiectivitatea și încrederea în sine.

Dintre metodele de dezvoltare a spiritului critic și creativ utilizate cu succes în cadrul orelor

de biologie menționez: Metoda „cubului”, Tehnica „Știu / Vreau să știu / Am învățat”, Metoda predării reciproce, Tehnica „ciorchinelui”, Tehnica „turul galeriei”, Metoda brainstorming / asaltului de idei și Metoda brainwriting.

În stabilirea strategiei didactice trebuie să se țină cont și de mijloacele de învățământ.

Ele

servesc atât profesorului, cât și elevului în actul comun de predare- învățare.

În funcție de prezența sau absența mesajului didactic ele se împart în două mari categorii :

1.Mijloace de învățământ care cuprind mesaj didactic

2.Mijloace de învățământ care facilitează transmiterea mesajelor didactice

Alegerea unuia sau altuia dintre mijloacele de învățământ depinde de foarte mulți factori subiectivi, dar și obiectivi, iar pentru a contribui la optimizarea procesului de învățământ ele trebuie integrate organic în lecție.

Eficiența învățământului se referă la capacitatea sistemului de învățământ de a produce în mod satisfăcător rezultatele preconizate.

Evaluarea presupune 2 componente relativ distincte : măsurarea și aprecierea rezultatelor școlare.

Măsurarea constă în operația de cuantificare a rezultatelor școlare, de atribuire a unor simboluri unor componente achiziționale.

Aprecierea școlară(evaluarea propriu- zisă) constituie formularea unei judecăți de valoare

Pedagogia activă și interactivă tinde spre integrarea evaluării în actul instructiv- educativ, ceea ce permite realizarea funcției de feed-back a acesteia .

Pentru o evaluare cât mai eficientă și obiectivă, în concordanță cu obiectivele propuse, se împarte o alternanță a formelor și metodelor orale și scrise, a instrumentelor de evaluare, împletirea modalităților tradiționale de evaluare, cu cele noi, moderne : teste grilă, fișe de activitate independentă, modele multe, subiecte de sinteză, proiecte, portofolii, etc.

În cadrul experimentului metodic-pedagogic realizat la clasa a IX-a, am urmărit progresele înregistrate de elevi în urma studierii opționalului “Cultivarea plantelor ornamentale”(opțional- extindere) aplicând o serie de teste.

Metodologia cercetării fiind de tip experimental- ameliorativ, s-a corelat cu modul de compunere a colectivului de elevi precum și cu o serie de activități extrașcolare.

Am folosit două clase de liceu, profil industrie alimentară (a IXa A și a IXa B), colectivele de elevi fiind eterogene. Experimentul s-a desfășurat pe tot parcursul anului școlar. Verificarea ipotezei s-a realizat comparând rezultatele obținute de colectivul experimental (a IXa B) cu un efectiv de 26 de elevi, la care s-a introdus opționalul “Cultivarea plantelor ornamentale” cu rezultatele obținute de colectivul martor (clasa a IXa A, cu un efectiv de 24 de elevi), la care nu s-a realizat acest opțional.

Pentru a face o comparație între clasa care a studiat acest opțional și clasa martor, am urmărit progresul realizat prin aplicarea aceluiași categorii de teste: test inițial, test de progress, test final. Doream să văd dacă studierea acestui opțional este benefică și în ceea ce privește însușirea termenilor, conceptelor și limbajului specific biologiei.

Testul inițial aplicat la începutul anului școlar mi-a furnizat informații importante privind nivelul de cunoștințe al elevilor ca punct de plecare, nivel considerat mediu, precum și indicații asupra „punctelor tari” și a „punctelor slabe” ale elevilor, care m-au ajutat ulterior în stabilirea strategiei didactice.

Testul de progres aplicat după parcurgerea unui sistem de lecții referitoare la aspectele morfologice, anatomice și fiziologice ale plantelor mi-a relevat faptul că opționalul poate constitui un ajutor important în însușirea de către elevi a noțiunilor biologice.

Testul final aplicat la sfârșitul anului școlar a avut un nivel de dificultate mai ridicat decât al celorlalte două, dat fiind faptul că intervenea la sfârșitul unei perioade mai lungi și volumul cunoștințelor însușite era mai mare.

În urma analizei rezultatelor obținute, se poate concluziona :

1. La sfârșitul anului școlar se poate observa o diferență de aproximativ 1 punct între clasa martor (media 6,91) și clasa experimentală (media 7,80). Deși diferența înregistrată nu este foarte mare, de remarcat este saltul spectaculos pe care clasa experimentală l-a realizat față de rezultatele de la începutul anului școlar când media obținută la testarea inițială a fost de 5,38.

2. Aceste rezultate se datorează, pe de o parte, numărului mai mare de ore afectate studiului plantelor la clasa a IX-a B, iar pe de altă parte, dorinței mai mari a elevilor de a-și însuși cunoștințe aprofundate și temeinice din domeniul biologiei vegetale.

3. Prin rezultatele obținute putem spune că s-a realizat un câștig nu doar în ceea ce privește volumul de cunoștințe asimilat, al realizării unor obiective cognitive, psihomotorii, ci și al atingerii unor obiective afective din domeniul biologiei și anume: sădirea dragostei față de plante și implicit față de tot ceea ce ne înconjoară, responsabilizarea lor, prin înțelegerea faptului că fiecare dintre noi putem contribui la ocrotirea vieții pe Pământ.

4. Prin acest opțional elevii au dobândit cunoștințele necesare cultivării unor plante ornamentale pe balconul sau în grădina fiecăruia realizându-se astfel și o parte importantă a educației estetice pe care școala modernă este datoră a o da elevilor, alături de alte materii din planul de învățământ sau CDS.

5. Concluzia finală este aceea că opționalul „Cultivarea plantelor ornamentale” a contribuit la atragerea elevilor spre studiul biologiei; elevii se manifestă și exprimă liber, își arată dragostea față de natură, fiind mult mai interesați de ceea ce văd, de ceea ce pot atinge în mod concret, de ceea ce realizează singuri, decât de o mulțime de cunoștințe teoretice care le încarcă memoria.

Bibliografie :

1. Băltărețu, A., 1980, **Florile-parfum și culoare**, Editura Albatros, București;
2. Diaconescu, V., 1970, **Plante decorative**, Editura Științifică, București;
3. Gâdei, R., 2001, **Plante de balcon și de grădină**, Editura Allfa, București;
4. Milițiu, A., 1962, **Floricultură**, Editura Agro-Silvică, București;
5. Palade, L., Păun, M., 1976, Flora spontană-sursă de plante pentru spațiile verzi, Editura Scrisul Românesc, Craiova;
6. Pop, I., Hodișan, I., 1976, **Botanică Sistematică**, Editura Didactică și Pedagogică, București;
7. Sârbu, A., 2001, Asociația Grădinilor Botanice din România, Editura Alo, București.

SĂ ÎNȚEGEM LUMEA POVEȘTILOR

PROIECT EDUCATIONAL

Prof. învă. preșcolar Rodica-Felicia IVAN
Școală Gimnazială Cosereni, jud. Ialomița

Vârsta preșcolară este perioada care se caracterizează printr-un remarcabil potențial creativ. Acum copiii dobândesc deprinderea de a-și exprima ideile, impresiile, gândurile, dorințele într-o formă nouă, inteligentă, cursivă, creatoare.

Prin limbajul specific al cărții pentru copii, personajele exponențiale, deznodământul fericit, literatură pentru copii contribuie la formarea și modelarea caracterelor, la stimularea dorinței de cunoaștere și perfecțiune. Formarea și modelarea caracterelor, deprinderilor copiilor cu normele de comportare civilizată a sentimentelor morale, curajul, perseverența, respectul pentru muncă, sunt cerințe cărora opera literară, prin specificul ei, aduce o contribuție majoră.

Particularitățile vorbirii preșcolarilor sunt legate, în primul rând, de vârsta acestora. Limbajul se dezvoltă și progresează la copil, iar nouă educatoarele, ne revine sarcina de a organiza și planifica experiențele de limbaj ale fiecăruia, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare. Acest mirific univers al poveștilor trebuie descoperit de către micii preșcolari, prin inițierea și parcurgerea unor teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să aducă în conștiința lor adevăratul sens al copilăriei cu sentimente, aspirații și îndrăzneală. Prin lumea fascinantă a poveștilor, prin personajele atât de îndrăgite de copii, să-i ajut pe aceștia să-și învingă sentimentele de teamă și inhibiție, să gândească logic, dezvoltând în acest mod, cât mai mult

posibil, capacitatea de exprimare orală. Copiii dobândesc deprinderi de receptare corectă a textului audiat, de folosire precisă și nuanțată a cuvintelor, de formulare clară și personală a unor mesaje proprii, de argumentare a unui punct de vedere. Proiectul propus le oferă copiilor șansa de a-și cultiva capacitatea de audiere și receptare, imaginația, fantezia, creativitatea, exprimarea corectă și nuanțată.

Scurtă descriere a elevilor (participanți la grupul țintă) care sunt beneficiarii proiectului-

-15 preșcolari-grupa mare

Parteneri: Biblioteca Comunală Coșereni, Librăria Urziceni

Scopul proiectului:

Participarea și implicarea activă a copiilor în vederea stimulării comunicării, favorizării interrelaționării, împărtășirii cu ceilalți și formării comportamentului empatic la preșcolari

Obiectivele proiectului

-Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor verbale;

-Educarea unei exprimări verbale corecte, din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic.

-Dezvoltarea creativității și expresivității limbajului oral.

Abilitățile / Competențele ce se urmărește a fi dezvoltate la elevi

COMPETENȚE GENERALE:

a) Receptarea poveștilor.

b) Utilizarea conținutului unei povești în vederea dezvoltării personale.

COMPETENȚE SPECIFICE:

a) Prezentarea unor povești din care copiii au de învățat lucruri pe care le pot folosi în viață de zi cu zi.

b) Exprimarea opiniei față de comportamentul și atitudinile personajelor .

c) Asocierea textelor poveștilor cu nevoile personale.

Rezultate măsurabile așteptate: (max. 500 caractere)

- familiarizare copiilor cu atmosfera bibliotecii la 100% dintre cei 16 de participanți;
- familiarizarea copiilor cu atmosfera unei librării la 100% dintre cei 16 de participanți;
- cultivarea sensibilității, a exprimării corecte, coerente, expresive la 100% dintre cei 16 de participanți;
- desfășurarea unor programe artistice:
- realizarea unor creații proprii - desen, modelaj, pictură.

Activități – denumire și scurtă descriere

- Lansarea proiectului

După stabilirea activităților, preșcolarii și părinții au fost înștiințați despre activitățile proiectului, programul acestuia, precum și despre participarea lor directă la unele activități.

- Activitate la bibliotecă

Profesorul împreună cu preșcolarii și bibliotecara vizionează povestea “Scufița Roșie”, după vizionare vor discuta despre morală povești.

- Personajul preferat din povestea “Scufița Roșie”

Copiii vor desena personajul preferat din povestea Scufița Roșie, după ce vor discuta cu educatoarea despre acestea.

- Activitate la librărie

Copiii se vor familiariza cu localul unde se află librăria, vor afla de ce se numește librărie și vor cumpăra câte o carte cu povestea preferată.

- Bradul fermecat - dramatizare

Bradul fermecat este o scenetă în care fiecare copil va avea un rol și va fi costumat în funcție de rolul acestuia.

- Albă că Zăpadă - audiere

Se audieaza povestea Albă că Zăpadă, se clasifică faptele și personajele (bune, rele). La sfârșitul activității se audiază cântecul “Noi suntem piticii”. Copiii vor dansa și vor imita mersul piticilor.

- Albă că Zăpadă-vizionare film animat

Copiii vor viziona filmul animat Albă că Zăpadă la biblioteca, la final acestea vor modela mărușorul pe care vrăjitoarea îl da prințesei.

-Capra cu trei iezi-povestea educatoarei

Educatoarea le va citi copiilor povestea Capra cu trei iezi ,cursiv,cu intonație,vor clasifica faptele și personajele împreună,li se vor explica cuvintele necunoscute și educatoarea le va răspunde copiilor la întrebări.

- Capra cu trei iezi-repovestire

Povestea va fi povestită de către copii,acestea vor relata faptele povești așa cum ei au înțeles-o.După aceea îl vor picta pe iedul cel ascultător.

-Săculețul fermecat

În săculețul fermecat sunt imagini cu personaje din povești,trebuie să recunoască personajul,să spună din ce poveste face parte și să spună câteva lucruri despre el.

Graficul de implementare: durata proiectului :anul școlar 2021-2022

Diagramă GANTT

Nr.	Denumirea activității	Perioada desfășurării(luna)								
		oct	noi	dec	ian	feb	măr	apr	mai	iun
1.	Lansarea proiectului	x								
2.	Activitate la bibliotecă		x							
3.	Personajul preferat din povestea "Scufița Roșie"			x						
4.	Activitate la librărie				x					
5.	Bradul fermecat-dramatizare									

6	Albă că Zăpadă-audiere					x				
7.	Albă că Zăpadă-vizionare film animat						x			
8.	Capra cu trei iezi-povestea educatoarei							x		
9.	Capra cu trei iezi-repovestire								x	
10.	Săculețul fermecat									x

Bugetul proiectului / sursă de finanțare

Nu e necesar

Prezența intervenția partenerului/lor

Biblioteca Comunală Coșereni va pune la dispoziția preșcolarilor cărți cu povești ,videoproiectorul.

Librăria Urziceni îi va primi pe preșcolari să viziteze locul unde se vând cărți.

Indicatori de proiect

Indicatori de randament

-Persoane selectate pentru program- 16 preșcolari de grupa mare

-Număr de zile alocate fiecărui participant la proiect- 10 zile

-Diplome de absolvire la sfârșitul proiectului – 16

Indicatori de rezultat

-Gradul de utilizare în continuare a abilităților noi dobândite – 100%

-Număr de participanți la proiect certificați – 16

Factori de risc / măsuri de prevenire/atenuare a riscurilor

Singurul factor de risc ar fi gradul scăzut de înțelegere al poveștilor ,al creativității și expresivității limbajului oral al copiilor cu deficiențe de învățare(2 copii).Cei doi copii vor fi întrebați și ajutați pe toată durata proiectului .

AXIOLOGIA LITERAR-ARTISTICĂ A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL

Prof. Luminița PRISECARU
Școala Gimnazială Nr.1 Balcani, jud. Bacău

Problema cercetării : Axiologia literar-artistică a elevilor din învățământul preuniversitar, dezvoltarea acesteia prin studierea textelor literare și necesitatea cercetării teoretico-praxiologice a particularităților dezvoltării afective din perspectiva producerii eului axiologic al fiecărui individ.

Perspectiva diacronică a axiologiei literar-artistice a elevilor urmărește conceptele de valoare/valoare literar-artistică, fiind abordată problema definirii valorilor/valorilor literar-artistice din perspectivă filosofică, socială, antropologică și pedagogică, care s-a soldat printr-o definiție proprie a valorii literar-artistice. Valorile literar-artistice sunt examinate în relație directă cu noțiunea de text și operă, precum și cu activitatea de lectură a cititorului și profesorului de limbă și literatură română. Un compartiment special este consacrat studiului comparativ al valorilor, iar altul, interculturalității, examinate din perspectiva valorilor literar-artistice, stabilindu-se că interculturalitatea este trăsătură implicită oricărei opere literare.

Conținuturile generale ale educației reprezintă valorile sociale și cerințele individuale reflectate în mod necesar, la nivelul de educație morală intelectuală, tehnologică, estetică, psihofizică. Valorile sociale și cerințele psihologice individuale aflate la baza conținuturilor generale ale educației sunt:

- Binele moral;
- Adevărul științific;
- Utilitatea adevărului științific aplicat;
- Frumosul (din artă, natură, societate);
- Sănătatea fizică și psihică.

Se impune, așadar, ca proiectarea curriculară a conținuturilor generale ale educației să fie realizată, de cadrul didactic, la nivelul obiectivelor generale ale procesului de învățământ specificate în cadrul propriu fiecărei trepte și discipline de învățământ. Profesorul trebuie să transmită și să dezvolte, prin activitățile sale, valorile sociale și individuale ale elevilor, acestea aflându-se la baza celor cinci conținuturi generale ale educației, necesare în formarea – dezvoltarea personalității educatului. Formele generale ale educației definesc modurile de realizare a educației într-un cadru organizat și neorganizat. Dezvoltarea educației axiologice se poate realiza atât prin educație formală, cât și prin educație nonformală, proiectarea curriculară a lecției trebuind să valorifice toate resursele pedagogice (informaționale, umane, didactic-materiale/spațio-temporale). Deoarece educația se produce dintotdeauna pe valori și prin valori, o reevaluare și chiar o reconsiderare

periodică, sau chiar continuă, a educației axiologice reprezintă ea însăși o valoare a educației, capabilă în același timp să producă alte valori semnificative uman-individual și uman-social. Din perspectiva dezvoltării educației axiologice, procesul de învățământ creează cadrul special necesar pentru realizarea funcțiilor generale ale instruirii angajate pedagogic în formarea și dezvoltarea personalității elevilor, în vederea integrării optime în viața socială și contribuie la atingerea obiectivelor de ordin valoric, cognitiv, acțional.

După S. Cristea, realizarea procesului de învățământ în context deschis spațial angajează pedagogic „un ansamblu deliberat de acțiuni subordonate obiectivelor activității de instruire, care determină transformarea calitativă a personalității în plan cognitiv și noncognitiv /comportamental”. Identificăm, astfel, trei tipuri de acțiuni ce se desfășoară temporal și spațial „în plan social (comunitar), psihologic și didactic.”(acțiuni de parteneriat: profesor-elev-părinte-profesor-comunitate, acțiuni de mediere între obiectivele pedagogice asumate și resursele pedagogice, acțiuni de predare-învățare-evaluare ce se realizează interdependent, în condiții de reglare-autoreglare, de conexiune inversă externă și internă”.

În cadrul procesului de învățământ, profesorul este facilitatorul comunicării cu elevii, părinții și societatea. Pentru aceasta, cadrul didactic va utiliza diverse metode didactice de predare-învățare-evaluare, clasice și alternative, materiale didactice, diverse forme de organizare a activităților, așa încât la sfârșitul școlarității, copiii să poată socializa cu persoane de aceeași vârstă, dar și cu cei de vârste diferite, să cunoască regulile sociale de bază, să prezinte aptitudini de ordin cognitiv, să-și exprime opiniile și sentimentele, să realizeze conexiuni între experiențele personale și culturale și cele exprimate în textele literare, așa încât să fie pregătit pentru viața socială. O bună desfășurare a procesului de învățământ necesită competențe educaționale. Pentru a pregăti elevii este important să se perceapă relația educator-educat ca pe o relație de cooperare. Acesta trebuie să aprecieze corect potențialul biopsihic al educabilului.

M. Hadîrcă face o radiografie a învățământului din perspectivă axiologică, răspunzând la întrebările ”Care sunt valorile sistemului educațional actual, Cum sunt ele stabilite, Cine le emite, Ce tipuri de valori sunt promovate astăzi în școală, unde se regăsesc aceste valori și cât de cunoscute sunt ele la nivelul practicii școlare? etc.” Generalizat, răspunsul la aceste întrebări este dat de autoare prin formularea unei probleme științifice: În ce măsură educația, proiectată bine la nivel conceptual, îl și pregătește, la modul practic, pe elev pentru cunoașterea și înțelegerea valorilor, alegerea liberă, interiorizarea și convertirea acestora în atitudini și comportamente dezirabile pentru omul trăitor în societatea de astăzi, în care se înscrie și cercetarea noastră, care-și propune dezvoltarea unui sistem de valori literar-artistice elevilor prin studiul operelor literare. Concluzia dezarmantă a autoarei – ”educația pentru și prin valori, ca principiu călăuzitor, deocamdată nu funcționează” (este urmată de o recomandare făcută în baza principiilor lui V. de Landsheere de valorizare a personalității, obiectivelor axiologizării procesului educațional ale lui M. Minder și a triplei perspective de eficientizare a acțiunilor educative a lui S. Cristea).

Raportând sistemul de învățământ preuniversitar la capacitatea profesorului de a dezvolta comportamentele sociale ale elevilor, aceasta va duce la respectarea funcțiilor și principiilor sistemului, elevii reușind să-și însușească și să aplice norme sociale, de comportament, să-și dezvolte competențe de relaționare-funcția socială, dorința de a fi autonomi, responsabili, căutând

să afle lucruri noi-funcția pedagogică, vor dobândi cunoștințe și abilități în ceea ce privește meseriile-funcția economică, își vor dezvolta înclinații spre artă, literatură, valori -funcția culturală. Un cadru didactic care deține competențe de implementare a comportamentelor sociale, inocularea valorilor, dezvoltarea axiologiei literar- artistice, va fi capabil să facă accesibile informațiile pe care le va transmite acestora indiferent de mediul de proveniență al elevilor, statut social, sau tip de învățământ (de stat, particular).

Implementarea curriculumului din perspectiva dezvoltării educației axiologice la elevii din învățământul preuniversitar implică aptitudinea cadrului didactic de a formula obiectivele activităților conforme cu conținuturile și competențele de referință. Obiectivele trebuie formulate și raportate la nivelul de vârstă și aptitudini al clasei de elevi. Se vor planifica activitățile, astfel încât, conținuturile să fie ordonate în funcție de context și dificultate. Pentru atingerea obiectivelor vor fi utilizate materiale didactice, metode și procedee care să facă mai ușoară transpunerea didactică pentru a atinge obiectivele. Sistemul axiologiei literare general/al elevilor se sprijină pe/angajează valorile fundamentale ale omeniilor – Adevărul, Binele, Frumosul, Dreptatea, Libertatea, și pe tipurile de cunoaștere umană – mitic-religioasă, empiric-praxiologică, artistic-estetică și științifică; include valorile produse de omeniire, valorile contextuale și valorile personale ale cititorului – care dau identitate ființei educabilului. Toate tipurile de valori ale axiologiei literar-artistice au caracter conținutal și procesual, cu origine în cultura națională și cu extindere în literatura universală; sunt artistice, științifice sau tehnologice (praxiologice); sunt aferente actului de lectură; se manifestă în competențe literare-lectorale, trăsături caracteriale specifice cititorului cult, comportamente literare, reprezentări și viziuni asupra literaturii naționale-universale și a domeniilor antrenate de operele și fenomenele literare. Prin finalitățile educației, axiologia apare ca o infuzare necesară în procesul de învățământ. Învățământul se impune a fi readus în sfera axiologică, întrucât acum el se intersectează doar în anumite zone cu această sferă.

În concluzie, toți factorii care sunt implicați în educație trebuie să urmărească frontispiciul tablei de valori, atingerea anumitor finalități în vederea dezvoltării personalității umane în conformitate cu acestea. Deoarece, pe tot parcursul școlarității țelul fundamental este modelarea unui tip de personalitate a individului care să se integreze în societatea în care va trăi, se tinde către perfecțiunea omului prin intermediul finalităților și este imperios ca acestea să fie dependente de relațiile cu sistemul de valori valabil

Bibliografie:

Cristea S..(2019).Concepte fundamentale în pedagogie, DPH ,București;
Hadîrcă M. Fundamentarea axiologică a dezvoltării curriculumului școlar.

ÎNTÂLNIRE CU PROPRIILE EMOȚII

PROIECT OPȚIONAL

Prof. înv. preșcolar Marina-Simona VLACIU
Grădinița „Căsuța Copilăriei” Buftea, Ilfov

I. Argument

Pe tot parcursul vieții, omul este pus în fața unor provocări și evenimente cu o puternică încărcătură emoțională, care îi pun acestuia la încercare abilitățile de adaptare. Oamenii care își găsesc echilibru mental și emoțional, nu doar cei cu abilități intelectuale foarte bine dezvoltate, vor face față acestor provocări și evenimente. În obținerea unor rezultate bune în unele domenii, abilitățile intelectuale sunt foarte importante, dar nu este suficient pentru o bună adaptare și nici nu asigură succes în viață, emoțiile constituind o sursă esențială de informații pentru supraviețuire.

O bună dezvoltare emoțională trebuie să înceapă de la vârste mici. Copiii trebuie să-și construiască vocabularul emoțiilor, să aibă capacitatea de a-și recunoaște propriile emoții și pe ale celor din jur. Pe parcurs, aceștia învață să-și exprime propriile emoții într-un mod adecvat.

Grădinița este mediul social în care preșcolarii au ocazia să interacționeze cu alți copii, aceștia având posibilitatea să învețe sistematic despre emoții și comportamente sociale, în mare măsură decât în mediul familial.

II. Activități de învățare

- Cunoașterea de sine și a celorlalți prin mijloace de realizare specifice;
- Recunoașterea emoțiilor;
- Dezvoltarea expresivității emoționale;
- Însușirea unor comportamente de comunicare asertivă;
- Exprimarea empatiei prin mimica feței;
- Modalități de exprimare a emoțiilor în comportamente;
- Cunoașterea și redarea unor expresii faciale și corporale, trăsături fizice;
- Abilități personale de comunicare și negociere;
- Exprimarea adecvată a emoțiilor în cadrul interacțiunii copilului cu adulții și copiii cunoscuți;
- Dezvoltarea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii;
- Capacitatea de gestionare a emoțiilor.

III. Conținuturi

- Cunoașterea de sine a copilului (caracteristici personale simple);
- Emoții de bază: bucuria, tristețea, frica, furia;
- Relaționare socială;
- Interacțiune socială;
- Dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată;
- Acceptarea diversității;
- Exprimarea adecvată a emoțiilor și autocontrolarea emoțională.

IV. Metode și procedee

Opționalul propus se concretizează în plan acțional prin selectarea și îmbinarea armonioasă a unui set de metode și tehnici didactice specifice, în rândul cărora povestea terapeutică ocupă un loc central: povestirea, explicația, conversația, observația, exercițiul, jocul de rol, dramatizarea, studiul de caz, explozia stelară, ciorchinele, cubul etc.

- V. Resurse umane: preșcolarii, educatoarele, părinții.
- VI. Resurse materiale: fișe de lucru, creioane colorate, carioci, hârtie colorată, hârtie creponată, lipici, acuarele, pensule, plastilină, planșete, jucării, stickere, jetoane, cărți de povești, puzzle etc.
- VII. Modalități de evaluare: observarea sistematică a comportamentelor copiilor, aprecieri verbale, autoevaluare, fișe de lucru, portofolii individuale și de grup, fotografii.

Planificarea activităților

Nr. crt.	Data Perioada	Tema activității Mijloc de realizare
1	01.10.2021	<i>Cum mă simt azi – desen</i>
2	08.10.2021	<i>Cutiile fermecate cu emoții – joc didactic</i>
3	15.10.2021	<i>Culorile sentimentelor – pictură</i>
4	22.10.2021	<i>Ami ne învață să fim responsabili – lectură după imagini</i>
5	05.11.2021	<i>Cei trei iezi neastâmpărați – povestirea educatoarei</i>
6	12.11.2021	<i>Cei trei iezi neastâmpărați – repovestire</i>
7	19.11.2021	<i>Săculețul cu emoții – joc didactic</i>
8	26.11.2021	<i>Povestea piticului clap – povestirea educatoarei</i>
9	03.12.2021	<i>Regulile noastre – lectură după imagini</i>
10	10.12.2021	<i>Povestea paharelor de apă – povestirea educatoarei</i>
11	17.12.2021	<i>Cadouri pentru toți copiii - modelaj</i>
12	14.01.2022	<i>Micii reporteri – joc de rol</i>
13	21.01.2022	<i>Coliba iepurașului – povestirea educatoarei</i>
14	11.02.2022	<i>Povestea ursului cafeniu – lectura educatoarei</i>
15	18.02.2022	<i>O mască plânge, o mască râde - dramatizare</i>
16	25.02.2022	<i>Fețe zâmbitoare – desen</i>
17	04.03.2022	<i>Traista fermecată – joc didactic</i>
18	11.03.2022	<i>Ana și floarea fermecată – povestirea educatoarei</i>
19	18.03.2022	<i>Roata emoțiilor – joc didactic</i>
20	25.03.2022	<i>Povestea Broscuței Țestoase – lectura educatoarei</i>
21	01.04.2022	<i>Detectivul emoțiilor – joc didactic</i>
22	08.04.2022	<i>Uma și pinguinul – povestirea educatoarei</i>
23	15.04.2022	<i>Omida cea încrezătoare- lectura după imagini</i>
24	06.05.2022	<i>Florile prieteniei – desen</i>
25	13.05.2022	<i>Mă plac așa cum sunt” – convorbire</i>
26	20.05.2022	<i>Povestea măgărușului încăpățânat – povestirea educatoarei</i>
27	27.05.2022	<i>Prietenie adevărată - convorbire</i>
28	03.06.2022	<i>Cei trei prieteni credincioși – lectura educatoarei</i>

Bibliografie:

„Curriculum pentru educație timpurie”, 2019.

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL GRĂDINIȚĂ-BISERICĂ

Prof. înv. preșcolar Marina-Simona VLACIU
Grădinița „Căsuța Copilăriei” Buftea, Ilfov

I. Argument

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu. Și oricine poate fi dascăl, dacă nu al altora, cel puțin al său.” Sfântul Ioan Gură de Aur

Educația religioasă se realizează în familie, biserică, grădiniță și școală, de către părinți, preoți și profesori. Există o strânsă legătură între acești factori educativi, conlucrarea lor determinând transmiterea valorilor credinței și formarea conduitei exemplare. O educație temeinică și durabilă este cea începută în familie, încă din frageda copilărie, continuată în grădiniță și școală și consolidată prin diferite activități ce se derulează în biserică și societate. Prin religie suntem educați în spiritul onestității, al promovării valorilor morale, al iubirii de Dumnezeu. Rămân ecouri adânci în mintea și sufletul celui care acum începe să se formeze: bun, ascultător, harnic, răbdător, iubitor de dreptate și adevăr. Legătura cu Dumnezeu este indisolubilă, iar activitatea educativă fără religie este ca trupul fără suflet.

II. Scop

Cunoașterea învățăturilor Bisericești, a tradițiilor religioase și formarea virtuților creștine.

III. Obiective

- să recunoască aspectul unei Biserici Ortodoxe;
- să identifice binele, adevărul și frumosul din faptele proprii și ale celor din jur;
- să precizeze valori de bază ale moralei creștine;
- să reproducă texte scurte cu caracter religios (poezii, cântece);
- să participe la activități artistico-plactice și practice pe teme religioase.

IV. Resurse umane: preșcolarii, educatoarele, preotul, părinții copiilor

Resurse materiale: fișe de lucru, hârtie creponată, hârtie colorată, acuarele, pensule, plastilină, lipici, ciulegeri cu colinde, cântece și poezii religioase, cărți cu rugăciuni pentru copii, iconițe, tablouri, reviste, aparat foto, album personalizat.

V. Evaluare: expoziții cu lucrările copiilor, spectacol de colinde, activități independente, acordarea unor diplome preșcolariilor pentru lucrările și activitățile desfășurate, portofoliul proiectului.

Planificarea activităților parteneriatului

Nr. crt.	Perioada	Tema activității	Mijloc de realizare	Responsabili
1.	Septembrie	„Mai aproape de Dumnezeu”	Binecuvântarea de început de an școlar – sfeștanie grădiniță	Educatoare Preot paroh
2.	Octombrie	„Voi fi un bun creștin”	Memorizare de rugăciuni	Educatoare

3.	Decembrie	„Astăzi s-a născut Hristos”	Serbare dedicată nașterii Domnului Iisus Hristos	Educatoare Preot paroh
4.	Ianuarie	„Să facem fapte bune”	Oferim daruri copiilor cu situații materiale precare	Educatoare Preot paroh Părinți
5.	Februarie	„Dăruim îngerași”	Decuparea și lipirea unor îngerași din hârtie	Educatoare
6.	Martie	„Micul creștin”	Pilde educative-lectura educatoarei	Educatoare
7.	Aprilie	„Semnificația Paștelui”	Semnificația Paștelui și a ouălor roșii, discuție cu preotul, vizită la parohie	Educatoare Preot paroh Părinți
8.	Mai	„Eroi au fost, eroi sunt încă”	Comemorarea zilei prin depunerea de flori la Troița închinată eroilor neamului	Educatoare Preot paroh Părinți
9.	Iunie	Evaluarea proiectului	Album cu imagini din timpul derulării proiectului și cu lucrările realizate de copii	Educatoare Preot paroh

Bibliografie:

„Curriculum pentru educație timpurie”, 2019

CAMINANTE

Prof. Raluca-Elena MANEA
Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara

Jurnalul de călătorie reprezintă un discurs construit pe principiul simultaneității, deoarece diaristul are tendința să noteze sub impactul imediat al experienței trăite, transformând foaia de hârtie într-un martor mut.¹⁴ Printre diariștii care nu respectă legea calendarității se numără însuși Eugen Simion, teoreticianul genurilor biograficului, la noi, dar și Octavian Paler, care dublează discursul diaristic printr-un excurs mitologic sau istoric.

Ca manieră de scriere, *Caminante* este un jurnal în care este surprinsă prima treaptă a întâlnirii cu Mexicul, un contrajurnal, apropiat de memorialistică, ce conturează modul în care timpul lucrează în noi, cu acele amprente lirice defnitorii pentru stilul artistic al lui Octavian Paler.

Dacă Zoe Dumitrescu-Buşulenga își începe călătoria pe o direcție ascensională, din Grecia, în Italia, iar apoi în țările nordice, pentru Octavian Paler, fascinația și teama de zbor sunt reflectate fie pragmatic, în călătoria cu avionul spre dincolo, fie artistic: păsările lui Braque.

Ca orice călător avizat, Paler își constrise un orizont de așteptare, definit prin cele două tipuri de călători: Stephens, cel ce își deschidea drumul cu securea în mână spre piramidele și templele aztece, și Prescott, aproape orb, ce scria *Cucerirea Mexicului* fără să treacă de camera sa de lucru: arme și litere!

În *Caminante* se trasează mai multe călători: cea inițială, a Spaniei lui Cortez, care aduce cu sine tristețea, fascinația cabalină păstrată în jocurile tradiționale, cea a culturii europene spre civilizația aztecă, identitatea scriitorului călător fiind una dublă: european și român.

Mexicul se impune ca prin câteva elemente ce-l individualizează: urieșescul arhitecturii, moartea ca prezență, ambivalența soare deșertic- ploaie ce modelează universal mental al mexicanului.

Fiesta mexicană: - în plină stradă- gălăgia, vacarmul, măști de lemn sau de piele, costume viu colorate. Indieni în costume tradiționale care pregătesc tortillas puternic condimentate. Se aruncă spre trecători o pulbere parfumată, ce îi amintește de vechile ritualuri ale fertilității, când tinerele mexicane azvârleau spre spectatori polenul spicelor culese. Am pierdut sensul ritului.

Am chiar sentimentul că omul care participă la o fiesta dansează undeva foarte aproape de moarte. Pe baza vulcanului. (p. 29) Mă înșel sau fiesta este o lamă cu două tăișuri? O văd brutală și tandră în același timp. Somptuoasă și simplă. Vitală și funebră. În lava ei ar putea încolți toate semințele.

Pentru Paler, fiesta este spectacol și prilej de meditație la modul în care fiesta este o amprentă a sufletului aztec: *Am impresia că încep să pricep de ce Fecioara e aici un fel de Jeanne d Arc, de ce picture a coborât în stradă. Fiesta nu e străină de singurătate. E un remediu. Mexicanul, în violența sărbătorii, evită probabil violența singurătății. (p. 32-33)*

Calendarul aztec transformă timpul în istorie și viață. Impărțind timpul, omjul a observant curgerea sa, modul iremediabil în care azi devine ieri. Fascinația aztecă pentru măsurarea timpului a

¹⁴ Eugen Simion, Ficțiunea jurnalului intim, vol. I, Există o poetică a jurnalului, ed. cit., pp. 105-106.

inserat melancholia mexicană. Soarele cu limba scoasă cere sacrificii de sânge. – incursiune în povestea celei mai sângheroase civilizații. Scopul răboaielor- prizonierii= tratați regește pentru a fi sacrificați. Soarele nu voia altă ofrandă decât sângele omenesc, singurul în stare să îi regenereze. Teribila obligație de a susține prin sacrificiu soarta soarelui, a zeilor, a Universului.

Zeii azteci compensează prin cruzime ceea ce nu au reușit prin creație. Nu așteaptă rugăciuni, ci sacrificii. Viața trebuie plătită cu moartea. Nașterea zeilor: dintr-un cuțit de sacrificiu. Olimpul aztec este Teotihuacanul ,unde se intalnesc zeii , la finalul celui de-a patra creații, pentru a crea Soarele și Luna.

Multe trimiteri livrești se fixează în amprenta identitară. Rousseau și cultivarea grădinii nasc acel gând interior către casă, la tatăl său, căruia îi plăcea să planteze pomi fructiferi, pe dealurile de la Lisa. De la el a învățat că există mai multe moduri de a contesta moartea.

Modul în care se raportează la ploaie- ploaia bacoviană și ploaia mexicană oferă cititorului o nostalgică raportare identitară..

Și, mai ales, Paler resimte ispita meditației la legătura între geografiile reale și modelarea culturii. Culturile fără mare sunt culture închise, însetate de adevăr, nu de frumusețe, preocupate să înțeleagă, nu să convingă. Întâlnirea la hotel cu un român plecat de mult, se recunoaște în dor și nostalgie și în limba ușor învechită, în acele cuvinte pe care oamenii din sat le uitaseră.

Concluzia diaristului este că aproape tot ce a rămas din vechiul Mexic, ca și din vechiul Egipt, se datorează artei.

Bibliografie:

Paler, Octavian, *Caminante*, București, Editura Eminescu, 1980.

MIHAIL SEBASTIAN. CELĂLALT

Prof. Raluca-Elena MANEA

Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara

Întâlnirea dintre Mihail Sebastian și Nae Ionescu nu poate fi decât romanțată. La fel cum figura lui Mihail Sebastian nu poate fi definită în afara ariei culturale în care a funcționat. Dar nu se poate vorbi onest despre Mihail Sebastian, nici ca scriitor, nici ca eseist sau publicist, decât prin raportare la maestrul său, Nae Ionescu.

Pentru Mihail Sebastian, biografia e o amprentă, iar opera literară, publicistică și eseistică devine complementară vieții. Autorul s-a născut la Brăila, spațiu matricial pe care îl mitologizează: „sufletul meu de om de Dunăre nu poate să treacă fără emoții pe lângă o barcă cu pânze și pe lângă o barcă de pescar.”¹⁵ De la familia mamei sale care și-a construit viața în jurul sinagogilor a moștenit gustul pentru lectură, sensibilitatea și sinceritatea, dar și o melancolie greu de definit. Călătorește în copilărie, dar drumurile sale sunt fără bilet de tren, pe harta Europei atârnată pe peretele din fața patului. E și un cititor precoce al unor cărți dificile, la nouă ani îi abordează pe Dostoievski, Daudet, Maupassant, Sienkiewicz. E îndrăgostit de teatru, la paisprezece ani pășește cu

¹⁵ Apud Cornelia Ștefănescu, *Mihail Sebastian*, București, Editura Tineretului, 1968, p.5.

teamă și nerăbdare prima dată într-o sală de teatru pentru a-l vedea jucând pe Nottara în *Fântâna Blanduziei*.

O astfel de trăire a literaturii, dublate de înțelegerea profundă a ideilor a dus la admirabila sinteză asupra poeziei lirice românești pe care a expus-o în fața comisiei de bacalaureat, fiind remarcat de exigentul președinte, profesorul Nae Ionescu.

Anul 1927 este decisiv în destinul său, căci, în urma unor scrisori adresate lui Camil Baltazar, este salvat de mediocritatea și artificialitatea mediului provincial. Publică periodic articole la „Cuvântul” la căror stil, idei dovedesc că se pliază pe ideologia mentorului său, Nae Ionescu. Îi întâlnește pe poetul Perpessicius, pe Emil Gulian, îi este prezentat lui Eugen Lovinescu. Intră în lumea literară prin traduceri din Francis Jammes și Proust, beneficiază de o călătorie de studii la Paris. Este fascinat de artă, scrie note și însemnări despre Toulouse-Lautrec și Marc Chagall.

Momentul cel mai dramatic al existenței sale se produce în 1934, odată cu publicarea romanului *După două mii de ani...* în care construiește imaginea evreului în România. Cartea dă naștere unui scandal mai ales prin prefața semnată de Nae Ionescu în care acesta își exprimă tranșat opinia în chestiunea evreiască, afirmând că aceștia nu au nicio posibilitate de salvare deoarece sunt evrei. Mihail Sebastian publică integral această prefață, iar în anul următor scrie *Cum am devenit huligan*. Într-un moment politic delicat, Mihail Sebastian își asumă un destin scriitoricesc în care el reprezintă Evreul. Poziția este una ideologică, nu materială. Se cuvine să amintim legăturile lui Nae Ionescu cu Blank, subvențiile „Cuvântului”, care își va înceta activitatea în 1934, relația cu Malaxa, aceste aspecte fiind prezentate cu o voită obiectivitate de către Mircea Vulcănescu.

Imaginea pe care o promovează Mihail Sebastian în *După două mii de ani...* este a evreului apartinător, apatrid și extrateritorial. Multe voci critice accentuează ideea că scriitorul Mihail Sebastian își datorează faima eseistului, care e tributar profund Profesorului. O luare de poziție se produce prin cartea Martei Petrescu, în care aceasta, analizând publicistica lui Sebastian din acea perioadă, realizează o dezeroizare a scriitorului, acare devine „Sebastianul meu – deloc erou, deloc fără prihană, cu succese și eșecuri, un om și el acolo, care-a iubit și a greșit”¹⁶

Condiția sa este tragică. În toate luările de poziție, contemporane sau ulterioare, evreul concentrează clișeul european de a concentra într-un individ culpabilizarea unei colectivități. Relevantă ca poziționare identitară a lui Mihail Sebastian, pentru refuzul stigmatizării este secvența din romanul *După două mii de ani*: „Nu o dată am invidiat viața simplă a ovreilor din ghetou, care purtau o pată galbenă, umiltoare poate ca idee, dar comodă și tranșantă. Căci ei terminau odată pentru totdeauna cu oribila comedie de a-și rosti numele ca pe un denunț”¹⁷

Cu toate acestea, Sebastian se definește intelectual prin climatul și ideologia promovate în „Cuvântul” și de către Nae Ionescu. Pentru statutul și locul în societate ale intelectualului evreu sunt relevante fragmentele reflexive din *După două mii de ani...* Autenticitatea este aspectul pe care îl urmărește prozatorul Sebastian care surprinde, la persoana I, atmosfera din perioada formării, a facultății: deseale bătaii primite de colegi, excluderea de la cursuri a studenților evrei, de către alți colegi, tăcerea și ignorarea din partea profesorilor. Scrisorile către mama, întoarcerea acasă la Brăila, a studentului evreu și reversul medaliei: un aureolă pe care nu și-o dorește, pentru că e o urmare a statutului de evreu: „Întâia plimbare prin oraș. Trecerea triumfală pe Strada Mare, între două

¹⁶ Ștefan Fircă, *Imaginile/ Imaginea lui Mihail Sebastian azi în „Philologica Jassyensia”, an XII, nr. 2 (24), 2016, p. 86*

¹⁷ Mihail Sebastian, *După două mii de ani... Cum am devenit huligan*, București, Editura Humanitas, 1999.

șiruri de negustori ovrei, care mă salută zgomotos, fiecare din pragul prăvăliei respective, cu un ascuns semn de înțelegere. [...] **De două mii de ani...**, încearcă să-mi explice domnul Moritz Bercovici (manufactură și încălțăminte) cauzele prigoanei împotriva noastră. ”¹⁸

La București, bătaï, frigul din internat, singurătate, excludere. Și o lumină: profesorul de economie politică Ghiță Blidaru, format în Germania, mai bătrân decât arată și mai tânăr decât este. Cursuri lui Blidaru sunt scânteietoare, ascunse în obscura sală de la etajul II. Și încercarea de a-l face pe Maestru atent la realitatea pe care o trăiește. Mai zguduitoare decât bătaïle e indiferența lui Ghiță Blidaru: „Ei, și, ce vrei să-ți fac eu?”¹⁹

Invitația acasă la Profesor, camera acestuia, adulația: „Sunt intimidat până la nemișcare. Omul acesta pe care l-am iubit cu ciudă, iată-l. Atâtea cercuri izolatoare de legendă au crescut în jurul lui într-un an, din seara în care l-am ascultat prima dată la universitate.”²⁰ Cu acel curaj dobândit după repetate amânări, îi mărturisește *total* pe care Ghiță Blidaru evitase să îl asculte. Sfatul maestrului este ca tânărul să ofere concretețe lumii, nu prin drept sau filosofie, ci prin arhitectură. Îndepărtarea de Nae Ionescu, alias Ghiță Blidaru se produce treptat, odată cu evitarea luării de poziție și cu apropierea acestuia de sfera politicului. „Mi-e greu să pricep pasiunea lui pentru politică. N-are ambiții personale de împlinit, nu are lupte de câștigat. Nu este în niciun caz un luptător. E un leneș de geniu, care nu va călca niciodată înaintea vieții ca s-o întâmpine, ci o va aștepta să vină la el. Dacă am învățat ceva de la Ghiță Blidaru, a fost tocmai această lipsă de agresivitate în fața existenței.”²¹ Despărțirea dintre discipol și maestru este ideologică, explicată în Prefața semnată de Nae Ionescu. Mania ideologică ce îl contaminează pe Nae Ionescu nu poate fi împărtășită de Mihail Sebastian prin însuși faptul că el este evreu. Un evreu lucid, inteligent, proeuropean, hipersensibil.

Observațiile lui Nae Ionescu la chestiunea evreiască pleacă de la promovarea unei tipologii a evreului, Iuda care suferă. Problema evreului nu se poate reduce la cazuri individuale, ci la destinul acestui popor, la legitimarea sa religioasă. Evreul este trădătorul, evreul este cel care l-a vândut pe Isus, evreul este cel care conduce lumea, evreul este definit de chestiunea banilor. Problema evreilor rezidă într-o dublă raportare, religioasă și națională, aflate în contradicție, dar care nu pot fi conciliate fără a anula esența evreiască. Nae Ionescu vede în antisemitism nu doar o opoziție față de poporul ales, ci apărarea ortodoxismului care fundamentează lumea. Suferința iudaică nu este o problemă, ci un fenomen, care poate fi înțeles, dar nu poate fi rezolvat. Demonstrația lui Nae Ionescu continuă cu evidențierea faptului că problema evreilor nu este una politică, de relație instituționalizată între evrei și celelalte neamuri, ci una care trebuie localizată în evreu, în ființa sa etnică purtătoare a istoriei poporului evreu și a opțiunii sale religioase. Mihai Iovănel trasează poziția lui Nae Ionescu prin răspunsul pe care- l formulează la întrebarea „când e, deci, cineva evreu?”: „când trăiește istoria evreiască; indiferent dacă e conștient de asta sau nu, indiferent dacă o vrea sau nu”.²²

Filosoful definește istoria evreiască drept un șir lung de suferințe, pe care însă le înregistrează ca dat, din calitatea sa fundamentală de creștin care cred în Iisus ca Mesia. Ultimul argument este numit de Mihai Iovănel argumentul Isus Christos: „dacă prezența lui Mesia este

¹⁸ *Ibidem*, p. 33.

¹⁹ *Ibidem*, p. 44.

²⁰ *Ibidem*, p. 54.

²¹ *Ibidem*, p. 156

²² Mihai Iovănel, *Evreul improbabil*, București, Iași, Editura Polirom, 2012, p. 119.

arbitrul care decide valoarea de adevăr a pretențiilor evreilor de a stăpâni lumea, atunci evreii au pierdut, pentru că Mesia deja a venit, iar ei nu l-au recunoscut”²³ Pentru Nae Ionescu, iudaismul și ortodoxismul sunt principii formative, ontologice, moduri de așezare a lumii.

I. Recuperarea celuilalt

Dacă intelectualul și publicistul Mihail Sebastian este tributar ideilor lui Nae Ionescu, dacă romancierul ajunge cunoscut prin publicarea romanului cu componentă autobiografică *După două mii de ani ... Cum am devenit huligan*, și, recent, prin Jurnalul receptat pozitiv, recuperarea intelectualului evreu și a umanității evreului se produce odată cu cartea Martei Petreu, a cărei poziție proionesciană, de altfel bine documentată prin raportarea la publicistică, generează ample polemici și luări de poziție, dintre care catalitică este cea a lui Gabriel Liiceanu, analizată mai jos de către Ștefan Fircă:

”Fără îndoială, cea mai controversată a fost abordarea lui Gabriel Liiceanu, dintr-o conferință susținută în cadrul unui eveniment organizat de Federația Comunității Evreiești din România în 1997, transformată ulterior într-un mic volum. *Sebastian, mon frère*. Scrisoare către un frate mai mare aspiră să renegocieze imaginea scriitorului interbelic nu ca Evreu sub Fascism, ci ca Intelectual (nu neapărat disident) sub Dictatura de orice culoare, astfel încât e implicit trasată o paralelă între fascism și comunism. Așa cum s-a observat, modificările de optică din micul eseu al lui Liiceanu subînțeleg mai multe presupoziiții. În primul rând, discursul despre Sebastian devine forma cea mai localizată pe care o ia polemica pan-europeană despre echivalența / diferența dintre Holocaust și Gulag”.²⁴

Bibliografie:

- Fircă, Ștefan, *Imaginile/ Imaginea lui Mihail Sebastian azi în „Philologica Jassyensia”*, an XII, nr. 2 (24), 2016, p. 85–93;
- Hitchins, Keith, *România:1866-1947*, București, Editura Humanitas, 2013;
- Iovănel, Mihai, *Evreul improbabil. Mihail Sebastian: o monografie ideologică*, Iași, Editura Polirom, 2012;
- Sebastian, Mihail, *Două mii de ani... Cum am devenit huligan*, București, Editura Humanitas, 1999;
- Ștefănescu, Cornelia, *Mihail Sebastian*, București, Editura Tineretului, 1968;
- Vulcănescu, Mircea, *Nae Ionescu așa cum l-am cunoscut*, București, Editura Humanitas, 1992.
- <https://www.observatorcultural.ro/articol/figura-lui-sebastian-a-fost-mistificata-cu-premeditare/>
- <https://kamikazeonline.ro/cum-se-inventeaza-un-huligan/>
- <https://www.mediafax.ro/cultura-media/mihail-sebastian-scriitorul-evreu-persecutat-descoperit-de-nae-ionescu-o-viata-curmata-brusc-la-38-de-ani-celebrata-de-google-19675907>

²³ *Ibidem*, p. 133.

²⁴ Ștefan Fircă, *Imaginile/ Imaginea lui Mihail Sebastian azi în „Philologica Jassyensia”*, an XII, nr. 2 (24), 2016, p. 87

CĂTRE EUROPA. DIALOG CULTURAL ÎN PERIOADA VECHE

Prof. Raluca-Elena MANEA

Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara

În această parte a Europei, un Ev Mediu târziu, în care răzbat ecouri umaniste, își construiește povești care adesea rămân neștiute. Sorin Antohi încheie „Civitas imaginalis” cu un capitol care concentrează destinul omului de cultură care aspiră la un loc în familia umaniștilor europeni. E fascinația marginalului spre centru, setea de a traversa distanțele culturale. Este un prim moment în care cultura românească intră în dialog cu marea cultură europeană.

Nicolaus Olahus este descendent al surorii lui Iancu de Hunedoara. Tatăl acestuia, Ștefan Olahus, a copilărit la Sibiu, apoi a intrat în slujba regelui Matei Corvin. Este numit primar al Orăștiei, iar mai apoi prefect al salinelor din Transilvania. În acest context, Nicolaus Olahus primește o educație aleasă la școala capitulară din Oradea, una dintre primele centre ale Umanismului în spațiul estic. Programa școlii era construită după modelul apusean, scopul fiind formarea viitorilor diplomați. Devenind secretar al episcopului de Pecs, a avut prilejul să se dedice studiilor și bisericii. A tradus din istoricii și poeții latini și elini, a scris el însuși poezii apreciate de contemporani.

În contextul invadării Ungariei de către turci, a fost rechemat la curtea lui Ludovic al II-lea. Momentul istoric i-a fost favorabil, devenind omul de afaceri, diplomatul de care avea nevoie Maria de Habsburg, în timpul în care soțul acesteia lupta contra otomanilor. În urma înfrângerii suferite de Ungaria, Maria de Habsburg pleacă într-o lungă pribegie europeană, avându-l alături doar pe Nicolaus Olahus. Maria este numită de vărul său, Carol Quintul, regentă în Țările de Jos. Omul de cultură român devenise deja un nume cunoscut în cancelariile europene după ce a luat cuvântul, cerându-le împăraților și prinților germani să facă o alianță împotriva turcilor.

Alteritatea e prinsă în aceleași sentimente care traversează timpul. Gândurile, atitudinea, valorile lui Nicolaus Olahus sunt ale intelectualului care aparține unei culturi periferice. La început, se acomodează cu greutate unei lumi ostile, deși tânjește să stea la masa culturii europene. Ajuns într-un spațiu cultural în care circulau intens ideile filosofice ale Umanismului, se gândește cu dor la întoarcerea în patrie, după cum notează Corneliu Albu, în prefața volumului de corespondență a lui Nicolaus Olahus: „ aici toate drumurile sunt închise, încât nu știi cu ce talente și cu ce virtuți poți să scoți la cale și să-ți asiguri o viață liniștită”²⁵ „numai libertatea și prietenia oamenilor învățați mă atrag în oarecare măsură, dar libertatea cea mai mare o voi avea în patrie. Căci nu sunt om ambițios și mă mulțumesc cu puțin.”²⁶ Intelectualul care poartă cu sine amprenta marginalității devine un nume cunoscut în lumea științifică europeană, ce întreține corespondență cu personalitățile timpului: papa Clement al VII-lea, regi, principii, diplomați, istorici, scriitori, medici, avându-i ca model în epistolarul diplomatic și personal pe Papa Pius al II-lea și pe Erasmus din Rotterdam.

De o extraordinară valoare științifică și literară, corespondența lui Nicolae Olahus nu a fost pusă în valoare decât la finalul secolului al XIX-lea, fiind păstrată până atunci în arhiva prințului

²⁵ Nicolaus Olahus, *Corespondență cu umaniști batavi și flamanzi*, Editura Minerva, București, 1974, p. XI.

²⁶ *Ibidem*, p. XII.

Esterházy. Toate scrisorile sunt redactate în latină. Cele mai multe scrisori au fost concepute în perioada refugiului în Țările de Jos, multe tratează teme literare și filosofice, multe dovedesc abilitățile sale politice și diplomatice, care l-au ajutat să se impună ca prieten, om de încredere al monarhilor europeni. Ca dominantă a discursului său politic, se evidențiază apelul la unitate și la lupta comună a țărilor europene împotriva pericolului turcesc și apărarea catolicismului.

Ne vom opri asupra corespondenței cu Desiderius Erasmus, cunoscut ulterior ca Erasmus din Rotterdam. În prefața volumului de corespondență pe care îl coordonează, Corneliu Albu fixează locul lui Nicolaus Olahus în vocile umanismului european: „Când a pășit pe teritoriul Țărilor de Jos, Nicolaus Olahus era mai cunoscut acolo decât regenta pe care o însoțea. Într-adevăr, pe plan politic și diplomatic, se impusese atenției celor puternici în cursul dezbaterilor dietei convocate de Carol Quintul la Ausburg în 1530. Prestigiul lui era mare mai cu seamă în lumea oamenilor de știință, a literaților, a tuturor umaniștilor. Aceasta s-a datorat faptului că la prima scrisoare trimisă lui Erasmus la 1 iulie 1530, răspunsul i-a venit în numai șapte zile, deși distanța de la Friburg la Ausburg este apreciabilă, iar mijloacele de circulație erau atunci rudimentare.”²⁷

Prima scrisoare, trimisă din Ausburg, în 1 iulie 1530, elogiază, în numele reginei și în cel propriu, lucrarea lui Erasmus, *Despre văduva creștină*, în scrisoare menționându-se că însăși regina i-a scris învățatului, dăruindu-i și un pocal de aur, ca semn al aprecierii sale.

Olahus insistă asupra necesității ca Erasmus să fie prezent în Ausburg, ca apărător al catolicismului și al supremației papale în contextul ofensivei direcțiilor reformatoare. O frumoasă relație discipol – maestru se țese în rândurile primei scrisori, povestea unei întâlniri admirabile care nu se va împlini, ca *mise-en-abyme* al culturii noastre: „Deși tu nu m-ai văzut niciodată la față, îmi ești atât de drag și atât de bine cunoscut din cărțile tale, pe care le țin ore întregi în mâinile mele, citind fără întrerupere, încât cel puțin în această privință, nu m-aș putea socoti nedreptățit, chiar dacă mă compar cu cei care trăiesc zilnic cu tine și se bucură de fermecătoarea ta companie.”²⁸

La doar șapte zile distanță, Erasmus din Rotterdam îi scrie „umanismului Nicolaus”, asigurându-l că numele său este înscris între cei aleși. Marele cărturar îi mărturisește că este slăbit de boală, de aceea îi scrie puțin, mulțumindu-i, în același timp, pentru pocalul trimis cadou de către regina Maria.

Un alt răspuns memorabil al lui Erasmus este cuprins în ampla scrisoare datată în 9 octombrie, care conturează acea Patrie a umaniștilor, Cetatea ideală. Spirite înrudite se regăsesc întru idei: „Din existența acestor câteva spirite sincere și cinstite mi se înfiripă speranța că odată și odată tot se va închegea mult râvnita generație de aur a muritorilor”.²⁹ Cu inspirație, Erasmus transformă cadoul simbolic pe care i-l trimisese Nicolaus Olahus, o lingură și o furculiță, într-o invitație, într-un loc rezervat la masa culturii europene: „Tot așa mi-au făcut plăcere lingura și furculița pe care mi le-ai trimis, desigur, cu gândul că –l voi avea astfel comesean pe dragul meu Nicolaus și că voi putea spune totdeauna dragilor mei prieteni: acesta este iubitul meu Olahus, câtă vreme soarta ne va refuza bucuria de a conviețui.”³⁰

Nicolaus transmite și importante informații politice, precum atacul turcilor în Ungaria, în urma căruia au fost capturați 15000 de bărbați și trimiși prizonieri și reiterează chemarea la unitate europeană, creștină, împotriva pericolului turcesc. Multe aspecte ce definesc o prietenie apar în

²⁷ *Ibidem*, p. XVI.

²⁸ *Ibidem*, p. 91.

²⁹ *Ibidem*, p. 94.

³⁰ *Ibidem*, p. 95.

schimbul epistolar: solicitarea intervenției pentru un prieten al lui Erasmus ce dorește că între în serviciile reginei, povara bolilor, disputele religioase ale timpului, insistența cu care Nicolaus îi propune să se întoarcă în patria sa, receptarea cărților lui Erasmus.

În mai multe scrisori, Erasmus îi cere lui Nicolaus să-i faciliteze întoarcerea onorabilă în țara sa, nu ca un exilat, ci ca om de cultură solicitat de patrie, mai mult, îl anunță că nu i-au fost plătite de către împărat pensia și drepturile pentru cărțile publicate. Cu diplomație, Nicolau Olahus găsește prilejul de a-l ajuta, însă Erasmus amână mereu întoarcerea acasă. Discursul epistolar accesează frecvent această temă, a dorinței lui Erasmus de a se întoarce acasă, dorință dublată de amânarea împlinirii ei. Atâta timp cât se bucură de privilegiul de a fi om de încredere al reginei Maria, regentă a Țărilor de Jos, Nicolaus Olahus face apel la toată influența de care se bucură pentru a-l ajuta pe Erasmus din Rotterdam. Relația de prietenie îi permite chiar să-l mustre pentru lipsa de fermitate în urmarea dorinței de a se întoarce în patrie: „Problema cea mai importantă în scrisorile noastre era că, dacă ai dori să te întorci acasă, ar trebui să ne comunicai intenția ta mai deschis; pe cât ne va sta în putință, și el, și eu vom purta de grijă să ai aici, lângă regină, o situație de care să fii mulțumit.[...] Dar ce să te mai deranjez cu răspunsul, când vicarul aceluiași Panormitanus, care este din Besançon, sosind aici zilele acestea, a spus că a aflat ca lucru sigur că tu și de la împărat și de la regele Ferdinand ai scrisori către cetățenii din acel oraș ca să te primească acolo, unde ai vrea acum să te muți. Dacă este adevărat, tu ce altceva faci, decât să nu-ți mai revezi niciodată patria și cetățenii de aici? De unde această schimbare neașteptată? Poate că lăcomia după vinul Burgund mi te-a răpit?”³¹

Într-unul dintre răspunsurile sale, Erasmus motivează amânarea deciziei de a se întoarce în patrie, prin dorința sa de a se dedica literaturii, într-un spațiu care să îi asigure o viață decentă. Marele umanist enumeră invitațiile pe care le-a primit de la principii europeni și rentele care i-ar fi asigurat posibilitatea de a se dedica scrisului. Plecarea lui Erasmus din Germania este însă cauzată de sarcina dată de împărat, de a se ocupa de „problema luterană”, problemă spinoasă, care i-ar fi adus antipatii și l-ar fi obligat la unele compromisuri.

Suntem în vara lui 1533, Nicolaus Olahus îi scrie din Bruxelles, asigurându-l pe Erasmus că este dorit de conducători, iubit, așteptat, că i se pregătește deja o locuință, astfel încât întoarcerea acasă nu mai trebuie amânată, și desigur, se bucură de prilejul de a se întâlni. La începutul lui 1534, Erasmus este tot în Friburg, în aceeași ipostază ambivalentă: neputând să se despartă de privilegiile din Friburg, dorind să mențină relația de prietenie și sprijinul lui Nicolaus Olahus.

Principiile puternice de la care nu se abate, sprijinul nemijlocit răzbat din scrisoarea lui Olahus, care își permite să îi atragă atenția lui Erasmus: „Dacă ai devenit atât de fricos și dacă vei continua să stăruie în această frică, nu-mi va fi ușor să te scap de ea. Și, totuși, eu nu văd de ce anume trebuie să te temi atât de mult. Dacă te temi de defăimările oamenilor din vremea noastră, să știi că de asta nu poți scăpa nici tu, nici alții, toată viața. [...] Pentru serviciul pe care ți-l fac și despre care îmi scrii, nu-ți cer în schimb nimic altceva, decât mărturia dragostei tale pentru mine și să-l iubești pe Olahus al tău.”³²

Există, în schimbul acesta epistolar dintre Nicolaus Olahus și Erasmus din Rotterdam, o direcție utopică ce depășește sfera socialului și a politicului, pentru a trece în sfera simbolului, a culturii. Nevoia unui dialog cultural este definitivă pentru intelectualul de la marginea Europei,

³¹ *Ididem*, p. 118.

³² *Ibidem*, p. 137.

care știe că este îndreptățit să stea alături de marile nume ale Umanismului european. În acest sens, Sorin Antohi documentează situația specifică a Principatelor: „Dacă din punct de vedere politic, Principatele nu au fost niciodată excluse din Europa, accesul românilor la valorile reale ale culturii și ale societății a fost limitat.”³³

Să nu uităm de tacâmurile pe care Olahus i le-a trimis cadou lui Erasmus la începutul celor patru ani de corespondență, tacâmuri care, spunea celebrul umanist, îi vor păstra mereu un loc, la masa sa, omului de cultură valah. Cu visul acestei participări s-a hrănit cultura românească, de la complexul lui Nicolae Milescu Spătarul, la Dinicu Golescu, la generația pașoptistă. În ultimul capitol al studiilor asupra cetăților imaginare ale utopiei, Sorin Antohi creionează orizontul cultural românesc raportat la modelul european: „Ți se pare că dincolo de cețuri te așteaptă acțiunea, te-ai săturat de regimul marginalizator al purelor virtualități, al proiectelor de înfrângeri. Ce paradoxală atracție pentru rezistența ta la schimbare, pentru refugiul tău în fatalism și pasivitate! Dintr-o dată arzi de nerăbdare să capeți o calitate - cât de incertă –pe care să o împarți cu puținele modele prestigioase, pe care le admiri chiar și atunci când le ferestruiești neiertător soclurile.”³⁴

Este corespondența lui Olahus o primă rezonare sincronizată a culturii noastre cu Umanismul european? Căci omul de cultură valah își face simțită prezența la banchetul politic și literar al timpului, este în contact indirect cu reformele religioase, cu cei mai influenți oameni, cu opere cele mai importante. Sau tacâmurile trimise lui Erasmus din Rotterdam au fost și sunt inutile, căci participarea noastră rămâne o intenție, o direcție utopică: „Nu schimbul de scrisori și trimiterea tacâmurilor importă, ci eventualul *complex Olahus* care s-ar putea întrezări: absența valahă de la cina inițiativă (totemică?) nu s-a transformat cu vremea într-o inhibiție esențială a dialogului cu alteritatea apuseană? Nu cumva găsim urmele acestei inhibiții în chiar zilele noastre, când cei mai norocoși răscolesc ruinurile ospățului de la care am absentat (motivată?), dar nu pot spune cu toată gura urmașilor gurmanzilor filosofi: *mon semblable, mon frère?*”³⁵

Bibliografie:

Antohi, Sorin, *Civitas imaginalis, Istorie și utopie în cultura română*, Iași, Editura Polirom, 1999;
Olahus, Nicolaus, *Corespondență cu umaniști batavi și flamanzi*, București, Editura Minerva, 1974.

³³ Sorin Antohi, *Civitas imaginalis, Istorie și utopie în cultura română*, Iași, Editura Polirom, 1999, p. 26.

³⁴ *Ibidem*, p. 326.

³⁵ *Ibidem*, p. 329.

PERIPLU UMANISTIC. GRECIA

Prof. Raluca-Elena MANEA

Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara

Ca parte a discursului diaristic, jurnalul de călătorie generează un paradox: dacă jurnalul, ca specia a genurilor biograficului, este centrat pe interioritate, jurnalul de călătorie pare a oglindi lumea pe care o străbat autorii, exterioritatea dublată de reflecție. Așadar, potrivit clasificării realizate de Gusdorf, jurnalele de călătorie aparțin categoriei jurnalelor exterioare, cele în care lumea contează mai mult decât individul.

O caracteristică a discursului diaristic în acest tip de jurnal este caracterul fragmentar, scriitorul notează aspecte ale realității percepute din prisma alterității, pe care le confruntă cu un dublu construct cultural: cel mediat cultural- călătoriile literare care preced orice călătorie reală - și cel identitar, pentru că scriitorul călător e parte a unui spațiu identitar și imagologic. Cu nuanțe aporeice, Noica ne îndemna „să uităm de noi înșine și să ne amintim de noi”.

Angelo Mitchievici încadrează scriitorul român care călătorește după 1945 în categoria alegoristului, pentru care voiajul constituie un pretext de investigație critică a propriei culturi, a propriei identități, înzestrat cu un complex al admirației. „El se deplasează dinspre margine spre centru, pentru a obține o mai bună definiție a umanității, dar și o cunoaștere de sine prin raport cu modelul instituit. [...] Există și un călător care nu se descentrează niciodată, care face din experiența alterității un instrument de autocentrare polemică.”³⁶

Jurnalele de călătorie selectate aparțin unor importanți oameni de cultură, intelectuali români care se circumscriu unui spațiu cultural apreciat drept periferic, dintr-un moment istoric nefast, așadar direcțiile de călătorie sunt „spre centru” sau „dincolo de cunoscut”. Diariștii întreprind „călătorii admirative” În „*Jurnal parizian*”, Eugen Simion trăiește metafora Parisului din perspectiva intelectualului din estul Europei, care accede la un spațiu cultural refuzat până atunci. Într-o manieră poetic-livrescă ce devine amprentă a stilului lui Octavian Paler, „*Caminante*” propune cititorului un Mexic în care urmele civilizației aztece transpar în fiesta, care cristalizează mitologia, fascinația pentru timp și moarte, destinul, melancolia. Călătorind, Zoe Dumitrescu Bușulenga acoperă cu propria-i prezență spații geografice, monumente de umanitate și cultură, reconstituind, diacronic și sincron, o Europă profundă, în care vocile identitare se armonizează, se completează.

Perspectiva Zoei Dumitrescu Bușulenga este asupra spațiului cultural european este cea a profesorului de literatură comparată de formație renașcentistă, care, după cum mărturisește în prefața jurnalului său de călătorie „*Periplu umanistic*”, devine călător la o vârstă mai înaintată, ceea ce produce o expansiunea a impresiei proaspete a locurilor în direcția unor viziuni vechi, interioare ori livresci. Spațiile pe care le cuprinde în jurnal compun „o unitate de fond european”, care însă o corectă situare identitară în cultură: „*căci scopul unei călătorii bine făcute și adânc înțelese este acela de a te întoarce acasă mai bun, mai înțelept, mai deschis spre orizontul fără sfârșit al umanității*”.³⁷

³⁶ Angelo Mitchievici, *Umbrele paradisului*, [în] Scriitori români și francezi în Uniunea Sovietică, Prefață de Vladimir Tismăneanu, Humanitas, București, 2011, p. 45.

³⁷ Zoe Dumitrescu Bușulenga, *Periplu umanistic*, București, Editura Sport-Turism, 1980, p. 6.

Călătoriile cu rol de cunoaștere și sens cathartic pe care le ipostaziază diarista au ca punct de plecare spațiul Eladei, dublu valorizat: spațiu ce condensează influența culturală asiatică și egipteană și spațiu matrice al modului european de a ființa. Primul popas în lumea Greciei îl reprezintă Creta, leagăn al civilizației minoice. Cretanii, subliniează diarista, „*au trăit în frumusețe și bucurie, în lumina de basm a miturilor*”.³⁸ Primul reper cretan este Labirintul, Zoe Dumitrescu Bușulenga desfășurând firul Ariandei spre straturi succesive ale mitului. Minos e fiul Europei, cel mai drept dintre regi. Într-un prim nivel de sens, regele e pedepsit de Poseidon, care o vrăjește pe soția acestuia, Parsiphae de un taur alb. Minotaurul, rod al acestei legături, e închis în Labirintul construit de Dedalos, cel care concepe și soluția salvării – ghemul magic pe care i-l oferă Ariadnei. Sau, pe un alt palier interpretativ, mitul sugerează unirea ritualică între Parsiphae, marea preoteasă lunară și Minos, ce poartă o mască ritualică. Și itinerarul se deplasează spre Dedalos, prototip al artistului – om de știință și magician care trasează o direcție ascendentă devenirii Eladei, de la monștrii teratomorfi la fascinația zborului, de la dionisiac spre domnia apolinicului, a rațiunii.

Omul de litere cristalizează un Cnossos livresc, al lui Nikos Kazantzakis, Henry Miller și Borges un Cnossos turistic, cu piețe publice și peisaje aride, cu biserici și muzee sub semnul dublei securi ocrotitoare.

Din Labirint, urmând lumina apolinică, diarista face un popas în cetatea Thebei, pentru a ajunge la Delphi, centru al lumii și poartă a cosmosului.

Tot ce definește spațiul cultural al Greciei poartă măsura simetriei, a frumuseții, „o lume ce modela ființa umană în egală măsură prin adevăr, moralitate, și frumusețe.”³⁹ Fețele *Kalokagathiei*.

Athena generează un sentiment de recunoaștere identitară, în capitala elenă recunoaște atmosfera de forfotă guralivă, de sociabilitate, de ospitalitate din București. Grecia modernă este tributară culturii *agorei*. Grecul modern estompează granițele dintre identitate și alteritate, prin filoxenie. Muzica Greciei, exprimată de liră și fluier, conturează apollinicul și dionisiacul, direcții identitare culturale. Iar ritmul horei statornicit de Dedal în Creta leagă și astăzi culturile ce aparțin spațiului tracic atemporal, „cerc figurând poate în chip magic operația cosmicizării printr-o mișcare ritmică”.⁴⁰ Parte din identitatea Greciei, dansul și costumele populare sunt practice prin care omul modern accesează ritmurile simbolice ale apollinicului.

În Athena, spre Acropole, sub semnul zeiței fecioare, arta, filosofia și mitul democrației împlinesc spiritul grec. Un alt călător român, academicianul Al. Rosetti, trăiește aceeași stare de admirație de necuprins în cuvinte.

Desprins din mit ca ultim popas al lui Oedip, Daphni e locul în care s-a născut Sofocle. Un traseu construit în jurul marilor modele culturale o conduce spre Eleusis, topos al misterelor eleusine.

Ieșirea din Grecia este o întoarcere spre prezent. Înghețata, cafenele, prăvăliile, cartierele comerciale, turiștii care petrec noaptea în localuri sunt tot Grecia, o parte a Greciei în care se simte acasă turistul din Tracia noastră.

³⁸ *Ibidem*, p. 11.

³⁹ *Ibidem*, p. 26.

⁴⁰ Zoe Dumitrescu Bușulenga, *Periplu umanistic*, București, Editura Sport-Turism, 1980, p. 30.

PERIPLU UMANISTIC. ITALIA

Prof. Raluca-Elena MANEA
Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara

Un al doilea popas al Zoei Dumitrescu- Buşulenga e recuperator, integrator. Pentru orice călător, o călătorie în Italia e echivalentul unei aventuri de cunoaştere, însă pentru călătorul român, Italia este a doua Patrie, oferind diaristului sensul unei reaşezări matriciale. Autoarea identifică un ceremonial al călătoriei, ale cărui momente fundamentale sunt: „1) atracţia, 2) recunoaşterea, 3) liniştirea sau bucuria, şi care alcătuiesc adâncă experienţă interioară a voiajului italian. Într-adevăr, un moment premergător, al atracţiei, se constituie într-un proces unic de relaţie între orice european şi Italia.”⁴¹

Pe lângă atracţie, în călătoria italiană se conturează cel mai frumos identitarul românesc: „Cu atât mai mult pentru români, neo-latinii singulari şi singurateci de la extremitatea orientală a României, atracţia Romei ca centru a derivate dintr-o ascunsă nostalgie a originilor şi a operat în sufletul românesc, în toată istoria noastră, ca un fel de nevoie ontologică şi de spirit. Şi-am putea lua drept pildă pe Ovidiu, marele exilat la Pontul Euxin, ca paradigmă dramatică a acestui dor italic.”⁴²

Etapă atracţiei este împlinită de voiajurile imaginare în Italia, care înglobează reperi culturale şi reperi turistice precum porumbelii din piaţa San Marco sau schimbarea gărzii papale.

Italia fascinează prin artă, muzică, literatură, *etapa aşteptării* întâlnirii cu Italia arhetipală începe în copilărie, prin suprapunerea imaginii mamei cu Beata Beatrix sau prin fotografiile viu colorate ce înfăţişau Vezuviul.

Recunoaşterea se produce la Veneţia, topos marin, şi provoacă un adevărat şoc. La Veneţia, prezenţa mării, arhitectura, arta care transpare în fiecare piatră şi fiecare vers declanşează un sentiment de transfigurare, de participare la cultură şi de obligaţie etică de a îl perpetua: „Căci eşti în fiecare clipă constrâns la opţiuni pe toate nivelurile în acea Italie suprasaturată de frumuseţe, ca şi cum tu însuşi ai fi implicat şi răspunzător în constituirea scării de valori adevărate.”⁴³

Italia este spaţiul pe care diaristul român îl percepe în multiplele sale coordonate: reîntoarcere la origini, aşezare în orizontul culturii greco-latine, recuperarea Renaşterii.

Linia de forţă a Veneţiei începe cu Piazza San Marco, continuă cu Palatul Dogilor şi se împlineşte în Basilica San Marco, însă Veneţia în întregime este un construct cultural: „Căci n-a rămas colţ fără intervenţia unei mâini de meşter mare, arhitect, sculptor ori pictor (şi mozaicurile mai târzii au fost făcute după cartoanele artiştilor celor mai notorii).”⁴⁴ Relevantă pentru acest spaţiu cultural este imaginea Înălţării.

Manifestările artei moderne în acest spaţiu idealizat o determină pe Zoe Dumitrescu-Buşulenga să se reevalueze, să îşi ajusteze sensibilitatea estică. Relevantă este rememorarea impresiilor după vizitarea unei expoziţii de artă contemporană: „Alături, un sculptor năstruşnic umpluse o sală întregă cu „opere de artă” din plane demolate. Un fel de cavou din cuşa pianului sugera o carcasă umană: un picior scurt şi gros (din cele trei ale pianului) se alătura unuia subţire (

⁴¹ /Zoe Dumitrescu Buşulenga, *Periplu umanistic*, Bucureşti, Editura Sport-Turism, 1980, p. 65.

⁴² *Ibidem*, p. 66.

⁴³ *Ibidem*, p. 68.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 76

stinghia care susține capacul), viscerele erau coardele desfăcute și încurcate, clapele se înșirau în chip de dinți. Fără comentarii! [...] Nu sunt spengleriană, dar luni de zile, ca un coșmar, am purtat în mine imaginea aceea cu spaimă pentru viitorul culturii europene. [...] Din fericire, arta modernă are totuși în față modelul perfecțiunii clasice, spiritualizate până la esență, a lui Brîncuși, care cheamă mereu spre ordine și echilibru, dincolo de modele trecătoare și deprimante lăsate de artiști cu concepție îndoielnică și execuție vădit lipsită de har.”⁴⁵

Idelizarea și esențializarea realității, armonia și echilibrul formei devin direcțiile prin care între sculptura românească se raportează identitar la patrimoniul italian. Perspectiva diaristei în periplul italian pune în valoare bagajul cultural, structura sa morală și intelectuală.

Sufletul românesc vibrează la în sonetul eminescian *Veneția*, recitat simbolic în deschiderea simpozionului oragnizat de fundația Cini. Este, poate, cel mai frumos fragment în care identitarul românesc, sub forma poeziei eminesciene, este celebrat de mari nume ale patrimoniului filologic european, sub semnul fidelității superioare față de valorile culturale. Rosa del Conte și Angelo Monteverdi au organizat și patronat manifestarea. Poet român și universal, Eminescu fascinează publicul contemporan: „Dar mai presus de orice, edificatoare a fost așezarea neconținută a poetului nostru național în perspectiva comparatistă, aceea care descoperă afinitățile și filiațiile între operele notabile ale lumii, omologând valorile și stabilind ierarhia lor certă. [...] A fost într-adevăr, în actul de cultură săvârșit la Veneția, în insula San Giorgio Maggiore, o definitivă judecată de valoare care a emoționat pe cercetătorii și admiratorii lui Eminescu de pretutindeni și pentru care suntem și azi plini de grațitudine față de Italia prietenă.”⁴⁶

Veritabilă stare estetică, Veneția are conturul diafan și fragilitatea unui vis, ce nu poate fi suprapus cu amintirea lui.

O altfel de vibrație produce Asissi, pe care Zoe Dumitrescu Bușulenga îl asociază unei întâlniri fundamentale, ca loc ce amprentează adânc, uman, întreaga gândire creștină.

Orașul- metaforă a Renașterii rămâne Florența, unde arhitectura, muzica, sculptura și pictura sunt cristelizate prin personalitatea lui Lorenzo de Medici, infuzate de ideile filosofice răspândite cu pasiune. Relevantă ni se pare meditația generată de contemplarea picturii *Nașterea Venerei*, aflată la Galeria Uffizzi, adevărată alegorie a spiritului florentin: „Alegoria filosofică se manifestă și aici ca fundal filosofic. Pentru ca Venus să se nască, marea a trebuit să fie fecundată de Saturn, ceea ce în gândirea ezotericilor platonizanți florentini însemna fecundarea umanității de către zei prin geneza simțământului frumuseții în sufletul omenesc.”⁴⁷

Deși parcursul florentin atinge reperele turistice ale oricărui călător, discursul diaristei se compune pe game superioare, jucându-se subtil cu timpul, cu spațiul, iar îndepărtarea de Ithaca favorizează cunoașterea complexă a alterității interioare și exterioare.

În imaginea grandioasă a Florenței, efect al titanismului Renașterii, se înscriu personalitățile a două modele: Lorenzo Magnificul și Michelangelo Buonarroti și relația lor hotărâtoare în plan artistic. Pagini magnifice realizează Zoe Dumitrescu –Bușulenga, descriind *Madona cu scara*, *Lupta centaurilor cu lapiții*, *Bachus*, *David*, cele șase statui care străjuiesc mormântul lui Lorenzo de Medici. Și uimitoarea *Pietà* din Dom, operă care aparține ultimei perioade a artsitului, contrapunct târziu, dramatic, al *Pietei* din Vatican, cu un presupus autoportret: „Lumânările unui sfeșnic înalt aruncau lumini tremurătoare pe un grup statuar. Am distins cu greu la început liniile

⁴⁵ *Ibidem*, p. 81.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 87.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 108.

compoziției în care se amestecau, parcă nediferențiat, capete, trupuri, falduri. Pe rând însă au prins să se arate tot sensuri coborâtoare, neîndoioase semne ale durerii. [...] În colț, capul tânăr de o frumusețe aproape nefirescă, al celui jertfit. Lipită de el, fața mamei are, printr-un modelaj abia sugerat care lasă să se vadă scrijelitura stângace a daltei dureroasă pe marmură, stilizarea vagă a unei măști. Deasupra figurii centrale, altă mască a suferinței, chipul lui Iosif. Ochii lui nu privesc la cel mort, dar fața lui bărboasă, nasul turtit care trădează auto-portretul lui Michelangelo, privirea de o tristețe fără margini concentrează tot plânsul interior al celui care asistă la moartea zeului, la sacrificiul fiului omului. Și lacrimile nevărsate ale acestei dureri trec în noi și ea se face durerea noastră.”⁴⁸

Etapa iluminării ca parte și sens ale călătoriei este aprinsă de spațiul Romei. Sentimentul de „un alt doilea acasă”, de tărâm al făgăduinței se declanșează brusc, dublat de ecoul identitar: „mă simțeam ca țăranul de la Dunăre (vorba lui Vintilă Horia), ca badea Cîrțan revenit la matcă.”⁴⁹ În această Divină Comedie, diarista o are drept însoțitor pe profesoara Rosa del Conte, titulara catedrei de limba și literatura română de la Universitatea din Roma. O altă parte a Romei este parcursă alături de familia pictorului Ion Nicodim. Alteritatea se topește în vecinătate și identitate, prin exemplarea inițiativă a lui Vasile Pîrvan care a sprijinit înființarea școlii române în Italia, din 1922.

Pașii străbat Colosseumul, Forul Traian, Columna, arcuri de triumf, ochii privesc pinii negri ai Romei care o apără de agresiunile prezentului. Dincolo de orice identitate, Roma rămâne cetatea eternă, patria artei. Și aleile cimitirului protestant păstrează bio-bibliografii europene: John Keats, Shelley. Oprirea la marginea vieții, în preajma eternității, generează un moment de reflecție pe tema călătoriei definită drept căutare, chestionare, luare în posesie a unui spațiu: „Niciun loc din lume nu poate fi luat în posesie spirituală dacă nu e umblat cu piciorul. Ca să spui că-l cunoști, trebuie să fi avut propriile tale trasee, urmărite, bătute, știute pe dinafară, revăzute limpede cu ochii închiși. Numai pe ele îți refaci amintirile, numai pe ele te sprijini în impresiile tale intime, în judecățile mai personale pe care încerci să le emiți.”⁵⁰

Cheia de boltă a acestei călătorii arhetipale o reprezintă Basilica San Pietro. Sentimentul pe care îl încearcă este de emoție copleșitoare, cathartică, transfiguratoare. *Pietà* din tinerețe dezvăluie pathosul forței genului și demiurgice ritmuri creatoare. Perspectiva diaristei acumulează evlavie, înălțimea spiritului, simțământul creștin autentic într-o descriere ce devine o tulburătoare confesiune de credință, de dedicare. Emoția crește exponențial în fața stanzelor lui Rafael și atinge apogeul în Capela Sixtină: „Ea nu oferă spectacolul unei opulențe somptuoase; ea nu te înalță, nu te înseninează, nu-ți prilejuiește extazuri. După ce-i privești îndelung tavanul și peretele dinspre altar, începi să te simți păscut de cataclisme interioare, de seisme al căror sfârșit îl bănuiești înfricoșat. Ce te face să suportți fără să explodezi atât înnebunitoarea traducere în ordinea vizuală a Facerii, a Genezei cât și cea a Judecății de Apoi, este în primul rând anecdotică pe care o cauți ca pe o salvare. [...] Dar acolo unde linia se întrerupe, prăbușirea se produce. Pe peretele altarului, lumea e judecată. Și o cascadă de trupuri cad, ca o cascadă de vaiete de jale, ca un vaier universal. Se sparge zmalțul albastru al cerului sub greutatea trupurilor aruncate în abis de un titan mâniaș. Sfinții nu mai sunt sfinți, demonii nu mai sunt demoni. Toate personagiile sunt adânc și dureros umane. Pe măsura

⁴⁸ *Ibidem*, p. 119.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 137

⁵⁰ *Ibidem*, p. 147

omului sunt și durerea și fericirea, amândouă confundându-se la Michelangelo cu gravitatea. Și sfârșitul e pe măsura începutului: grandios și trist.”⁵¹

Chiar dacă o călătorie prin cultură presupune o revenire la prezent, vocea diaristei știe să construiască într-un tot convergent epocile care se succed, care strâng binele și răul, frumosul și urâtul, arta și istoria. O călătorie autentică produce o transformare interioară, o convertire. Procesul miraculos al întâlnirilor admirabile are funcția taumaturgică de a metamorfoza. Roma, caput mundi!

EVALUAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA ȘCOLARUL MIC PRIN UTILIZAREA METODEI PROIECTULUI

Prof. Tatiana ATITIENEI
Școala Gimnazială Nr. 8, Suceava

În viziunea tradițională, evaluarea elevilor în cadrul unei discipline cuantifică doar cunoștințele, priceperile și deprinderile specifice acelei discipline. Abordarea de tip integrat a conținuturilor învățării la clasele primare necesită evaluări alternative ale elevilor. O metodă alternativă de evaluare, frecvent folosită, ce se pretează la clasele primare este *Proiectul*.

Proiectul reprezintă o tehnică modernă de evaluare a rezultatelor elevilor prin intermediul unei abordări interdisciplinare, pluridisciplinare, transdisciplinare și multidisciplinare. Această metodă este folosită atât la disciplinele care cuprind cea mai mare parte din timpul alocat studiului la școală, Limba și literatura română și Matematică și explorarea mediului, cât și celorlalte discipline mai defavorizate ca timp, dar importante pentru achizițiile în ceea ce privește cultura generală a unei persoane: Istorie, Geografie, Educație civică, Educație plastică, Educație muzicală etc. Pentru disciplinele din a doua categorie, metoda este considerată chiar „salvatoare” în actul de predare-învățare-evaluare, datorită limitării lor la durata de 1 oră săptămânal, un volum bogat de cunoștințe care trebuie însușit și importanța lor pentru alegerea meseriilor în viață.

Deprinderea realizării de proiecte debutează în clasele I-II și se perfecționează în clasele III-IV. Dacă primele proiecte se realizează cu sprijinul total al profesorului, următoarele sunt realizate de către elevi, iar cadrului didactic îi revine doar menirea de coordonator și evaluator. Dintre proiectele realizate amintesc: „Sărbătorile primăverii”, „Povești de Toamnă”, „Crăciunul în Europa”, „Primul meu ierbar”, „Călători și călătorii”, „Mari pictori români” etc.

Utilizând această metodă am constatat că:

- elevii s-au bucurat de munca în echipe și de colaborarea pentru rezolvarea sarcinilor;
- în echipă elevii au avut posibilitatea fiecare să se afirme în funcție de abilitățile proprii;
- s-a manifestat o competiție între echipe pentru realizarea de proiecte originale, complete, complexe;
- elevii au utilizat timpul liber căutând diverse surse bibliografice (cărți, reviste, Internet);
- evaluarea nu a mai fost un stres pentru mulți dintre elevi;

⁵¹ *Ibidem*, p. 151.

-prezentarea rezultatelor în fața colegilor îi ajută la depășirea emoțiilor ce apar în timpul vieții la susținerea unui interviu;

-se pot realiza și proiecte individuale pentru o evaluare mai obiectivă.

Folosirea proiectului ca metodă alternativă de evaluare are ca punct slab consumul mare de timp și uneori o distributivitate prea mare de la ceea ce poate fi utilizat ca informație esențială de bază ce trebuie prezentată și reținută.

Proiectul reprezintă o lucrare scrisă/lucrare practică/planșă/PPT/ ce are la bază o cercetare teoretico-practică amplă și de durată. Realizarea proiectului începe frecvent în clasă, prin definirea și înțelegerea sarcinii de lucru și chiar cu debutul rezolvării acesteia. Poate fi realizat în câteva zile sau mai multe săptămâni, în funcție de alți factori și de colaborarea cu cadrul didactic. Proiectul realizat va fi diseminat apoi în fața clasei/ colegilor, sub forme diverse și apreciat. Evaluarea și autoevaluarea proiectelor este necesară și importantă. În funcție de numărul de elevi care realizează un proiect, el poate fi individual sau în grup/echipă.

Pentru realizarea proiectului se impune parcurgerea a 2 etape:

- a) Colectarea datelor de prelucrare, analiza și interpretarea lor, urmate de investigarea și cercetarea unor acțiuni intelectuale și practice.
- b) Realizarea unui produs final pentru diseminare și evaluare : intelectual sau material.

Pe baza celor două etape se stabilesc concret pașii ce trebuie urmați:

- identificarea domeniului de interes, stabilirea temei și formularea sa operațională;
- explicitarea premiselor inițiale: cadrul teoretic–conceptual, resurse metodologice, coordonatele generale ale cercetării;
- identificarea și selectarea resurselor materiale necesare;
- precizarea elementelor de conținut ale proiectului:

- Pagina de titlu: tema proiectului, numele autorului, școala, perioada în care s-a realizat
- Cuprinsul: titlurile capitolelor și subcapitolelor
- Introducerea- prezentarea cadrului în care se include tema de cercetare
- Dezvoltarea și detalierea elementelor de conținut (capitole, subcapitole) într-un limbaj accesibil, clar
- Concluziile calitative și cantitative sub formă de comentarii critice, analize, interpretări, evaluări, predicții
- Bibliografia
- Anexele: conținutul chestionarelor, al testelor, al fișelor de observație, al portofoliilor; grafice; teste rezolvate; chestionare rezolvate, figuri, tabele.

Evaluarea proiectelor ține cont de criterii clare enunțate în debutul activității, negociate sau nu cu elevii, de natura disciplinei și a temei abordate, de caracteristicile evaluative. Astfel de criterii sunt :a)relevanță, utilitate, aplicabilitate a temei;b) adecvarea și calitatea surselor bibliografice utilizate;relevanța și calitatea materialului realizat; calitatea prezentării orale a proiectului.

Abordarea curriculumului claselor primare în manieră integrată, planificarea conținuturilor și a unităților de învățare având la bază competențele prevăzute în programa școlară, derularea unor proiecte educaționale sau tematice și a unor activități extracurriculare reprezintă câteva din modalitățile practice de abordare didactică care contribuie la formarea și dezvoltarea competențelor specifice și generale, contribuind astfel la conturarea profilului absolventului de clasa a IV-a din perspectiva competențelor cheie de nivel elementar.

Pentru exemplificare, voi prezenta un proiect educațional desfășurat cu elevii clasei a IV, evidențiind activitățile de învățare desfășurate pe parcursul derulării proiectului și competențele cheie la dezvoltarea cărora au contribuit.

PROIECT EDUCAȚIONAL: „Cetăți și castele martore ale evenimentelor istorice”

*Clasa a IV-a

Prin derularea acestui proiect, mi-am dorit să sporesc interesul elevilor față de cultura și specificul nostru național, familiarizarea elevilor cu monumente istorice din diferite zone ale țării, realizând astfel un important act cultural și educativ. Astfel, pe durata unei luni de la finalul anului școlar, am desfășurat activități în cadrul cărora elevii au prezentat informații despre cetățile și castelele țării noastre care pot fi văzute și admirate în timpul vacanțelor: Castelul Bran, Castelul Peleş, Castelul Pelișor, Castelul de la Hunedoara, Castelul Sturdza din Miclăușeni, Castelul Regal de la Săvârșin, Castelul Cantacuzino, Bușteni, Cetatea Făgărașului, Cetatea Sucevei, Cetatea Neamț, Cetatea Râșnov, Cetatea Deva, Cetatea Poenari, Cetatea Alba Carolina etc. .

Am urmărit dezvoltarea competențelor cheie astfel:

1. Competența de comunicare în limba română

- Citirea unor texte în vederea desprinderii informațiilor esențiale legate de tema proiectului;
- Vizionarea unor scurte filmulețe informative;
- Formulare de întrebări și răspunsuri referitoare la materialul audiat, văzut sau citit;
- Discuții pe teme date și exprimarea opiniei în legătură cu informațiile descoperite;
- Participarea la excursii și drumeții la monumente istorice;
- Crearea propriilor povești, poezii, cântece despre cetăți și castele românești și prezentarea lor în cadrul activităților;

2. Competențe de bază de matematică, științe și tehnologie

- Discutând cetăți și castele au adus informații despre dimensiunile acestora și modul lor de proiectare;
- S-a calculat vechimea fiecărei cetăți și a fiecărui castel în funcție de anii de construcție;

3. Competența digitală

- Utilizarea calculatorului, accesarea internetului cu scopul realizării unor prezentări ppt pe teme date, culegerea unor informații, realizarea unor evaluări interactive;
- Utilizarea platformelor și a softurilor educaționale în vederea prezentării într-un mod activ și atractiv a anumitor informații;

4. Competența a învăța să înveți

- Utilizând metode și procedee care să-l implice activ pe elev în procesul de învățare urmărind dezvoltarea gândirii, stimularea creativității, dezvoltarea motivației pentru cunoaștere, acest demers a condus spre formarea unor deprinderi de muncă intelectuală necesare continuării studiului în mod independent;
- Realizarea unor lapbook-uri, a portofoliului „Cetatea Sucevei”, „Castelul Bran”etc. ;

5. Competențe sociale și civice

- dezvoltarea spiritului de echipă, a comunicării și a colaborării între elevi în vederea realizării sarcinilor de grup primite;
- însușirea unor norme și reguli de comportare civilizată într-un castel, muzeu, în vizită, în excursie;
- cultivarea unor trăsături morale și de caracter: patriotismul, respectul, toleranța;

6. Spiritul de inițiativă și de antreprenoriat

- implicarea în organizarea și realizarea unor expoziții cu lucrările realizate în cadrul atelierelor propuse: „Micul Arhitect”, „În lumea culorilor”, „Primul meu castel”;
- organizarea unor excursii și gestionarea eficientă a resurselor materiale;

7. Sensibilizare și exprimare culturală

- vizionarea unor filme, audiții, vizitarea unor expoziții de artă din castele, a unor muzee istorice, a cetăților medievale românești;
- vizitarea unor biblioteci sau librării și observarea organizării spațiului, a standurilor cu carte cu conținut istoric;

Bibliografie:

Suport de curs „CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ primar.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ PRIN ACTIVITĂȚI OUTDOOR

Prof. înv. primar Oltița VORONIUC
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava

EXCURSIE TEMATICĂ – FRUMUSEȚILE ȘI BOGĂȚIILE PATRIEI

DATA ȘI DURATA EXCURSIEI : 23-25 mai

TEMA: SĂ CUNOAȘTEM FRUMUSEȚILE ȘI BOGĂȚIILE PATRIEI -
SURSE ECOLOGICE DE ENERGIE ȘI REZERVAȚII NATURALE-
Parcul Național Ceahlău

ITINERARUL EXCURSIEI: SUCEAVA – FĂLTICENI - POIANA LARGULUI – BICAZ –
CENTRALA ELECTRICĂ „ STEJARUL” – CHEILE BICAZULUI – LACUL ROȘU –
STAȚIUNEA DURĂU –PARCUL NATIONAL CEHLĂU - SUCEAVA

TIPUL EXCURSIEI: Educație ecologică

ARGUMENT:

Calitatea sporită a mediului, reflectată în peisaje bine conservate în rezervații naturale la care se adaugă centralele electrice care produc curentul electric utilizând surse din natură - căderi de apă, valuri, vânt, soarele - constituie elemente de o atractivitate turistică deosebită

Motivele care au determinat alegerea acestui proiect sunt:

- ✓ ochii atenți ai copiilor devin strălucitori de curiozitate și de bucurie când este propusă o excursie sau altă activitate care la oferă posibilitatea de a fi liberi spațial și temporal;
- ✓ nevoia informării corecte a elevilor cu privire la:
 - a) BOGĂȚIILE NATURALE -rolul economic al apei:
 - apa = sursă de energie
 - apa = mijloc de comunicație
 - b) vântul – sursă de energie
- ✓ conștientizarea necesității protejării naturii și a mediului ambiant;
- ✓ formarea unor capacități cognitive interdisciplinare prin îmbinarea noțiunilor de fizică, matematică, literatură, geografie, biologie cu specificul cadrului natural și cu regiunile străbătute;
- ✓ realizarea unor activități din cadrul Proiectului desfășurat în parteneriat

GRUPUL ȚINTĂ :

35 de elevi din clasa a IV-a B care activează în cadrul unor programe internaționale ca: LeAf, U4Energy , Bird Life , Spring day etc

SCOPUL PROIECTULUI:

- ✓ protecție și respect față de natură;
- ✓ cunoașterea unor surse ecologice de energie.

OBIECTIVE GENERALE:

- ✓ dezvoltarea orizontului de cunoaștere prin îmbinarea noțiunilor de fizică, geografie, istorie ,biologie, literatură cu specificul cadrului natural și cu regiunile străbătute;
- ✓ formarea deprinderilor de observare, de sesizare a aspectelor ecologice, de poluare a mediului și cultivare a unei educații ecologice;
- ✓ cultivarea sentimentului de mândrie patriotică prin declanșarea de emoții, aprecieri asupra frumuseților fizice și economice ale teritoriului patriei.

RESURSE:

- ✓ resurse materiale ;finanțări extrabugetare
- ✓ resurse umane implicate: cadre didactice, elevi, părinți.

PREGĂTIREA EXCURSIEI:

- ✓ **Anunțarea excursiei:** cu o lună înainte de data efectuării ei, este anunțată excursia pe care o vor face elevii în cadrul Proiectului **Frumusețile și bogățiile patriei**
- ✓ **Pregătirea elevilor** pentru această excursie se face într-o ședință specială de instructaj, ocazie cu care profesorii coordonatori arată scopul excursiei, obiectivele și traseul cu punctele cele mai importante.
Se precizează materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfășurată (caietele de notițe, creioane, pixuri, aparate de fotografiat).
Elevii sunt însoțiți de 2 cadre didactice.
Se stabilește mijlocul de transport – autocarul
Se constituie 4 grupe de elevi după înclinațiile pe care le au, dar și după preferințele lor, cărora li se stabilesc sarcinile, după cum urmează:

1. Echipa fizicienilor are următoarele sarcini:

- ✓ observarea și identificarea principalelor instalații ale amenajărilor hidroenergetice
- ✓ identificarea principiului de funcționare a centralei hidroelectrice;
- ✓ observarea și identificarea părților componente ale unei centrale eoliene;
- ✓ identificarea principiului de funcționare a centralei eoliene;
- ✓ observarea plutirii bărcilor și vapoarelor; identificarea liniei de plutire - realizarea unor machete: a unei centrale eoliene, a barajului, a unui vapor.

2. Echipa naturaliștilor are următoarele sarcini:

- ✓ urmărirea și semnalarea deșeurilor menajere și de altă natură , depozitate necorespunzător;
- ✓ urmărirea calităților apelor stătătoare și curgătoare;
- ✓ semnalarea zonelor atmosferice încărcate cu fum și noxe;
- ✓ informează colegii asupra importanței PARCULUI NATIONAL CEHLĂU
- ✓ să gândească soluții de stopare și prevenire a poluării apei, solului, aerului;
- ✓ observarea și notarea zonelor de teren despădurite abuziv;
- ✓ să conștientizeze necesitatea unor rezervații naturale;

3. Echipa geografilor are următoarele sarcini:

- ✓ semnalizarea apelor curgătoare și lacurilor;
- ✓ identificarea și a altor rezervații naturale;
- ✓ observarea faunei și florei;
- ✓ identificarea rolului economic al apei:
 - apa = sursă de energie
 - apa = mijloc de comunicație.

4. Echipa iubitorilor de literatură are următoarele sarcini:

- ✓ să valorifice și inter- și transdisciplinar conținutul informațiilor dobândite prin realizarea unor creații literare:
 - a) în proză – eseuri, pagini de jurnal
 - b) în versuri.
 - c) Legende referitoare la Muntele Ceahlău și la Lacul Roșu

EVALUARE :

La finalul proiectului ne propunem:

- realizarea de albume foto;
- CD (prezentări Power Point) cu obiectivele vizitate și importanța acestora;
- realizarea de machete - a unei centrale eoliene încadrată într-o așezare rurală
 - a unui vapor și a unui baraj;
- realizarea unei microsesiuni de referate și comunicări pentru elevi ;
- completarea unui chestionar care se va referi la utilizarea surselor ecologice de energie; poluarea apei, solului, aerului și soluții de stopare și prevenire a acestora; importanța protejării rezervațiilor naturale.



PROIECT DE LECȚIE –SIGURANȚA PE INTERNET

Prof. înv. primar Oltița VORONIUC
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava

Data: 4 martie

Clasa: a IV- a B

Școala Gimnazială nr. 4 Suceava

Durata: 50 minute

Disciplina: Consiliere și orientare

Subiectul lecției: Siguranța pe internet

Tipul lecției: mixtă

Scopul lecției: Conștientizarea și promovarea principiilor unui Internet mai sigur

Competențe specifice urmărite :

- Creșterea gradului de conștientizare privind pericolele mediului online.
- Conștientizarea elevilor în utilizarea sigură și responsabilă a Internetului .

Obiective operaționale :

- O₁ –să recunoască pericolele la care se expun atunci când navighează pe Internet ;
- O₂ - să înțeleagă similitudinea între regulile de siguranță în viața reală și cea din mediul online ;
- O₃ – să identifice mijloace și strategii pentru a se proteja atunci când navighează pe internet ;
- O₄ – să-și însușească moduri de reacție adecvate la situații în care sunt victimele unor amenințări online;

Metode de învățământ: brainstorming, conversația, explicația, jocul didactic, turul galeriei;

Mijloace de învățământ : videoproiector, tablă magnetică, panouri, fișe, planșe, jetoane, markere;

Locul de desfășurare: Sala de clasă

Momentele lecției	Timp alocat	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Resurse procedurale		Resurse materiale
				Metode și procedee	Forme de org.	
1.Moment organizatoric	2 min	Pregătește materialele necesare lecției. Verifică prezența Urmărește așezarea elevilor în 6 grupe .	-aduc la cunoștință dacă sunt absenți. -sunt așezați pe grupe .	Conversația	Frontal	
2.Captarea atenției	5 min	<i>Spargerea gheții</i> Se prezintă un filmuleț realizat de 2 eleve din	-vizionează filmulețul	Brainstorming	Individual	Filmuleț prezentat

		clasă cu ajutorul unui părinte- ce face dimineața o fetiță dependentă de telefon și internet și o altă elevă care nu utilizează aceste mijloace decât la nevoie.	-dezbat situația prezentată			la videopro iector
3.Anunțarea temei și a obiectivelor	1min	Anunță titlul activității și obiectivele. Prezintă pe înțelesul copiilor scopul activității.	-ascultă tema , scopul și obiectivele enunțate de învățătoare	Expunerea	Frontal	
4.Desfășurarea lecției	35 min	Prezintă regulile jocului “ <i>Semaforul online - Ghicește ce culoare au?</i> ” -cele 6 grupe au pregătit câte un plic cu cartonașe pe care sunt scrise numele unor site-uri. Fiecare plic va merge la altă echipă care le va declara site-uri roșii , galbene sau verzi și le va afișa în buzunarele panoului <i>Semaforul online</i> . Echipele premiate vor primi câte un <i>Like</i> .	-prezintă semnificația culorilor <i>Semaforului Online</i> -împart plicurile, sortează cartonașele , le pun în panou potrivit culorii -se verifică între ei dacă au așezat corect cartonașele	Explicația	Frontal	Panou <i>Semaforul online</i>
a) <i>Semaforul online</i>	10 Min			Conversația	Lucru pe grupe	Cartonașe dreptunghiulare Cartoane rotunde colorate
b) <i>Dezbaterile Siguranța pe internet</i>	5 min	Cere elevilor să prezinte asemănări și deosebiri între lumea reală și cea virtuală, ce vor face dacă cineva este rău cu ei pe internet, cum se vor proteja ei însuși pe internet. Cum vor ajuta pe cineva care	-dezbat subiectele propuse -identifică soluții ,analizează și selectează informațiile -prezintă site-ul	Conversația	Frontal	Proiectare Cele 10 reguli <i>Fii online în siguranță</i> din

<p>c) <i>Joc Norul cuvintelor</i></p>	<p>5 min</p>	<p>este dependent de jocuri .</p> <p>Pe o coală de flipchart sunt scrise cuvinte ce reprezintă beneficii și riscuri ale utilizării internetului.</p> <p>Se explică regulile jocului.</p> <p>Grupele care au ales corect beneficiile sau riscurile vor primi un <i>Like</i> .</p> <p>Se va împărți fiecărei grupe câte un cartonaș pe care sunt scrise 2 cuvinte : <i>un referat , filmulețe comice , ochi îmbolnăviți, viruși răi , dicționar online , imagini dăunătoare .</i></p> <p>Se vor explica regulile .</p> <p>Va împărți câte un <i>Like</i> grupelor câștigătoare.</p>	<p>www.sigur.info și numărul <i>internet helpline</i> -câte un elev din fiecare grupă va desena în dreptul unui beneficiu descoperit un soare ,iar în dreptul unui risc un nor cu ploaie -se vor consulta , vor selecta corect - vor recunoaște că acele 2 cuvinte reprezintă un beneficiu sau un risc al utilizării Internetului.</p>	<p>Explicația</p> <p>Munca în echipă</p> <p>Explicația</p> <p>Munca în echipă</p>	<p>Frontal</p> <p>Lucrul pe grupe</p> <p>Frontal</p> <p>Diferențiat</p>	<p><i>Ghidul utilizării în siguranță a internetului</i></p> <p>coli . markere</p> <p>Cartonașe colorate</p> <p>Panou pentru expoziția de ghicitori</p>
<p>d) <i>Ghicitoare</i></p>	<p>6 min</p>	<p>Va cere fiecărei echipe să prezinte <i>Basmul internaut</i> realizat în activitatea anterioară pe baza unor cuvinte comune date de învățătoare.</p> <p>Grupele vor primi câte un <i>Like</i></p>	<p>-vor com – pune o ghicitoare și o vor citi în fața clasei -vor recunoaște cuvintele din ghicitorile colegilor</p>	<p>Expunerea</p>	<p>Pe grupe</p>	<p>Planșe mari cartonate markere creioane colorate carioci</p>
<p>e) <i>Basmul internaut</i></p>	<p>9min</p>	<p>Grupele vor primi câte un <i>Like</i></p>	<p>-fiecare grup va citi și afișa lucrarea realizată și</p>	<p>Expunerea</p>	<p>Pe grupe</p>	<p>Planșe mari cartonate markere creioane colorate carioci</p>

			ilustrată împreună		Frontal	
5.Asigurarea feed-back-ului	6 min	Pe parcursul activității s-au împărțit 30 de like-uri.Rog elevii să descopere literele de pe spatele cartonașelor Like și să descopere ce frază pot alcătui cu ele SĂ NAVIGĂM SIGUR PE INTERNET Împarte diplome elevilor și îi invită să facă <i>Turul galeriei</i> și să răsplătească lucrările cele mai frumoase cu mulți <i>Zâmbărici</i> .	-descoperă fraza <i>Știu să fiu în siguranță pe internet</i> -realizează că aceasta este concluzia lecției de astăzi. împărtășesc stările emoționale pe care le-au avut pe parcursul lecției.	Explicația Munca în colectiv Conversația	Frontal Pe grupe	
6.Tema pentru acasă	1min	Fac aprecieri asupra participării elevilor la lecție și a realizării obiectivelor lecției.	-ca temă elevii vor juca jocuri recomandate pe site-ul www.sigur.info	Conversația	Frontal	

Bibliografie :Ghidul utilizării în siguranță a Internetului , București , 2014

✚ www.sigur.info

✚ www.generatiaonline.ro

✚ www.edu.ro

✚ www.saferinternet.org/home

✚ site-ul Educația FnonF

Vîntur Tatiana și Bevzan Loredana- *Ghidul Profesorului diriginte*, Ed. George Tofan, Suceava, 2007

✚ Vîntur Tatiana și Cazac Gabriela, *Barometrul reușitei școlare*, Ed. George Tofan,Suceava, 2014



IMPLICARE A PĂRINȚILOR ÎN VIAȚA ȘCOLII – CU PĂRINȚII LA ȘCOALĂ

Prof. înv. primar Oltița VORONIUC
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava

MOTIVAȚIA PROIECTULUI: Îmbunătățirea relației școală-familie implică informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului și presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului, drepturile de care dispune pentru educația copilului, importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului, metodele de colaborare cu școala.

Părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu învățătorii și profesorii, iar școlile trebuie să asigure părinților asistența necesară.

Principalii beneficiari ai unui astfel de parteneriat eficient sunt elevii. Acestea acționează în următoarele direcții: ajută profesorii în munca lor, perfecționează abilitățile școlare ale elevilor, îmbunătățesc programele de studiu și climatul școlar, dezvoltă abilitățile educaționale ale părinților, dezvoltă abilitățile de lideri ai părinților, creează un mediu mai sigur în școli. Întâlnirile „tipice” cu părinții oferă acestora puține șanse de a cunoaște profesorii elevilor și problemele școlii. De aceea, trebuie pus accent pe activități de cunoaștere interpersonală pentru a crea un cadru de siguranță și pe strategii de desfășurare a acestora, cât mai variate și accesibile.

LOCUL DESFĂȘURĂRII: Școala cu cl.I-VIII nr. 4 Suceava, alte locații

GRUP ȚINTĂ: elevii clasei a IV-a B

RESURSE: - *umane*: elevi, părinți, învățători, profesori de limba engleză, limbă română, religie, preot, consilier școlar, specialiști, muzeografi, bibliotecari etc.

- *materiale*: texte beletristice, lucrări cu conținut istoric, cântece, consumabile, mingi, bănci de gimnastică, saltele, spalieri, corzi, mijloace audio-vizuale, instrumente muzicale, fișe, instrumentar de laborator, albume geografice, hărți, plastilină, planșetă, hârtie creponată, carton, coji de nuci, pene, fire textile, rechizite școlare, placă de rigips, aracet, acuarele, pensoane, bureți, alimente, puieti, materiale necesare plantării, răsaduri, ghivece etc.

- *temporale*: un an școlar

OBIECTIVE:

1. Întărirea relației de încredere părinți-profesori-copii și a bunăvoinței reciproce.
2. Îmbunătățirea comunicării și evidențierea experiențelor evolutive școlare și sociale ale copiilor.
3. Realizarea unei bune cunoașteri reciproce a partenerilor.
4. Determinarea părinților să-și reexamineze atitudinile față de rolul de părinte.
5. Creșterea gradului de utilizare a diferitelor forme de comunicare între părinți și profesori.
6. Înțelegerea de către părinți și profesori a așteptărilor reciproce pe care le au în educarea copiilor.
7. Implicarea cu bunăvoință a familiei în viața școlii.
8. Realizarea unei unități de atitudine între familie și școală.

9. Valorificarea mai eficientă de către părinți a timpului liber în sensul dezvoltării abilităților și competențelor copilului.

TIPURI DE ACTIVITĂȚI -DETALIERI

“Din nou la școală” prima ședință cu părinții din acest an școlar

◀ probleme organizatorice :

- ◆ alegerea comitetului de părinți ,
- ◆ propunerea temelor pentru lectoratele lunare cu părinții ,
- ◆ anunțarea orelor de consiliere a părinților;
- ◆ prezentarea Regulamentului de ordine interioară al Șc. nr. 4 Suceava

◀ în urma cercetării a reieșit necesitatea unui parteneriat între părinți și profesori ;

◀ semnarea Parteneriatului pentru educație

◀ reorganizarea grupului de dialog la părinților (prin email) și al site-ului clasei;

◀ vizitarea panoului cu scrisorile trimise din vacanță de elevi d-nei învățătoare ;

Demararea proiectelor clasei care se vor derula pe tot parcursul anului școlar :

◀ Sănătatea-bunul cel mai de preț- În cadrul acestui proiect părinții care sunt cadre medicale vor ține câte o lecție elevilor.

◀ Ce culoare au meseriile ? Părinții care doresc vor povesti clasei despre meseria care o practică , iar elevii vor face vizite la locurile de muncă ale părinților .

◀ Proiecte la diferite discipline care se vor realiza cu participarea părinților : Ferma , Animale și plante ocrotite de lege , Planul casei , Avionul , Robotul din materiale refolosibile , Domnitorii Sucevei etc.

◀ LeAF – Să învățăm despre pădure ,

◀ BirdLife – S.O.R – Migrația păsărilor

◀ U4Energy

◀ Să ne cunoaștem mai bine! Vizite ale cadrului didactic la domiciliul elevilor.

◀ Organizarea de către un grup de părinți a zilelor de naștere ale elevilor :

☺ Copiii toamnei - octombrie

☺ Copiii iernii - ianuarie

☺ Copiii primăverii - aprilie

☺ Copiii verii - iunie

◀ Inițierea de către părinți a Clubului de lectură în colaborare cu Biblioteca județeană “Ion Zbierea” Suceava . Elevii , însoțiți de părinți , vor participa la acțiunile organizate în fiecare joi a săptămânii .

◀ Organizarea de activități în cadrul Săptămânii educației globale 15-21 noiembrie .

◀ Participarea la Campania națională Săptămâna familiei – Săptămâna fără TV

În cadrul proiectului se organizează : 1

◆ lectorate de informare a pericolelor la care sunt supuși copiii “uitați” în fața televizorului sau calculatorului

◆ activități sportive comune

◆ concursuri de desen

◆ vizionarea unor piese de teatru

◆ vizite la muzee ◆ alte activități comune părinți - elevi - cadre didactice de socializare .

◀ Activități de voluntariat împreună cu Fundația Comitas .

◀ Susținerea proiectului de caritate derulat la nivelul școlii “Întinde o mână”

(Azilul de bătrâni Bogădănești , Centrul de plasament).

◀Serbare de Crăciun

◀Organizarea unor expoziții în scop caritabil , Târgul de Crăciun , Târgul de Paști

◀ ”Dansul serii îl dansez cu mama sau cu tata!”

◀ ”Și bunicii au fost școlari ! ” -Organizarea unor șezători în care bunicii invitați vor depăna amintiri din copilăria lor : cum era la școală , cum învățau , ce responsabilități aveau , ce pedepse și ce recompense primeau etc.

◀ Practicarea unor sporturi de iarnă împreună cu părinții : cu săniuța , la patinoar , la schi la Vatra Dornei sau la Gura Humorului .

◀Lección demonstrativă recapitulativă transcurriculară postată pe site-ul clasei .

◀Acordarea de diploma părinților care au inițiat , susținut sau participat la activități școlare sau extrașcolare .

◀Participare ca voluntari la recensământul păsărilor de baltă organizat de Societatea Ornitologică Română (S.O.R).

◀Activități de antreprenariat : confecționarea măștișoarelor ecologice , vinderea lor membrilor familiei prin licitație și cumpărarea unor cărți ce vor fi donate unor școli cu elevi romi .

◀”La mulți ani ,măicuța mea!” Acțiuni închinare zilei de 8 Martie :

♥ expoziție de desene ,fotografii , felicitări ,compuneri și scrisori adresate mamelor

♥ organizarea unei mese festive de către copii (aperitive și dulciuri preparate pe echipe , aranjarea unei mese festive după cum au învățat la disciplina abilități practice)

◀Proiect realizat cu bunica sau cu părinții:- Plantarea unor semințe într-o mică răsadniță ;

◀Participare la acțiunea organizată de Șc.nr. 4 Suceava de plantare a unor puiști

◀Lección demonstrativă la educația civică Invitați activi-părinții și alți membri ai familiei .

◀”Cum mi-am petrecut vacanța de Paști” - Panou cu compunerile , desenele și fotografiile elevilor.

Picnic de 1 Mai – organizatori părinții elevilor .

◀”Să păstrăm frumusețea și curățenia naturii!” acțiuni de ecologizare

◀Concursuri în aer liber cu tătici , mame și bunici.

◀Participare la Serbarea școlii .

◀Ședință cu părinții de analiză a activităților școlare și extrașcolare desfășurate în acest an școlar .

◀Premierea părinților și altor membri ai familiei care au inițiat , coordonat , susținut sau participat la aceste activități .

◀Cursul festiv de încheiere a ciclului primar .

◀ CD- Amintiri din clasele I-IV

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL- DE LA PĂMÂNT LA SOARE

Prof. înv. primar Oltița VORONIUC
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava

Școala Gimnazială nr. 4 Suceava Coordonator de proiect, prof. Oltița Voroniuc
Observatorul Astronomic și Planetariul Suceava
Director : lect. univ.dr. Cristian Pîrghie, muzeograf , Gavrilescu Mariana

ARGUMENT:

Prin acest proiect se dorește îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor elevilor privind Universul , Sistemul Solar și Pământul. Satisfacerea curiozităților legate de acest domeniu va avea loc într-un cadru organizat , condus de persoane specializate.

SCOPUL PROIECTULUI:

- dobândirea de către elevi a unor cunoștințe temeinice referitoare la Sistemul Solar , planete , Cosmos
- organizarea și desfășurarea unor activități educaționale de interes comun;
- promovarea imaginii celor două instituții cuprinse în parteneriat.

OBIECTIVE :

- -stimularea interesului pentru cunoașterea spațiului cosmic;
- dezvoltarea capacității de orientare și reprezentare a spațiului cosmic;
- înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului astronomic;
- investigarea și interpretarea fenomenelor astronomice;
- identificarea interacțiunilor dintre Univers- Soare –Pământ;
- crearea unui cadru de motivare și implicare a partenerilor.

DURATA PROIECTULUI : 21 martie – iunie

ANGAJAMENTUL PĂRȚILOR :

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4 SUCEAVA

- va planifica acțiunile ce se vor desfășura la Observatorul Astronomic și Planetariul Suceava;
- va găsi modalitățile de realizare a activităților în colaborare cu Planetariul Suceava;- va stimula utilizarea facilităților oferite de Observatorul Astronomic și Planetariul.

OBSERVATORUL ASTRONOMIC ȘI PLANETARIUL SUCEAVA:

- va informa școala asupra activităților ce se pot desfășura în comun în cele două instituții;
- va oferi accesul elevilor la sursele de informare deținute;
- va acorda asistență, sprijin logistic și consultanță științifică;

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:

- vizualizarea unor fenomene astrale cu ajutorul aparaturii din dotarea Planetariului ;
- exerciții de descriere după imagini sau fenomene observate ;
- exerciții de citire și interpretare a elementelor boltei cerești ;
- exerciții de orientare și apreciere a distanțelor, intervalelor de timp în Univers ;
- participarea la expozițiile periodice organizate în Planetariu ;
- elaborarea unor lucrări și expunerea lor;

ACTIVITĂȚI PROPUSE :

- vizite la Planetariu ; Participarea la Concursul de Astronomie Equinox
- „ Cine sunt extraterestrii’
- „ Cum se măsoară timpul ?’
- Cum s-a format Pământul ?
- Pământul - „ Casa noastră’
- Eclipsese de Soare și de Lună

- Călătorii în spațiu

REZULTATE AȘTEPTATE :

- elevii să participe cu interes la activitățile propuse ;
- cunoștințele dobândite să fie corecte și tematice ;
- instituțiile să colaboreze eficient și constructiv.

EVALUAREA ACTIVITĂȚII :

- raport de activitate ;
- chestionare ;
- referate ;
- discuții și dezbateri ;
- pliante și afișe.



SĂNĂTATEA – BUNUL CEL MAI DE PREȚ PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar Oltița VORONIUC
Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava

Coordonator : Prof. înv. primar Oltița Voroniuc

Grup țintă : Colectivul de 35 de elevi ai clasei a III-a B și a IV-a B

Durata de desfășurare : 2 ani

Scopul principal : *Conștientizarea importanței sănătății și promovarea unui stil de viață sănătos*

Activități desfășurate :

”Cum să ne menținem sănătatea ?” – Activități lunare desfășurate în parteneriat cu medicul școlii , Smărăndița Biliuță , și cu asistenta școlii .

”Viața are prioritate” – Activități semestriale derulate în parteneriat cu SMURD Suceava , medicul Adina Văcăreanu , paramedici și angajați ISU.

”Cum arată dușmanii sănătății noastre ?”- Activități semestriale desfășurate în parteneriat cu medicul infecționist Chirstina Nicolae și Laboratorul de analize medicale Dorna Medical.

”Să mâncăm sănătos ” – Lecție de nutriție cu nutriționistul Paula Monor.

”Bolile aparatului respirator”- Activitate susținută de dr. Sorin Nicolae

”Primii pași în menținerea sănătății” – Lecție susținută de dr. Văcăreanu Ciprian

Parteneri : cadre medicale , angajați ISU , părinți , alte cadre didactice

Rolul partenerilor: de a-i ajuta pe copii să conștientizeze importanța menținerii stării de sănătate și de a înțelege importanța promovării unui stil de viață sănătos.

Impactul :

a) asupra elevilor : Elevii au înțeles necesitatea adoptării unui stil de viață sănătos ;

b) asupra școlii : Derularea acestui proiect a arătat că școala este interesată de acea latură importantă a educației - educația pentru sănătate . Părinții elevilor s-au implicat în acest proiect și s-au arătat dornici să sprijine și alte proiecte educative ;

c) asupra comunității : Prin mediatizarea acestor activități și alte școli au înțeles necesitatea adoptării unor astfel de proiecte .

Descrierea unei activități

Profesorul le-a captat atenția elevilor cerându-le să-și privească palmele cu o lupă .Li s-a precizat că mâinile îi pot transporta pe dușmanii sănătății noastre și i-a provocat într-o aventură a cunoașterii prezentându-le partenerii .

Elevii s-au deplasat la Laboratorul de analize Dorna Medical . Medicul infecționist Christina Nicolae și-a început expunerea întrebându-i pe copii când s-au simțit ultima dată rău și ce simptome au avut . Elevii au precizat doamnei doctor care au fost ultimele lor probleme de sănătate și au primit explicații cu privire la cauza îmbolnăvirii lor .

Dr. Raica , specialist în medicină de laborator , precum și personalul medical de la Laboratorul Dorna Medical le-a pregătit copiilor pe lame de laborator diverse culturi de virusi și bacterii pe care aceștia le-au observat la microsop . Observația le-a fost dirijată de cei doi medici și

de către laboranți , precizându-li-se și de câte ori a fost mărit virusul respectiv . Elevii au fost încântați , dar și speriați de imaginile văzute .

Fixarea cunoștințelor a avut loc în sala de ședințe a laboratorului . Elevii au schimbat impresii și au făcut precizări asupra cunoștințelor noi dobândite . S-a concluzionat că prevenția este mama sănătății și că igiena riguroasă te menține sănătos .



IMPORTANȚA CONSILIERULUI ȘCOLAR ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. consilier școlar Bianca BICA
CJRAE Brașov – G.P.P. „Prichindeii” Făgăraș

La educarea și formarea copilului preșcolar contribuie mai mulți factori educaționali, iar rolul preponderent revine grădiniței, instituție specializată pentru realizarea obiectivelor educației preșcolare. Pentru reușita actului educațional, munca depusă de cadrele didactice din grădiniță trebuie continuată, susținută și întărită de familie. În majoritatea situațiilor, relațiile dintre grădiniță și familie sunt funcționale. Sunt însă și cazuri în care familia acționează uneori contrar direcțiilor conturate de grădiniță, fie din lipsă de informare, fie din nepricepere sau din dezinteres. În aceste situații consilierul școlar are rolul de a interveni în scopul asigurării unei comunicări continue și de calitate între acești factori educativi asigurând implicarea în remedierea problemelor sau dificultățile întâmpinate de copii oferind soluții și strategii de intervenție.

De mult timp copilăria este considerată o perioadă lipsită de griji însă, în zilele noastre, lucrurile par să se schimbe... Evoluția în plan social, economic, aduce după sine tot mai multe schimbări cărora părinții dar și copiii trebuie să învețe să le facă față. Copiii de astăzi au alte nevoi față de copiii de acum 15 - 20 de ani, multe dintre ele fiind nejustificate și apărute fără motiv (în urma vizionării unor reclame la televizor de exemplu). Părinții sunt tot mai ocupați și mai preocupați de cariera profesională și de alte activități și astfel, o mare parte din timpul pe care ar trebui să îl acorde copiilor lor este pierdut, fapt ce are drept consecințe lipsa unei comunicări eficiente între părinți și copii, carențe sociale, comportamentale, emoționale și cognitive. Tot mai mulți părinți se plâng că nu au suficient timp pentru copilul/copiii lor, se simt copleșiți în anumite situații, consideră că este tot mai greu să satisfacă nevoile copiilor lor, nu pot înțelege comportamentul acestora în anumite situații, copiii parcă se maturizează prea repede, relaționarea copil – copil, copil – adult este tot mai dificilă.

În acest context, consilierul școlar nu este un vânzător de iluzii. El este inițiat în cunoașterea “tăinuțelor” sufletului, pune umărul alături de clientul său în construirea unui plan, îl invită pe acesta să respecte planul, urmărind totodată să-i educe voința de a acționa.

Pentru a veni în sprijinul părinților preșcolarilor din grădiniță cadrele didactice de la grupă colaborează permanent cu consilierul școlar și împreună găsesc soluții optime la problemele lor sau ale copiilor lor. Însă nu toți părinții care sunt îndrumați de doamnele educatoare către cabinetul de asistență psihopedagogică, vin la consiliere. Mulți dintre ei consideră că „problemele” copiilor lor sunt doar temporare și se vor rezolva de la sine, odată cu trecerea timpului sau preferă să le rezolve ei acasă, prin metodele lor, dar sunt și părinți care apelează la serviciile consilierului școlar la îndrumarea cadrelor didactice sau din proprie inițiativă.

Una din principalele preocupări ale consilierului din grădiniță este de a motiva părinții să se implice activ în educația copiilor. Este o modalitate de bază în prevenirea apariției situațiilor problematice.

Dezvoltarea armonioasă a personalității preșcolarilor și valorizarea potențialului individual al acestora sunt alte aspecte asupra cărora consilierul școlar trebuie să își îndrepte atenția; formarea

la părinți a unor competențe de luare a deciziilor și exersarea acestora, promovarea unor comportamente pozitive în rândul părinților, informarea permanentă a acestora, etc., sunt alte puncte de interes ale consilierului școlar din grădiniță.

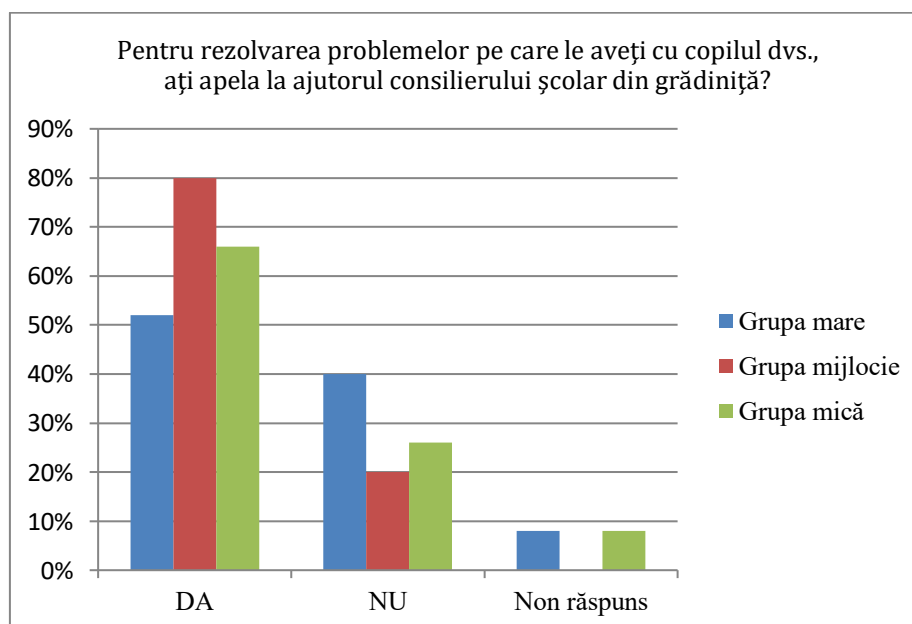
De asemenea, consilierul școlar are rolul de a sprijini părinții și cadrele didactice în găsirea unor strategii optime care să asigure dezvoltarea socio-psiho-emoțională a preșcolarului la parametrii maximali.

Dacă facem referire strict la rolul și locul consilierului școlar în grădiniță, putem spune că aceste aspecte sunt ușor de identificat și ele rezultă chiar din obiectivele activității consilierului școlar, printre care amintim:

- cunoașterea și dezvoltarea caracteristicilor personale, a aptitudinilor și talentelor copiilor;
- exersarea abilităților educaționale de bază: autoservire, învățare, relaționare, autocontrol, etc.;
- identificarea dificultăților comportamentale, sociale emoționale și de învățare ale copiilor;
- creșterea și acordarea suportului copiilor în conformitate cu cerințele și nevoile individuale;
- exersarea și dezvoltarea responsabilității, independenței;
- informarea/ formarea părinților, familiilor, cadrelor didactice și nedidactice din grădiniță, a membrilor comunității cu privire la creșterea copiilor, depășirea situațiilor de criză și dezvoltarea rețelei de consiliere;
- adaptarea mai ușoară a copiilor la cerințele grădiniței și pregătirea pentru școală și viață;
- dezvoltarea unor programe educaționale de prevenție și intervenție timpurie.

Schimbarea mentalității beneficiarilor (părinți, elevi, cadre didactice) față de locul și rolul consilierului școlar precum și creșterea încrederii acestora în serviciile oferite de acesta sunt rezultat al muncii de ani de zile a consilierului școlar din respectiva unitate școlară și a colaborării acestuia cu instituțiile abilitate.

Reconsiderarea poziției consilierului școlar în grădiniță este vizibilă și în cazul părinților care au participat la un studiu desfășurat în grădiniță, părinți care ar apela la serviciile de consiliere psihopedagogică pentru rezolvarea problemelor pe care le au cu copiii lor, după cum reiese și din graficul de mai jos.



Părinții care consideră că un consilier școlar în grădiniță este inutil, motivând că vârsta beneficiarilor este prea mică, că aceștia nu își pot exprima clar și concret doleanțele sau problemele pe care le au, că, o dată cu trecerea timpului problemele dispar de la sine, etc., se înșeală, „*timpul*” demonstrând de multe ori că nu poate rezolva orice problemă ci, din contră, în anumite situații trecerea timpului nu face decât să agraveze problema. Astfel de părinți caută sprijin în altă parte (la bunici, la alți părinți, la doamnele educatoare sau chiar la consilierul școlar al grădiniței) doar când ajung în situații disperate și se simt depășiți de situație.

Cu toate acestea însă, în ultima perioadă, atitudinea părinților față de competența și abilitățile consilierului școlar a început să se schimbe crescând totodată interesul pentru colaborarea cu consilierul școlar. Părinții încep să simtă nevoia să vorbească cu consilierul pentru că problema (indiferent de natura ei) se răsfrânge asupra tuturor membrilor familiei, chiar dacă, inițial au considerat că cea mai mare nevoie de ajutor o are copilul lor și nu ei. Schimbarea mentalității beneficiarilor (părinți, elevi, cadre didactice) față de locul și rolul consilierului școlar precum și creșterea încrederii acestora în serviciile oferite de acesta sunt rezultat al muncii de ani de zile a consilierului școlar din respectiva unitate școlară și a colaborării acestuia cu instituțiile abilitate.

A fi părinte este poate cea mai grea meserie din lume, dar îți poate aduce și cele mai mari satisfacții. Eforturile pe care un părinte le depune pentru creșterea și educarea copiilor săi vor fi recompensate mai târziu, când vor avea în fața ochilor un adult independent, responsabil și respectat. Din multitudinea de idei, sfaturi, tactici care pot fi utilizate / aplicate de părinți în creșterea și educarea copilului, fiecare părinte le va alege pe acela pe care le consideră ca fiind cele mai potrivite pentru copilul său.

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul materialului publicat, autorul, școala, localitatea, județul	Pag.
1.	UTILIZAREA JOCULUI DE ROL PENTRU ANTRENAREA ABILITAȚILOR DE COMUNICARE ȘI INTERACȚIUNE SOCIALĂ ALE PREȘCOLARILOR Prof. psihopedagog Andreea- Anca MIHAI CSEI Sighetu Marmăției, Maramureș	3
2.	PROGRAM DE INTERVENȚIE BAZAT PE ART-TERAPIE PENTRU COPIII CU TULBURĂRI COMPORTAMENTALE ȘI EMOȚIONALE Prof. psihopedagog Andreea-Anca MIHAI CSEI Sighetu Marmăției, Maramureș	6
3.	VIOLENȚA NU TE FACE MAI PUTERNIC Prof. Gabriela ANDREI Școala Gimnazială Nr. 40 „Aurel Vlaicu” Constanța	9
4.	INTEGRAREA ELEVILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ Prof. înv. primar Gabriela-Marinela ANDRIESCU Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu” București, sector 5 Prof. înv. primar Sorina-Daniela ACHELARIȚEI Școala Gimnazială „Luceafărul” București, sector 5	13
5.	EDUCAȚIE INTELLECTUALĂ PRIN ÎNVĂȚAREA ISTORIEI ȘI CULTURII LOCALE Prof. Angelica PĂUC Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău, jud. Bacău Liceul Teoretic ”Henri Coandă” Bacău, jud. Bacău	16
6.	FII BUN DE MOȘ CRĂCIUN! Prof. Oana-Otilia BOUROȘ Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea	19
7.	PETERECERE ÎN PIJAMALE PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ Prof. Oana-Otilia BOUROȘ Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea	22
8.	ATELIERUL OTILIEI Prof. Oana-Otilia BOUROȘ Școala Gimnazială Suraia, jud. Vrancea	25
9.	DEZVOLTAREA IMAGINAȚIEI ȘI CREATIVITĂȚII ELEVULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE Prof. Cătălin MAZILU Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 1 Bacău, jud. Bacău	28
10.	EVALUAREA ÎN URMA EXCURSIEI DE LA TROPEUM TRAIANI. TEST APLICAT LA CLASA A-IV-A A, PANOU CU FOTOGRAFII REALIZATE DE ELEVI Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	30
11.	STRATEGII DE REALIZARE A JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC ÎN CICLUL PRIMAR	34

	Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	
12.	STRATEGII ȘI STILURI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE INTERACTIVĂ A ISTORIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	41
13.	METODE ALTERNATIVE DE ÎNVĂȚARE A ISTORIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	44
14.	EXCURSIE LA TROPEUM TRAIANI: ARGUMENT, SCOP, OBIECTIVE, ITINERAR, PARTICIPANȚI, REZULTATE AȘTEPTATE Prof. înv. primar Elena-Loredana TĂBĂCARU Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești, jud. Bacău	47
15.	PROIECT DE ACTIVITATE Prof. înv. primar Rodica-Liliana FĂRCUȚ Colegiul Național „Vasile Goldiș” Arad, jud. Arad	52
16.	ACTIVITĂȚI MATEMATICE DISTRACTIVE LA CICLUL PRIMAR Prof. înv. primar Rodica-Liliana FĂRCUȚ Colegiul Național „Vasile Goldiș” Arad, jud. Arad	55
17.	STUDIU DE CAZ Prof. înv. primar Ionela ȘMALBERGHER Școala Gimnazială Nr. 1 Poienarii de Argeș, jud. Argeș	60
18.	CULTIVAREA PLANTELOR ORNAMENTALE PROGRAMA DE OPȚIONAL Prof. Cristina IONESCU Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați	63
19.	CARACTERISTICILE UNOR SPECII DE ASTERACEAE ORNAMENTALE CULTIVATE ÎN GRĂDINA BOTANICĂ DIN GALAȚI. MODALITĂȚI DE INTEGRARE A CUNOȘTINȚELOR ÎN LECȚIILE DE BIOLOGIE Prof. Cristina IONESCU Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Galați	68
20.	SĂ ÎNTELEGEM LUMEA POVEȘTELOR PROIECT EDUCATIONAL Prof. înv. preșcolar Rodica-Felicia IVAN Școală Gimnazială Cosereni, jud. Ialomița	75
21.	AXIOLOGIA LITERAR-ARTISTICĂ A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL Prof. Luminița PRISECARU Școala Gimnazială Nr.1 Balcani, jud. Bacău	80
22.	ÎNTÂLNIRE CU PROPRIILE EMOȚII Prof. înv. preșcolar Marina-Simona VLACIU Grădinița „Căsuța Copilăriei” Buftea, Ilfov	83
23.	PARTENERIAT EDUCAȚIONAL GRĂDINIȚĂ-BISERICĂ Prof. înv. preșcolar Marina-Simona VLACIU Grădinița „Căsuța Copilăriei” Buftea, Ilfov	85
24.	CAMINANTE Prof. Raluca-Elena MANEA Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara	87

25.	MIHAIL SEBASTIAN. CELĂLALT Prof. Raluca-Elena MANEA Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara	88
26.	CĂTRE EUROPA. DIALOG CULTURAL ÎN PERIOADA VECHĂ Prof. Raluca-Elena MANEA Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara	92
27.	PERIPLU UMANISTIC. GRECIA Prof. Raluca-Elena MANEA Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara	96
28.	PERIPLU UMANISTIC. ITALIA Prof. Raluca-Elena MANEA Liceul Tehnologic „Transilvania” Deva, jud. Hunedoara	98
29.	EVALUAREA COMPETENȚELOR CHEIE LA ȘCOLARUL MIC PRIN UTILIZAREA METODEI PROIECTULUI Prof. Tatiana ATITIENEI Școala Gimnazială Nr. 8, Suceava	101
30.	EDUCAȚIA ECOLOGICĂ PRIN ACTIVITĂȚI OUTDOOR Prof. învă. primar Oltița VORONIUC Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava	104
31.	PROIECT DE LECȚIE –SIGURANȚA PE INTERNET Prof. învă. primar Oltița VORONIUC Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava	107
32.	IMPLICARE A PĂRINȚILOR ÎN VIAȚA ȘCOLII –CU PĂRINȚII LA ȘCOALĂ Prof. învă. primar Oltița VORONIUC Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava	111
33.	PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL- DE LA PĂMÂNT LA SOARE Prof. învă. primar Oltița VORONIUC Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava	114
34.	SĂNĂTATEA – BUNUL CEL MAI DE PREȚ PROIECT EDUCAȚIONAL Prof. învă. primar Oltița VORONIUC Școala Gimnazială Nr. 4 Suceava	116
35.	IMPORTANȚA CONSILIERULUI ȘCOLAR ÎN GRĂDINIȚĂ Prof. consilier școlar Bianca BICA CJRAE Brașov – G.P.P. „Prichindeii” Făgăraș	118
36.	CUPRINS	121

ISSN 2810 – 3173

ISSN – L 2734 – 5939



Editura Educația Azi